

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

o radu i poslovanju
Nacionalnog centra za vanjsko
vrednovanje obrazovanja
2019.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU
Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja
2019.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA **ZA 2019. GODINU**

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Ivana Katavić, prof.

Lektura i korektura

Odjel za izdavaštvo NCVVO-a

Grafičko oblikovanje

Odjel za izdavaštvo NCVVO-a

Tisak

ITG d.o.o., Zagreb

Naklada

10 kom.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Godišnji izvještaj o radu i poslovanju
Nacionalnoga centra
za vanjsko vrednovanje obrazovanja
za 2019. godinu

Zagreb
2020.

SADRŽAJ

PREDGOVOR 7

1. TEMELJNE ODREDNICE DJELATNOSTI	9
2. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	13
2.1. UPRAVNO VIJEĆE	15
2.2. ZAKONSKA I PRAVNA REGULATIVA	15
2.3. ODJELI I SLUŽBE	16
3. LJUDSKI POTENCIJALI, MATERIJALNI RESURSI I FINANCIJSKI RESURSI	17
3.1. LJUDSKI POTENCIJALI	19
3.2. MATERIJALNI RESURSI	21
3.3. FINANCIJSKI RESURSI	23
4. SAŽETI PRIKAZ REALIZACIJE PROGRAMSKIH ZADAĆA PREMA ODJELIMA I SLUŽBAMA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	25
5. DRŽAVNA MATURA	35
5.1. OPĆI PREGLED DRŽAVNE MATURE	37
5.2. GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK ISPITA DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2018./2019.	37
5.3. PROVEDBA ISPITA DRŽAVNE MATURE	38
5.4. PRIPREMA ISPITA I ISPITNIH MATERIJALA DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2019./2020.	44
5.5. RAZVOJ ISPITA DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2021./2022.	45
5.6. IZMJENE PRAVILNIKA O POLAGANJU DRŽAVNE MATURE	47
6. OSIGURAVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA	49
6.1. ANALIZA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ OBVEZATNIH PREDMETA – HRVATSKOGA JEZIKA	51
6.2. RAZVOJ ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ HRVATSKOGA JEZIKA	53

6.3. SADRŽAJNA I METODOLOŠKA ANALIZA PROVEDENIH ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ GEOGRAFIJE	54
6.4. SADRŽAJNA ANALIZA NACIONALNIH ISPITA IZ MATEMATIKE I IZRADA PRIRUČNIKA REZULTATI SADRŽAJNE ANALIZE NACIONALNIH ISPITA IZ MATEMATIKE S PRIMJERIMA ZADATAKA	56
6.5. IZRADA I PRIMJENA INSTRUMENTATA ZA IDENTIFIKACIJU DAROVITOSTI U PODRUČJU MATEMATIKE	57
6.6. RAZVOJ NOVOGA KONCEPTA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ FIZIKE	59
7. VANJSKO VREDNOVANJE	61
7.1. VANJSKO VREDNOVANJE USTANOVA RANOGA I PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I OBRAZOVANJA – RAZVOJ METODOLOGIJE	63
7.2. VANJSKO VREDNOVANJE EKSPERIMENTALNE PROVEDBE STRUKOVNIH GIMNAZIJA	65
7.3. ANALIZA PRISTUPA VANJSKOGA VREDNOVANJA ODGOJNO–OBRAZOVNIH USTANOVA	66
7.4. PILOT–PROJEKT: VANJSKO VREDNOVANJE OSNOVNIH ŠKOLA I GIMNAZIJA	68
8. NACIONALNI ISPITI	71
8.1. NACIONALNI ISPITI IZ HRVATSKOGA JEZIKA U SREDNJOJ ŠKOLI	73
8.2. NACIONALNI ISPITI IZ GEOGRAFIJE ZA OSNOVNE ŠKOLE	75
8.3. NACIONALNI ISPITI U STRUKOVNOME OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU – TEHNIČAR ZA RAČUNALSTVO I PRODAVAČ	76
8.4. NACIONALNI ISPITI U STRUKOVNOME OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU – ZDRAVSTVENA NJEGA	77
9. MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA	81
9.1. IEA ETIMSS 2019.	83
9.2. IEA EPIRLS 2021.	86
9.3. IEA ICCS 2022.	88
9.4. IEA ICILS 2023.	89
9.5. OECD/PISA 2018.	90
9.6. OECD/TALIS 2018.	92
9.7. OECD/PISA 2021.	94
9.8. OECD/TALIS 2024.	96

10. OSTALI PROJEKTI I AKTIVNOSTI NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	97
10.1. IZRADA ISPITA ZA UČENIKE PRVIH, PETIH I SEDMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA I PRVIH RAZREDA SREDNJIH ŠKOLA U SKLOPU EVALUACIJE EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT”	99
10.2. OBRADE I ANALIZE PODATAKA PRIKUPLJENIH UPITNICIMA ZA UČENIKE, UČITELJE, STRUČNE SURADNIKE I RAVNATELJE U SKLOPU EVALUACIJE EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT”	102
10.3. SUDJELOVANJE U RADU POVJERENSTVA ZA PRAĆENJE I EVALUACIJU EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT” PRI MINISTARSTVU ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	103
10.4. SUDJELOVANJE U PROJEKTU E-ŠKOLE: USPOSTAVA SUSTAVA RAZVOJA DIGITALNO ZRELIH ŠKOLA	104
10.5. IZRADA I PROVEDBA SVIH ISPITA IZ HRVATSKOGA JEZIKA KAO STRANOGA ILI INOGA JEZIKA	106
10.6. POVJERENSTVO ZA UPRAVLJANJE PODATCIMA PRIKUPLJENIM ISTRAŽIVAČKO-ZNANSTVENIM I PROJEKTNIM AKTIVNOSTIMA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	108
10.7. IZDAVAČKA DJELATNOST	109
11. UNAPREĐENJE POSLOVANJA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	113
11.1. RAZVOJ INFORMACIJSKOGA SUSTAVA PODRŠKE ISTRAŽIVAČKO-PROJEKTOJ I ADMINISTRATIVNOJ DJELATNOSTI	115
11.2. RAZVOJ APLIKACIJE ZA NADZOR PROVEDBE I POLAGANJA ISPITA DRŽAVNE MATURE	116
11.3. RAZVOJ APLIKACIJE ZA IZVJEŠTAJE O REZULTATIMA DRŽAVNE MATURE	117
11.4. RAZVOJ RAČUNALNOGA APLIKACIJSKOG SUSTAVA ZA RAZVOJ ISPITA I PROVEDBU ISPITIVANJA	118
ZAKLJUČAK	121

PREDGOVOR

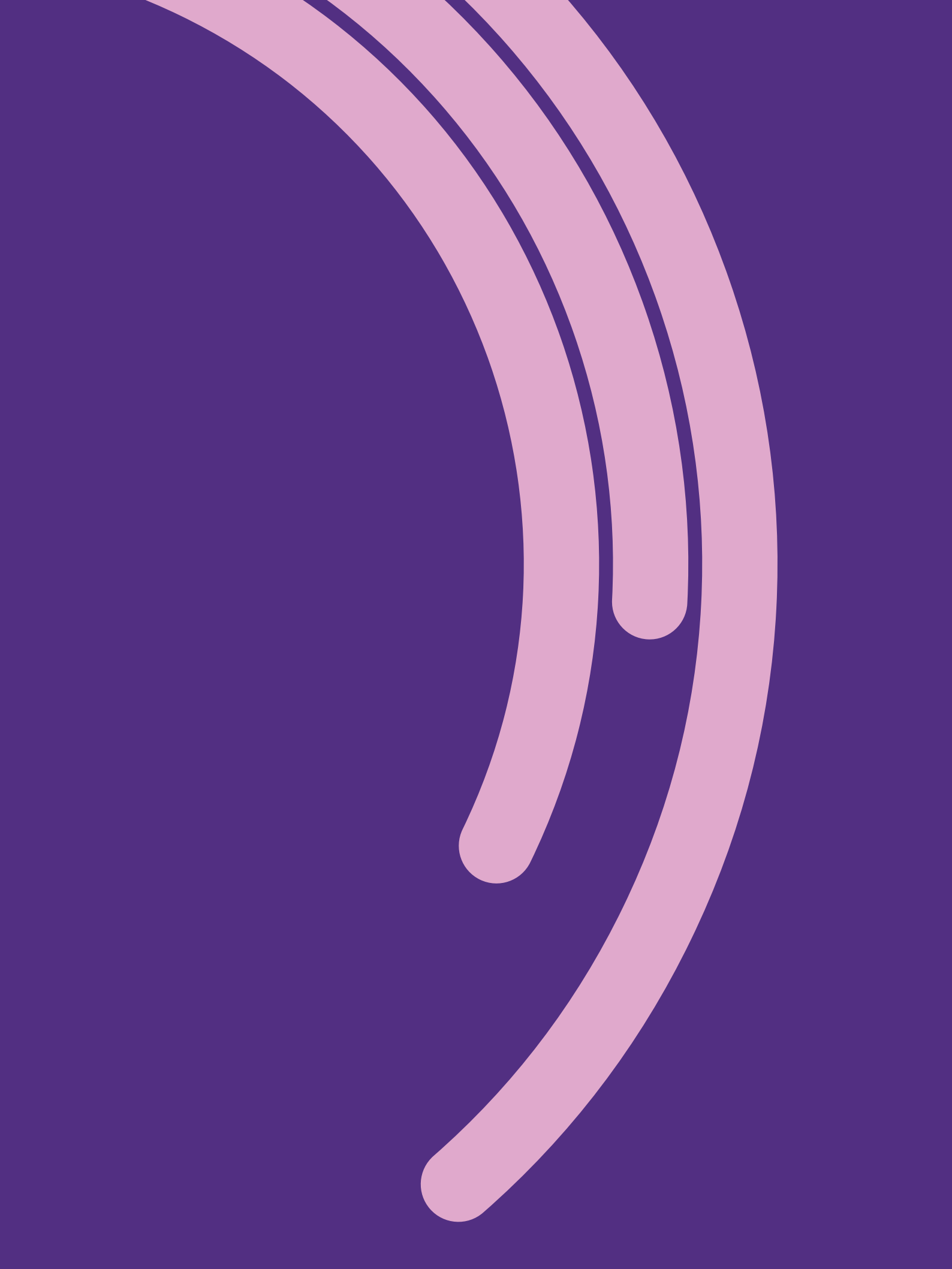
Misija Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) jest valjano i objektivno praćenje i vanjsko vrednovanje nacionalnoga odgojno-obrazovnog sustava u suradnji s njegovim dionicima radi definiranja i unapređenja kvalitete odgoja i obrazovanja.

Glavna programska zadaća Centra u 2019. godini bila je priprema i provedba ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2018./2019. te priprema državne mature za školsku godinu 2019./2020. Ostale programske zadaće odnosile su se na nastavak prethodno započetih razvojnih i istraživačkih projekata i međunarodnih istraživanja te na nove započete nacionalne i međunarodne projekte i ispitivanja vezane uz propisanu djelatnost Centra.

Godišnji je izvještaj strukturiran u jedanaest poglavlja. Prva četiri poglavlja odnose se na temeljne odrednice djelatnosti Centra, organizacijsku strukturu te ljudske, materijalne i financijske resurse uz sažeti prikaz realizacije programskih zadaća prema odjelima i službama Centra. Peto poglavlje sadrži prikaz državne mature provedene u školskoj godini 2018./2019. U šestome poglavlju navedeni su sažetci projekata i njihovi rezultati koji se odnose na različite aspekte analiza provedenih ispita državne mature i nacionalnih ispita. U sedmome poglavlju prikazani su vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća kroz pripremu i provedbu nacionalnih ispita te vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa. U osmome poglavlju prikazani su projekti provedbe nacionalnih ispita, a u devetome poglavlju projekti koji se odnose na međunarodna ispitivanja u obrazovanju, a koje provodi Centar. U desetome poglavlju opisane su ostale aktivnosti koje provodi Centar (evaluacija eksperimentalnoga programa „Škola za život”, ispitni materijali za darovite učenike, izdavačka djelatnost i sl.). U jedanaestome poglavlju opisana su unapređenja poslovanja koja je Centar ostvario u 2019. godini.

Centar sudjelovanjem u projektima koji su opisani u izvještaju i suradnjom s međunarodnim institucijama nastoji postati međunarodno prepoznata i vodeća regionalna ustanova za osiguravanje kvalitete obrazovanja.

Ivana Katavić, prof., ravnateljica

TEMELJNE ODREDNICE DJELATNOSTI

Nacionalnoga centra za vanjsko
vrednovanje obrazovanja

Centar je javna i neovisna ustanova osnovana na temelju Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (Narodne novine, br. 151/04.). Osnivač je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske.

Centar provodi ispitivanja na temelju kojih se procjenjuju nacionalni standardi obrazovnih postignuća učenika (ispite državne mature, nacionalne ispite i ostale ispite vanjskoga vrednovanja) te međunarodna istraživanja u obrazovanju (OECD/PISA, TIMSS, OECD/TALIS, ICCS i dr.), izrađuje banku zadataka, analizira, statistički obrađuje i objavljuje rezultate provedenih ispita, izrađuje i objavljuje ispitne kataloge i priručnike za pripremu i provedbu ispita, na temelju evaluacijskih analiza daje prijedloge Ministarstvu znanosti i obrazovanja za unapređenje kvalitete obrazovanja, provodi vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa, priprema modele za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, organizira seminare za vanjske suradnike (autore ispitnih zadataka, ocjenjivače, predmetna povjerenstva itd.) o pripremi, izradi i provedbi ispita, bavi se znanstveno-istraživačkim radom u području edukacijskih mjerenja i vanjskoga vrednovanja znanja, vještina i ostalih kompetencija i obavlja druge poslove vezane uz provedbu ispita državne mature, nacionalnih ispita te ostalih ispita vanjskoga vrednovanja.

Suraduje sa znanstvenim i odgojno-obrazovnim ustanovama, drugim srodnim ustanovama te fizičkim i pravnim osobama. Najmanje jedanput godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske i Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora o rezultatima svojega rada. Također, pravodobno izvještava javnost o svojim poslovima.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

2.1. UPRAVNO VIJEĆE

Predsjednika i članove Upravnoga vijeća Centra imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra znanosti i obrazovanja. Predsjednik i članovi Upravnoga vijeća Centra birani su uvijek među istaknutim znanstvenicima i stručnjacima.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici 11. siječnja 2018. godine razriješila je dužnosti Upravno vijeće Centra kojemu je istekao mandat i donijela Rješenje o imenovanju novoga predsjednika i novih članova Upravnoga vijeća. Predsjednikom je imenovan prof. dr. sc. Josip Faričić, a imenovani članovi su doc. dr. sc. Mirko Ruščić, Tihomir Tomčić, mr. sc. Ninoslav Šćukanec, dr. sc. Željko Jozić, Ivica Šušak i Nevenka Lončarić Jelačić (razriješena je rješenjem Vlade Republike Hrvatske 14. lipnja 2018. godine). Upravno vijeće je tijelo koje upravlja Centrom s pravima i odgovornostima utvrđenim Zakonom o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Statutom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Upravno vijeće Centra je prema raspisanome natječaju za vršiteljicu dužnosti ravnateljice Centra odabralo Ivanu Katavić, prof. koja je na dužnost ravnateljice stupila 1. lipnja 2018. godine.

2.2. ZAKONSKA I PRAVNA REGULATIVA

Na temelju Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (Nacionalne novine, br. 151/04.) propisuju se djelatnost i ustroj Centra. Ustroj Centra uređuje se i Statutom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja sukladno Zakonu o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, a za donošenje Statuta Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja potrebna je suglasnost Hrvatskoga sabora.

Tim je zakonskim propisima ustroj Centra unaprijed uređen i Centru nije omogućeno donošenje vlastitoga ustroja prema djelatnostima koje obavlja. Zbog tih se propisa usložnjava, usporava i otežava djelovanje Centra. Zbog toga je Upravno vijeće zatražilo da se nastavi procedura usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja koja je započeta 2015. godine donošenjem Nacrta toga zakona i Obrasca prethodne procjene toga zakona koji bi riješio ključne probleme koji su prepoznati tijekom dosadašnjega rada Centra.

U 2019. godini Centar i Upravno vijeće nastavilo je s inicijativom za izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja kako bi se omogućilo što bolje uređenje unutarnjega ustrojstva Centra radi učinkovitijega obavljanja djelatnosti.

Krajem 2019. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja objavilo je dokument Savjetovanje sa zainteresiranom javnosti o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja. U dokumentu koji je objavljen detaljno je napravljena analiza postojećega stanja, utvrđeni su ishodi odnosno promjene, utvrđeni

su izravni učinci i adresati te je ukazano na potrebu izmjene i dopune zakona kako bi se uklonili nedostaci uočeni tijekom primjene postojećega zakona.

Postojećim zakonom onemogućuje se Centru da načini svoj ustroj na najbolji način radi učinkovitijega obavljanja djelatnosti i poslova propisanih člankom 4. Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Zbog ograničene nadležnosti u odlučivanju i djelovanju pri dosadašnjemu obavljanju određenih poslova koji ponekad zahtijevaju žurnost te zbog povećanoga opsega tih poslova Ministarstvo znanosti i obrazovanja predložilo je nove mjere. Predložilo je da se ustroj Centra regulira Statutom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, a radi usklađivanja sa Zakonom o radu predložilo je i izmijenjen sastav Upravnoga vijeća Centra kao i potrebu da ravnatelj Centra ima pomoćnike radi učinkovitoga poslovanja Centra. Očekivani ishodi su promjena statuta Centra, promjena ustroja Centra, izmjena sastava Upravnoga vijeća i imenovanje pomoćnika ravnatelja.

Očekuje se upućivanje prijedloga u proceduru Vlade Republike Hrvatske u prvome kvartalu 2020. godine i donošenje zakona najkasnije u drugome kvartalu.

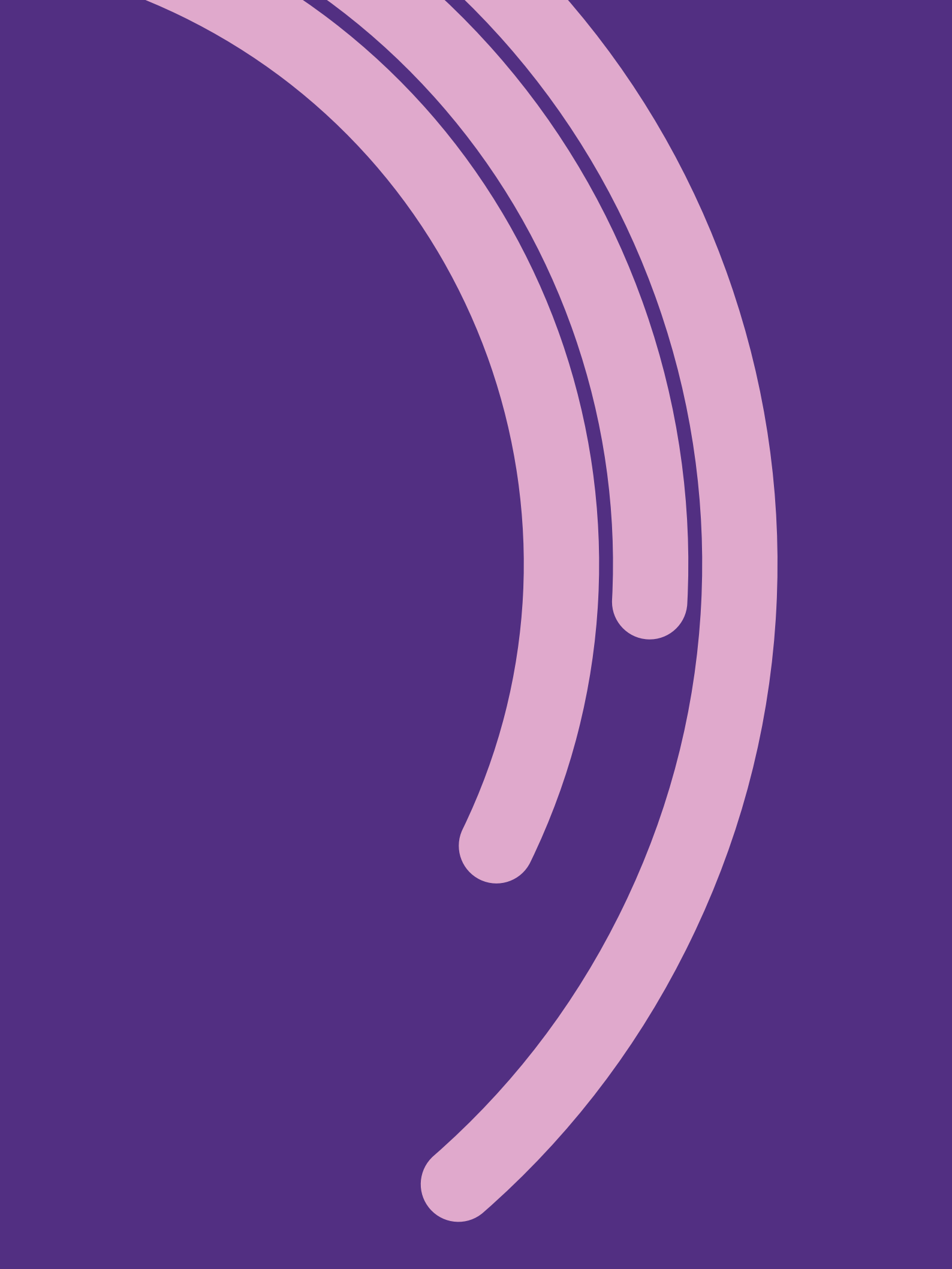
2.3. ODJELI I SLUŽBE

Ustroj Centra čine:

- Služba općih poslova i odnosa s javnosti
- Istraživačko-razvojni odjel
- Informacijsko-računalni odjel
- Odjel za izdavaštvo
- Odjel za organizaciju i provođenje ispita
- Odjel za svjedodžbe i kvalifikacije
- Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja
- Financijska služba
- Služba osiguranja tajnosti podataka.

**LJUDSKI POTENCIJALI,
MATERIJALNI RESURSI I
FINANCIJSKI RESURSI**

3.1. LJUDSKI POTENCIJALI

Sistematizacijom radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutarnjemu ustrojstvu Centra ustrojeno je ukupno 87 radnih mjesta. U Centru je do 2018. godine bilo zaposleno 54 djelatnika, ali se taj broj znatno smanjio i trenutačno je zaposleno 44 djelatnika. Odjelima i službama rukovode načelnici. Ostala su radna mjesta tajnik ustanove, viši stručni savjetnik, stručni savjetnik, stručni suradnik, stručni referent, informatički referent, vozač, čuvar i spremačica.

Tablica 1. Broj djelatnika Centra prema radnim mjestima do 30. prosinca 2019. godine

RADNO MJESTO	BROJ DJELATNIKA
Ravnatelj	1
Tajnik ustanove	1
Načelnik	6 + 2 V.D.
Viši stručni savjetnik	19
Stručni savjetnik	5
Stručni suradnik	1
Stručni referent	4
Informatički referent	2
Vozač	1
Čuvar	1
Spremačica	1
UKUPNO	44

Dana 30. prosinca 2019. godine jedan djelatnik ima Ugovor o radu na određeno vrijeme (ravnateljica Centra), dvoje djelatnika je na dugotrajnome bolovanju, dvoje na neplaćenome dopustu i dvoje odlazi u mirovinu.

Tablica 2. Broj i struktura djelatnika Centra prema stručnoj spremi u 2019. godini

STRUKTURA DJELATNIKA PREMA STRUČNOJ SPREMI	BROJ DJELATNIKA
Doktorat znanosti – dr.sc.	5
Magisterij znanosti – mr.sc.	1
Diplomski sveučilišni ili specijalistički stručni studij	29
Preddiplomski sveučilišni ili stručni studij	2
Srednja stručna sprema	6
Nekvalificirani radnik	1
UKUPNO	44

Tablica 3. Broj djelatnika Centra koji su nastavili stručno usavršavanje u 2019. godini

REDNI BROJ	BROJ DJELATNIKA	STRUČNO USAVRŠAVANJE
1.	3	Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij: Rani odgoj i obvezno obrazovanje na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
2.	1	Poslijediplomski doktorski studij informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
3.	2	Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij sociologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
4.	1	Poslijediplomski doktorski studij moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskome i svjetskome kontekstu na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
5.	1	Specijalistički diplomski stručni studij informatike na Tehničkome veleučilištu u Zagrebu
6.	1	Poslijediplomski doktorski studij pedagogije: Kurikulum suvremenoga odgoja i škole na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (status mirovanja)
7.	1	Sveučilišni doktorski studij iz psihologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (status mirovanja)
8.	1	Diplomski stručni studij projektni menadžment na Visokoj školi za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje „Nikola Šubić Zrinski” u Zagrebu

3.2. MATERIJALNI RESURSI

Poslovni prostor u kojemu posluje Centar nalazi se na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11 u Zagrebu. Centar je kao zakupoprimalac zakupio poslovni prostor od tvrtke Centar Bundek d.o.o. iz Zagreba, Ulica Ede Murtića 11.

Ugovor o zakupu poslovnoga prostora potpisan je prvi put 7. listopada 2015. godine, a vrijedio je do 20. studenoga 2018. godine. Potpisan je Ugovor o zakupu poslovnoga prostora u vlasništvu zakupodavca na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11, četvrti i peti kat ukupne površine 2.097,04 m². Mjesečna visina zakupnine iznosila je 8,50 eura po m² uvećana za PDV u kunskoj protuvrijednosti obračunatoj prema srednjemu tečaju HNB-a i važećoj na dan fakturiranja. Ugovor je bio sklopljen na vrijeme trajanja zakupa od tri godine.

Nakon isteka potpisan je novi ugovor o zakupu poslovnoga prostora u trajanju od tri godine s tvrtkom Bundek Office d.o.o. (prethodno Centar Bundek d.o.o.) na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11 iste površine (četvrti i peti kat), ali manje mjesečne visine zakupnine u iznosu 7,20 eura po m² uvećane za PDV u kunskoj protuvrijednosti obračunatoj prema srednjemu tečaju HNB-a i važećoj na dan fakturiranja.

Centar je osim poslovnoga prostora na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11 za provedbu državne mature u ljetnome roku u školskoj godini 2018./2019. osigurao i sljedeće prostore na Zagrebačkome velesajmu:

- paviljon 8 (od 23. travnja do 2. lipnja) – 33.674,66 kn + PDV
- paviljon 8 (od 3. lipnja do 16. srpnja) – 125.581,87 kn + PDV
- paviljon 8a (od 5. lipnja do 9. srpnja) – 101.835,07 + PDV.

Centar posjeduje četiri službena automobila: Toyotu Avensis (2005. godina proizvodnje), Citroen Jumper (2011. godina proizvodnje), Ford Tranzit (2007. godina proizvodnje) i Škodu Superb (2018. godina proizvodnje).

Centar posjeduje i dva starija skutera marke Peugeot VivaCity koji nisu u upotrebi. Službenim se automobilima Centar koristi za obavljanje poslova i zadataka koji pripadaju djelokrugu rada Centra, što se posebice odnosi na dostavljanje službene pošte, odlaske na konferencije i stručne skupove, sastanke izvan sjedišta Centra, sjednice na kojima se raspravlja o službenim poslovima, seminare i druga službena putovanja na području Republike Hrvatske. Službenim se automobilima djelatnici Centra smiju koristiti pri obavljanju svih službenih poslova uz prethodno ovlaštenje ravnateljice Centra samo ako drugim sredstvima ne bi stigli na vrijeme ili ako je prijevoz automobilom ekonomičniji s obzirom na trošak prijevoza drugim sredstvima, broj osoba te utrošak vremena.

U 2019. godini provedeno je ukupno sedam postupaka javne nabave sukladno Zakonu o javnoj nabavi i primjenjivim podzakonskim propisima. Na provedene postupke nije bilo žalbi te su ugovori sklopljeni i uredno izvršeni. Postupci jednostavne nabave provedeni su sukladno internomu pravilniku kojim je uređeno pitanje jednostavne (bagatelne) nabave u režimu nabave prema procijenjenoj vrijednosti.

NC VVO

Popis provedenih javnih nabava u 2019. godini:

- pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za usluge održavanja i nadogradnje dijela Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta koji se odnosi na prijave i pisanje ispita državne mature te obradu rezultata državne mature s Fakultetom elektronike i računarstva (FER-om); procijenjena vrijednost nabave iznosi 489.980,00 kn bez PDV-a; postupak završen 11. veljače 2019. godine; ugovor potpisan i ističe 13. veljače 2020. godine.
- otvoreni postupak javne nabave sigurnosnih vrećica za pakiranje ispita državne mature; procijenjena vrijednost nabave iznosi 280.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u ožujku 2019. godine; ugovor sklopljen s ponuditeljem PRIMAT-RD d.o.o.
- pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za usluge održavanja i sinkronizacije podataka između skladišta podataka e-Matice i Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta te za usluge održavanja i nadogradnje funkcionalnosti *web*-aplikacije za potrebe provedbe državne mature s KING ICT d.o.o.; procijenjena vrijednost nabave iznosi 460.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u ožujku 2019. godine; novi ugovor potpisan 11. ožujka 2019. godine s rokom trajanja 12 mjeseci.
- pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za usluge tiska ispita državne mature s Agencijom za komercijalnu djelatnost d.o.o. (AKD-om); procijenjena vrijednost nabave iznosi 2.337.335,00 kn bez PDV-a; postupak završen u ožujku 2019. godine; ugovor je sklopljen 22. ožujka 2019. do potpunoga izvršenja svih usluga.
- otvoreni postupak nabave društvenih i drugih posebnih usluga za hotelske usluge smještaja ocjenjivača; procijenjena vrijednost nabave iznosi 369.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u travnju 2019. godine; ugovor je sklopljen 16. svibnja 2019. godine do potpunoga izvršenja usluga smještaja svih ocjenjivača za potrebe državne mature u 2019. godini.
- otvoreni postupak nabave društvenih i drugih posebnih usluga za poštanske usluge; procijenjena vrijednost nabave iznosi 579.735,20 kn bez PDV-a; postupak završen u svibnju 2019. godine; ugovor je sklopljen 10. svibnja 2019. godine s rokom od 12 mjeseci.
- otvoreni postupak javne nabave za usluge privremenoga zapošljavanja radnika; procijenjena vrijednost nabave 1.300.000,00 kn bez PDV-a; postupak objavljen u EOJN-u 4. listopada 2018. godine; postupak završen 25. listopada 2018. godine u 13.00 sati na temelju dostavljenih podataka i odabirom najpovoljnije ponude; ugovor potpisan u siječnju 2019. godine do potpunoga financijskog izvršenja.

3.3. FINANCIJSKI RESURSI

U Narodnim novinama broj **113/18.** od **17. prosinca 2018.** godine objavljen je Državni proračun Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcije za 2020. i 2021. godinu koji je donesen na sjednici Hrvatskoga sabora 3. prosinca 2018. godine. Na istoj sjednici donesen je i Zakon o izvršavanju Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu.

Planirana financijska sredstva Centra za 2019. godinu u iznosu od **48.065.052 kn** nalaze se u planu Državnoga proračuna na razdjelu 080 – Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Na izvoru 11 – Opći prihodi i primitci osigurano je **39.560.234 kn**, na izvoru 43 – Ostali prihodi za posebne namjene **8.313.807 kn**, na izvoru 51 – Pomoći EU **180.000 kn** te na izvoru 52 – Ostale pomoći **11.011 kn**.

Nakon izmjena i dopuna Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcija za 2020. i 2021. godinu donesenih 14. studenoga 2019. godine na sjednici Hrvatskoga sabora, a obavljenih u Narodnim novinama broj 111/19. 19. studenoga 2019. godine, on je iznosio **42.220.101 kn**.

Preraspodjelom krajem 2019. godine konačni proračun Centra iznosio je **41.467.332 kn** i obuhvaća sljedeće: izvor 11 – Opći prihodi i primitci **38.273.283 kn**, izvor 43 – Ostali prihodi za posebne namjene **2.845.158 kn**, izvor 51 – Pomoći EU **334.880 kn** i izvor 52 – Ostale pomoći **14.011 kn**.

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznosili su **39.938.957,86 kn**.

Na teret izvora 11 – Opći prihodi i primitci plaćeni su izdatci za rashode poslovanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od **37.834.900,38 kn**, na teret izvora 43 – Ostali prihodi za posebne namjene plaćeni su izdatci za pokrivanje troškova pripreme i provedbe državne mature u školskoj godini 2018./2019. u iznosu od **1.765.116,85 kn**, na teret izvora 51 – Pomoći EU plaćeni su izdatci za članarine za međunarodne projekte u iznosu od **334.879,20 kn**, a na teret izvora 52 – Ostale pomoći plaćeni su izdatci u iznosu od **4.061,43 kn** za naknadu osobama koje su pohađale stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnoga odnosa.

Svi planirani projekti i ispitivanja, kao i državna matura, provedeni su kako su prethodno planirani, a skladu s osiguranim novčanim sredstvima Državnoga proračuna za program Razvoj odgojno-obrazovnog sustava te na temelju Odluke o iznosu novčane naknade za polaganje ispita državne mature u školskoj godini 2018./2019.

Neutrošeni prihodi za 2019. godinu u iznosu od **11.490.765,48 kn** preneseni su u 2020. godinu, a odnose se na izvor 43 – Ostali prihodi za posebne namjene u iznosu od **11.188.311,39 kn** i izvor 51 – Pomoći EU u iznosu od **302.454,09 kn**.

Tablica 4. Tekući plan Centra i izvršenje plana za 2019. godinu

	TEKUĆI PLAN ZA 2019. GODINU	IZVRŠENJE DO 31. 12. 2019.	INDEKS OSTVARENJA
31 – Rashodi za zaposlene	5.882.414,00	5.872.076,08	99,82
32 – Materijalni rashodi	33.693.551,00	32.933.704,36	97,74
34 – Financijski rashodi	2.000,00	1.947,88	97,39
36 – Pomoći dane u inozemstvo i unutar općega proračuna	632.702,00	493.625,38	78,02
41 – Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine – licence	250.000,00	192.525,02	77,01
42 – Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine – postrojenje i oprema	1.006.665,00	445.079,14	44,21
UKUPNO:	41.467.332,00	39.938.957,86	96,31

**SAŽETI PRIKAZ REALIZACIJE
PROGRAMSKIH ZADAĆA
PREMA ODJELIMA I
SLUŽBAMA NACIONALNOGA
CENTRA ZA VANJSKO
VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

U nastavku izvještaja navedene su planirane zadaće/aktivnosti/projekti pojedinih odjela i služba u 2019. godini i označen je status njihove realizacije (u potpunosti ostvareno, u tijeku, kontinuirano, nije ostvareno).

Tablica 5. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za promicanje kvalitete obrazovanja

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
OECD/PISA 2018. – objava i diseminacija prvoga dijela rezultata istraživanja	U potpunosti ostvareno
OECD/TALIS 2018. – objava i diseminacija prvoga dijela rezultata istraživanja	U potpunosti ostvareno
OECD/PISA 2021. – priprema i verifikacija instrumenata za probno istraživanje	U potpunosti ostvareno
OECD/PISA 2021. – priprema uzorkovanja za probno istraživanje	U potpunosti ostvareno
eTIMSS 2019. – glavno istraživanje	U potpunosti ostvareno
ePIRLS 2021. – pred-PIRLS nacionalno istraživanje čitalačke pismenosti	Djelomično ostvareno
ICCS 2016./ICCS 2022. – Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja	U potpunosti ostvareno
IEA GA (General Assembly) – Opća skupština IEA-e	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u provedbi državne mature u školskoj godini 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe programa strukovnih gimnazija	U potpunosti ostvareno
Provedba postupka utvrđivanja mjerila za ocjene ispita državne mature u školskoj godini 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Metodološke recenzije i analize ispita državne mature za školske godine 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u izradi ispita i ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2019./2020.	U tijeku
Praćenje i evaluacija eksperimentalnoga programa „Škola za život”	U potpunosti ostvareno

Tablica 6. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Službi osiguranja tajnosti podataka

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Logistička podrška tijekom pripreme i provedbe ispita državne mature u školskoj godini 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Logistička podrška tijekom pripreme Zdravstvene njege u školskoj godini 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Logistička podrška tijekom pripreme nacionalnoga ispita iz Geografije	U tijeku/kontinuirano
Suradnja s AKD–tiskom u vrijeme pripreme ispita državne mature 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Suradnja s Hrvatskom poštom u vrijeme provedbe ispita državne mature 2018./2019:	U potpunosti ostvareno
Suradnja s djelatnicima AKD–zaštite i koordinacija rada djelatnika AKD–zaštite d.o.o.	U potpunosti ostvareno
Suradnja s AKD–zaštitom d.o.o. zbog pripreme sustava tjelesne i tehničke zaštite na lokaciji Zagrebačkoga velesajma (vrijeme državne mature)	U potpunosti ostvareno
Suradnja s djelatnicima AKD–zaštite d.o.o., koordinacija rada zaštitara u Centru, komunikacija s centralnim dojavnim sustavom (CDS) – tehnička zaštita	U potpunosti ostvareno
Održavanje i tehnička zaštita skladišta u Ilici 246 a	U tijeku/kontinuirano
Suradnja s tvrtkom Inspekt d.o.o. (zaštita na radu)	U tijeku/kontinuirano
Poslovi vezani uz evidenciju i pripremu ugovora za studente	U potpunosti ostvareno
Angažiranje vanjskih suradnika (objavljen javni poziv, razgovor s kandidatima, prikupljanje potrebne dokumentacije)	U potpunosti ostvareno

Tablica 7. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za izdavaštvo

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Koordinacija izrade i lektura Programa rada Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2020. godinu	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za školsku godinu 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature na jezicima nacionalnih manjina za školsku godinu 2018./2019.	U potpunosti ostvareno

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Tisak ispitnih materijala državne mature na jezicima nacionalnih manjina za školsku godinu 2018./2019. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno
Tisak ispitnih materijala državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za školsku godinu 2018./2019. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno
Koordinacija odlazaka u AKD na potpisivanje ozalida	U potpunosti ostvareno
Koordinacija prijevoda i lekture ispitnih materijala državne mature na jezicima nacionalnih manjina za školsku godinu 2018./2019. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnoga kataloga i ispita iz Zdravstvene njege za školsku godinu 2019./2020.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura publikacije NOVI HORIZONTI STRUKOVNOGA OBRAZOVANJA sažeti izvještaj anketnoga istraživanja učenika i nastavnika	U potpunosti ostvareno
Obrada rezultata nacionalnoga ispita iz Geografije (probno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Izrada ispitnih inačica za glavno ispitivanje	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura nacionalnoga ispita iz Geografije za osnovnu školu (glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Prijevod, lektura, prijelom i korektura nacionalnoga ispita iz Geografije za osnovnu školu (glavno ispitivanje) za nacionalne manjine (talijanski jezik i srpski jezik)	U potpunosti ostvareno
Prijevod, lektura, prijelom i korektura nacionalnoga ispita iz Geografije za osnovnu školu (glavno ispitivanje) za učenike s prilagodbom ispitne tehnologije	U potpunosti ostvareno
Priprema i održavanje radionica za određivanje razina postignuća u nacionalnome ispitu iz Geografije za osnovnu školu (glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Izrada, lektura, prijelom i korektura svih popratnih materijala za nacionalni ispit iz Geografije (glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Koordinacija pakiranja nacionalnoga ispita iz Geografije za osnovnu školu (glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Komunikacija sa školama vezana uz provedbu nacionalnoga ispita iz Geografije za osnovnu školu (glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Tisak ispitnoga kataloga i ispita iz Zdravstvene njege za školsku godinu 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Lektura i redaktura publikacije Državna matura iz Biologije 2014. i 2015. godine	U potpunosti ostvareno
Prijelom i korektura brošure: 60 godina IEA-e (1958. – 2018.)	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih knjižica za pred-PIRLS istraživanje (glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u aktivnostima pred-PIRLS istraživanja (rad sa SRS-om za peti i sedmi razred)	U potpunosti ostvareno

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Organizacija i sudjelovanje na regionalnome sastanku podskupine zemalja koje sudjeluju u IEA TIMSS i PIRLS istraživanju (Brač)	U potpunosti ostvareno
Koordinacija pakiranja ispitnih materijala za međunarodno ispitivanje u obrazovanju (TIMSS 2019 – glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Komunikacija sa školama vezana uz međunarodno ispitivanje u obrazovanju (TIMSS 2019 – glavno ispitivanje)	U potpunosti ostvareno
Ažuriranje ispitnih kataloga za državnu maturu za školsku godinu 2019./2020.	U potpunosti ostvareno
Lektura ispita državne mature za školsku godinu 2019./2020.	KEM, GEO, MAT B, HRV A, HRV B, VJE, ETI, GRK, GLU, PSI, BIO
Prijelom, korektura i potpisivanje ispita državne mature za školsku godinu 2019./2020.	U potpunosti ostvareno KEM
Koordinacija objava javnih poziva za državnu maturu u školskoj godini 2019./2020. (sadržajni recenzenti, lektori i prevoditelji)	U potpunosti ostvareno
Koordinacija objave javnoga poziva za stručne radne skupine koje će izraditi ispite i popratne materijale za državnu maturu u školskoj godini 2020./2021.	U potpunosti ostvareno
Prijelom i korektura priručnika za državnu maturu: PRIRUČNIK ZA PRIJAVU ISPITA DRŽAVNE MATURE za učenike koji u školskoj godini 2019./2020. završavaju četvrti razred srednjih škola/peti razred srednjih medicinskih škola u Republici Hrvatskoj	U potpunosti ostvareno
Prijelom i korektura priručnika za državnu maturu: PRIRUČNIK ZA PRIJAVU ISPITA DRŽAVNE MATURE za kandidate koji su četverogodišnje/petogodišnje srednjoškolsko obrazovanje završili od 2010. do 2019. godine u srednjim školama Republike Hrvatske	U potpunosti ostvareno
Prijelom i korektura priručnika za državnu maturu: PRIRUČNIK ZA PRIJAVU ISPITA DRŽAVNE MATURE za kandidate koji su završili ili završavaju četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje školske godine 2019./2020. u sustavu obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj i za učenike koji završavaju ili su završili srednjoškolsko obrazovanje u inozemstvu	U potpunosti ostvareno

Tablica 8. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za svjedodžbe i kvalifikacije

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Verifikacija dokumenata kandidata izvan redovnog sustava srednjoškolskoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj odnosno svih onih koji su obrazovanje završili prije 2010. godine ili ga završavaju u ustanovama za obrazovanje odraslih ili u inozemstvu	U potpunosti ostvareno
Izdavanje svjedodžba o državnoj maturi i potvrda o položenim ispitima	U potpunosti ostvareno
Izdavanje duplikata potvrda pristupnicima izvan redovnog srednjoškolskog obrazovanja	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Izdavanje uvjerenja o pristupanju za upis na inozemna sveučilišta, potvrda za upis na inozemna sveučilišta i potvrda za stipendiju	U potpunosti ostvareno

Tablica 9. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za organizaciju i provođenje ispita

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Priprema i provedba ispita državne mature za školsku godinu 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Priprema i provedba ispita uz prilagodbu ispitne tehnologije za školsku godinu 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Provedba ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje – medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege	U potpunosti ostvareno
Priprema ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2019./2020.	U tijeku
Aktivnosti vezane uz rad infocentra	U potpunosti ostvareno
Organizacija stručnih skupova za ravnatelje i ispitne koordinate	U potpunosti ostvareno
Izrada ispitnih kataloga za 2019./2020. školsku godinu	U potpunosti ostvareno
Imenovanje stručnih radnih skupina za izradu ispitnih materijala državne mature u školskoj godini 2020./2021. prema objavljenome javnom pozivu	U potpunosti ostvareno

Tablica 10. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Službi općih poslova i odnosa s javnosti

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Uređenje i održavanje skladišta u Ilici 246 a	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Osiguran primjeren prostor za provedbu edukacija, seminara i tiskovnih konferencija	U potpunosti ostvareno
Svakodnevno arhiviranje i vođenje brige o arhivskome gradivu	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Urudžbeni zapisnik – upisnik predmeta u urudžbeni zapisnik	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Pošta – slanje i zaprimanje pošiljaka	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Poslovi vezani uz izradu ugovora vanjskih suradnika	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Poslovi vezani uz izradu potvrda za vanjske suradnike	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Poslovi vezani uz izradu odluka Centra	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Održavanje vozila i prijevoz djelatnika prema radnim zadacima	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Osiguravanje logističke podrške za redovan rad Centra, provedbu ispita državne mature, ocjenjivanje i obradu provedenih ispita	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Mediji i komunikacijski protokol	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Održavanje Centra – čišćenje poslovnoga prostora	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Održavanje i servis uredske i tehničke opreme	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Uređenje Centra	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Poslovi vezani uz izradu Izjava o tajnosti i Izjava o srodniciima	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Uređenje knjižnice Centra	U potpunosti ostvareno/kontinuirano

Tablica 11. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Financijskoj službi

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Plan i izmjene i dopune Državnoga proračuna RH	U potpunosti ostvareno
Izjava o fiskalnoj odgovornosti	U potpunosti ostvareno
Obračun i isplata plaće i ostalih materijalnih prava djelatnicima	U potpunosti ostvareno
Obračun i isplata studentskih ugovora, autorskih ugovora i ugovora o djelu vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Obračun i isplata putnih troškova djelatnicima i vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Podmirenje obveza dobavljačima	U potpunosti ostvareno
Izrada narudžbenica	U potpunosti ostvareno
Knjiženje i plaćanje ulaznih računa – kunskih i deviznih	U potpunosti ostvareno
Refundacija putnih troškova vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Mjesečni, kvartalni, godišnji i ostali izvještaji prema državnim institucijama	U potpunosti ostvareno
Interni izvještaji	U potpunosti ostvareno

Tablica 12. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Informacijsko-računalnome odjelu

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Kontrola održavanja i nadogradnja dijela Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta koji se odnosi na prijave i pisanje ispita državne mature te na obradu rezultata ispita državne mature	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Kontrola održavanja i nadogradnja sinkronizacije podataka između skladišta podataka e-Matice i Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta te održavanje i nadogradnja funkcionalnosti web-aplikacije za provedbu ispita državne mature	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Organizacija, praćenje i obrada OCR skeniranih ispitnih materijala državne mature	U potpunosti ostvareno
Objava vijesti i dokumenata na mrežnoj stranici Centra i mrežnoj stranici za ispitne koordinatore	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Kontinuirana dorada i ažuriranje podataka na mrežnoj stranici Centra	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Isporuka traženih podataka za projekte koje provodi Centar (OECD/PISA i OECD/TALIS, vanjsko vrednovanje škola i ostali projekti)	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Arhiviranje skeniranih ispitnih materijala državne mature na primarni poslužitelj	U potpunosti ostvareno
Isporuka podataka prema odobrenim zahtjevima Povjerenstva za podatke	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Održavanje servera i informatičke infrastrukture Centra	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Ažuriranje računala i reinstalacija računala	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Kontrola servisiranja informatičke i uredske opreme	U potpunosti ostvareno/kontinuirano
Izrada završnih izvještaja Centra o rezultatima državne mature	U potpunosti ostvareno
Informatička i logistička podrška provedbi državne mature	U potpunosti ostvareno
Analiza informacijskoga sustava za podršku provedbi državne mature s ciljem uvođenja sustava za kontrolu kvalitete i informacijsku sigurnost	U potpunosti ostvareno
Nabava informatičke i uredske opreme	U potpunosti ostvareno
Arhiviranje i skeniranje arhivskoga materijala Centra	U tijeku
Razvoj novoga koncepta ispita državne mature iz Fizike	U tijeku
Sudjelovanje u projektu E-škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola	U tijeku
Razvoj aplikacije za nadzor provedbe i polaganja ispita državne mature	U tijeku
Razvoj aplikacije za izvješća o rezultatima državne mature	U tijeku
Razvoj računalnoga aplikacijskoga sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja	U tijeku

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija	U potpunosti ostvareno
Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – tehničar za računalstvo i prodavač	U potpunosti ostvareno
Razvoj informacijskoga sustava podrške istraživačko-projektnoj i administrativnoj djelatnosti	U tijeku

Tablica 13. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Istraživačko–razvojneme odjelu

PLANIRANE ZADAĆE/AKTIVNOSTI/PROJEKTI	STATUS REALIZACIJE (U POTPUNOSTI OSTVARENO, U TIJEKU, KONTINUIRANO, NIJE OSTVARENO)
Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike	U tijeku
Sudjelovanje u provedbi državne mature u školskoj godini 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Izrađen izvještaj o rezultatima državne mature u školskoj godini 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika	U potpunosti ostvareno
Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike i izrada priručnika Rezultati sadržajne analize s primjerima zadataka iz Matematike	U potpunosti ostvareno
Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika	U potpunosti ostvareno
Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika za srednju školu	U potpunosti ostvareno
Izrada i primjena instrumenata za identifikaciju darovitosti u području matematike	U potpunosti ostvareno
Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa „škola za život”	U potpunosti ostvareno

DRŽAVNA MATURA

5.1. OPĆI PREGLED DRŽAVNE MATURE

Državna je matura prema Pravilniku o polaganju državne mature skup ispita čijim polaganjem učenici gimnazijskih programa završavaju srednjoškolsko obrazovanje.

Srednjoškolsko obrazovanje učenika u strukovnim i umjetničkim programima koji traju najmanje četiri godine završava izradom i obranom završnoga rada. Ti učenici također mogu polagati ispite državne mature ako se žele upisati na visoka učilišta. Ispite državne mature mogu polagati svi ostali pristupnici (pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije uvođenja državne mature ili u sustavu obrazovanja odraslih te pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske i koji žele nastaviti obrazovanje na visokim učilištima). Prema tome, cilj je državne mature završetak srednjoškolskoga obrazovanja za učenike gimnazijskih programa i rangiranje svih kategorija pristupnika prema rezultatima svakoga ispita, što se najviše upotrebljava pri rangiranju za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Državna se matura sastoji od obvezatnoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obvezatnome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj ili na osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezatno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju¹, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Izborni dio državne mature sastoji se od ispita iz svih ostalih općeobrazovnih nastavnih predmeta i nije obavezan ni za jednu skupinu pristupnika državne mature. Uspjeh pristupnika u izbornim ispitima državne mature ne utječe na završetak srednjoškolskoga obrazovanja.

5.2. GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK ISPITA DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2018./2019.

U 2019. godini završena je priprema ispita za ljetni i jesenski rok državne mature za školsku godinu 2018./2019. i dio pripreme ispita za ljetni i jesenski rok državne mature za školsku godinu 2019./2020. Ispiti obaju rokova državne mature za školsku godinu 2018./2019. tiskani su prema planu tiska. Za ljetni i jesenski rok državne mature u školskoj godini 2018./2019. pripremljen je planirani broj ispita i ispitnih materijala. Izrađeni su ispiti za 27 nastavnih predmeta. Od toga su za sedam nastavnih predmeta ispiti izrađeni i na osnovnoj i na višoj razini, a za 20 nastavnih predmeta samo na jednoj razini. Ukupan broj izrađenih ispita na osnovnoj i višoj razini te na jednoj razini je 34. Za svaki od tih ispita pripremljen je veći broj ispitnih inačica prema unaprijed izrađenome planu.

Nakon sadržajne i metodološke pripreme ispiti i ispitni materijali pripremaju se za tisak. Priprema za tisak za državnu maturu u školskoj godini 2018./2019. godini obuhvaćala je

¹ Učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine mogu polagati ispite obvezatnoga dijela državne mature prema stavku 1. ili 3. članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature.

lekturu, prijelom i korekturu svih pripremljenih ispitnih inačica, ispitnih kataloga i oglednih ispita te ostalih ispitnih materijala na hrvatskome jeziku, prijelom i korekturu svih pripremljenih ispitnih inačica, ispitnih kataloga, oglednih ispita te svih ostalih ispitnih materijala na jezicima nacionalnih manjina te prijelom i korekturu svih pripremljenih ispita s prilagodbom ispitne tehnologije. U Agenciji za komercijalnu djelatnost (AKD-u) tiskano je ukupno 153 180 kompleta ispita i pripadajućih ispitnih materijala, a u Centru 3661 komplet ispita i pripadajućih ispitnih materijala (manje naklade ispita na hrvatskome jeziku, ispiti na jezicima nacionalnih manjina i ispiti s prilagodbom ispitne tehnologije). Zvučni ispitni materijali iz stranih jezika i Glazbene umjetnosti izrađeni su u tvrtki WSP d.o.o., a naklada je svih zvučnih ispitnih materijala bila 8065.

5.2.1. Prilagodba ispitne tehnologije i prijevodi na jezike nacionalnih manjina

U školskoj godini 2018./2019. zaprimljeno je 750 zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije. Povjerenstvo za procjenu zahtjeva za prilagodbu u potpunosti je odobrilo 596 zahtjeva, a djelomično 126 zahtjeva, dok je odbijeno 28 zahtjeva. U 3615 ispita korištena je neka od prilagodbi ispitnoga materijala (uvećan font, uvećan format papira, ispitni materijal na brajici) i/ili prilagodba ispitnoga postupka (upute na crnome tisku, produljeno vrijeme pisanja ispita, izdvojeni prostor, prekidanje i ponavljanje zvučnoga zapisa, osobni pomagáč, pisanje ispita izvan škole, izuzeće od cijeloga ispita ili dijela ispita koji učenik zbog vrste i stupnja teškoće u razvoju ne može polagati, korištenje računala za pisanje eseja, korištenje opreme i/ili pomagala). U provedbi ispita državne mature sudjelovalo je 137 osobnih pomagača. Sedam je pristupnika polagalo ispite u obiteljskome domu ili u bolnici za vrijeme liječenja.

Izmjenama i dopunama Pravilnika o polaganju državne mature mijenja se i proširuje članak 21. u kojemu je sada navedeno da učenici s teškoćama učenja, poremećajima u ponašanju i emocionalnim problemima te učenici s teškoćama uvjetovanim kulturalnim i jezičnim čimbenicima ostvaruju pravo na prilagodbu ispitne tehnologije.

Navedene dopune uvjetovale su izmjenu postojećih Uputa za prilagodbu ispitne tehnologije te se Odlukom ravnateljice Centra osniva radna skupina čiji je zadatak izraditi priručnik za pristupnike s teškoćama na ispitima državne mature.

Učenicima koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina ispitni su materijali prevedeni na materinski jezik. Na talijanskome jeziku pripremljeno je 327 kompleta ispitnih materijala, na srpskome jeziku 241 komplet ispitnih materijala, a na mađarskome jeziku 29 kompleta ispitnih materijala.

5.3. PROVEDBA ISPITA DRŽAVNE MATURE

U školskoj godini 2018./2019. uspješno su provedeni ljetni i jesenski rok desete državne mature. Provedba ispita u ljetnome roku trajala je od 3. do 27. lipnja 2019. godine, a u jesenskome roku od 21. kolovoza do 6. rujna 2019. godine. Svi su pristupnici u predviđenome roku dobili svoje rezultate. Isto tako, i škole su tijekom studenoga dobile rezultate

svojih učenika s osnovnim statističkim podacima. Osim što je smanjen broj pristupnika, smanjen je i broj uočenih nedopuštenih ponašanja tijekom ispita, što možemo pripisati boljoj educiranosti ispitnih koordinatora za ponašanje u takvim specifičnim situacijama i boljoj pripremljenosti dežurnih nastavnika za sprečavanje nedopuštenoga ponašanja.

Svi su ispiti obaju ispitnih rokova državne mature provedeni u skladu s Pravilnikom o polaganju državne mature i s kalendarom državne mature te prema stručnim pravilima i sigurnosnim procedurama. Ravnateljica Centra je za školsku godinu 2018./2019. imenovala Povjerenstvo Centra koje je pratilo tijek pripreme, organizacije i provedbe ispita u ispitnim centrima u kojima su ispite pisali pristupnici koji više nisu u redovnome sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Povjerenstvo je održalo pet sjednica na kojima je rješavalo zamolbe za naknadnu prijavu, promjenu i odjavu ispita te je odgovaralo na ostale zamolbe i upite pristupnika.

Početkom svibnja 2019. godine na snagu je stupio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o polaganju državne mature te su priprema i provedba ispita i obrada prigovora na ocjenu usklađeni s njegovim odredbama. Godinu je okarakterizirao štrajk prosvjetnih djelatnika u trajanju od 36 dana, što je uzrokovalo višestruke promjene u objavljenome kalendaru provedbe ispita državne mature za 2019./2020 školsku godinu. Krajem godine donesen je i Pravilnik o dopuni Pravilnika o polaganju državne mature čime je omogućeno buduće polaganje izbornih predmeta i dijelova obvezatnih ispita državne mature prije završetka nastavne godine.

Centar je također sudjelovao u radu Povjerenstva za praćenje državne mature koje imenuje ministrica.

Na temelju rezultata ispita državne mature pristupnici su rangirani za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i izdane su im svjedodžbe o položenoj državnoj maturi ili potvrde o položenim ispitima državne mature, ovisno o tome radi li se o pristupnicima iz gimnazija ili o pristupnicima iz strukovnih škola i ostalim pristupnicima. U ljetnome je roku ispite državne mature polagalo 30 538 pristupnika. Od toga je bilo 26 943 redovna učenika (11 834 iz gimnazijskih programa i 15 109 iz strukovnih škola), a ostalih je pristupnika bilo 3595. Ispite državne mature u jesenskome roku polagalo je 7415 pristupnika. Od toga je bilo 6437 redovnih učenika, a ostalih je pristupnika bilo 978.

Različiti poslovi tijekom provedbe državne mature u školskoj godini 2018./2019. obavljani su prema zakonskim odredbama i unaprijed definiranim procedurama. U ljetnome roku provedena su 34 ispita u 376 škola i devet ispitnih centara (šest za kandidate i tri za redovne učenike), a u jesenskome su roku provedena 32 ispita u 353 škole i u četiri ispitna centra (jedan za kandidate i tri za redovne učenike). Organiziran je nadzor provedbe u kojemu su sudjelovali zaposlenici Centra i vanjski suradnici. Infocentar je kontinuirano informirao sve pristupnike o provedbi državne mature i pružao im administrativnu podršku u prijavi ispita te u registraciji u Nacionalni informacijski sustav prijave na visoka učilišta. Također, zaposlenici infocentra su u sustavu napravili naknadne prijave, odjave i promjene ispita te su rješavali poteškoće s uplatama za polaganje ispita. Pružena je potpora ispitnim koordinadorima u školama i ispitnim centrima u pripremi provedbe državne mature i provedbi državne mature, u unosu i rješavanju prigovora na provedbu i ocjene te u ispisu

svjedodžba i potvrda. Imenovani su ispitni koordinatori i osobe koje ih zamjenjuju za novu školsku godinu te im je pružena podrška pri uređivanju prenesenih podataka za učenike maturante koji će polagati ispite državne mature u sljedećoj godini. Organizirani su i koordinirana računalna podrška u prijavi ispita državne mature putem aplikacije u Nacionalnome informacijskom sustavu prijave na visoka učilišta, računalna i tehnička podrška u provedbi ispita, obrada ispitnih materijala i analiza rezultata, tisak i pakiranje ispita i ispitnih materijala u skladu sa sigurnosnim procedurama, slanje i povrat ispita u škole i u ispitne centre, raspakiravanje ispitnih materijala i priprema za ocjenjivanje te provedba ispita državne mature za učenike s prilagodbom ispitne tehnologije u skladu s odlukom koju je ravnateljica Centra donijela na prijedlog Povjerenstva za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije u ispitima državne mature.

Centar je u dvama ispitnim rokovima (u srpnju i rujnu) proveo dodatne provjere znanja iz Hrvatskoga jezika na razini B2 za upis na visoka učilišta za kandidate koji nisu državljani Republike Hrvatske.

5.3.1. Priprema i ocjenjivanje ispita državne mature

Ispitni su se materijali pakirali na Zagrebačkome velesajmu od 23. travnja do 20. rujna 2019. godine. Ispitne je materijale pakiralo tridesetak vanjskih suradnika. U povratu, pripremi za raspakiravanje, ocjenjivanju, pripremi za OCR, OCR obradi i arhiviranju ispitnih materijala pomagalo im je 60 studenata.

Organizirano je i koordinirano ocjenjivanje zadataka otvorenoga tipa u ispitima državne mature koje su ocjenjivali ocjenjivači u ljetnome roku od 12. lipnja do 4. srpnja 2019. godine te u jesenskome roku od 26. kolovoza do 8. rujna 2019. godine. U ocjenjivanju je sudjelovalo 28 ocjenjivačkih timova s ukupno 935 ocjenjivača.

Nakon ocjenjivanja svi su ispiti i ispitni materijali obrađeni OCR-om (računalnim čitanjem informacija s digitaliziranih slika) i isporučeni su na daljnju obradu.

5.3.2. Rješavanje prigovora

U ljetnome roku državne mature obrađeno je 3668 sadržajnih i tehničkih prigovora pristupnika. Od toga je prihvaćeno njih 1357. U jesenskome roku državne mature obrađeno je 696 prigovora pristupnika. Od toga je prihvaćeno njih 149.

5.3.3. Izdavanje potvrda o položenim ispitima

Zaprimljeni su provjereni dokumenti te su verificirani osobni podatci i ocjene za 3372 kandidata koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije 2010. godine, za kandidate iz sustava obrazovanja odraslih i za kandidate koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske. Izdano je 5409 potvrda o položenim ispitima u ljetnome roku i 1292 potvrde o položenim ispitima u jesenskome roku državne mature.

5.3.4. Analiza rezultata, izrada pragova i izvještavanje o rezultatima

Pragovi ocjena u ispitima državne mature određuju se brojem bodova koji je ostvario pojedini pristupnik. Ljestvica ocjena ima pet stupnjeva i obuhvaća ocjene nedovoljan (1), dovoljan (2), dobar (3), vrlo dobar (4) i odličan (5). Ocjena nedovoljan (1) negativna je ocjena, a druge su ocjene pozitivne.

Konačne pragove ocjena za državnu maturu u školskoj godini 2018./2019. odredilo je Stručno povjerenstvo za utvrđivanje mjerila za ocjene ispita državne mature (u daljnjemu tekstu: Povjerenstvo). Pragovi ocjena za pojedini predmet jednaki su za oba ispitna roka za školsku godinu za koju su određeni. Metodologiju određivanja pragova određuje Centar. Povjerenstvo su na državnoj maturi u školskoj godini 2018./2019. činili ravnateljica Centra, predstavnici Ministarstva znanosti i obrazovanja, predstavnici visokoškolskih ustanova te predstavnici Centra.

Povjerenstvu su prije donošenja odluke o pragovima predstavljeni podatci o riješenosti ispita u ljetnome roku u školskoj godini 2018./2019. za sve pristupnike ukupno kao i za svaku kategoriju pristupnika, podatci o udjelu i broju pristupnika koji su u ljetnim rokovima proteklih školskih godina postigli određenu ocjenu te ostali potrebni statistički podatci. Primarni su rezultat državne mature broj bodova i pripadajuća ocjena svakoga pristupnika za svaki ispit koji je polagao. Svaki je pristupnik 15. srpnja 2019. godine dobio konačne rezultate svih ispita koje je polagao u ljetnome roku. Centar je povodom objave konačnih rezultata organizirao konferenciju za novinare na kojoj su izneseni podatci o pristupnicima, osnovni podatci o rezultatima obvezatnih i izbornih ispita te podatci o ispitima koji su najuspješnije riješeni. Iznesena je i opća ocjena tijeka državne mature.

5.3.5. Nadzor provedbe ispita državne mature

Centar je odgovoran za pripremu i provedbu ispita državne mature, stoga uz sve ostale aktivnosti svake godine provodi nadzor nad provedbom ispita državne mature u srednjim školama i ispitnim centrima u svim županijama.

Statističkim podacima Centar može procijeniti udio učenika koji na nedozvoljen način pristupaju ispitima. Na taj način moguće je utvrditi propuste u sigurnosnim mjerama u određenim ispitnim centrima. Ako su utvrđeni propusti, nužno je postrožiti preventivne mjere koje uključuju izmjene u samome postupku provedbe i zakonskoj regulativi.

Cilj je osigurati svim učenicima i pristupnicima pisanje ispita državne mature u jednakim uvjetima i prema jednakim kriterijima.

Putem javnoga poziva Centar svake godine odabire i imenuje osobe koje će nadzirati provedbu ispita državne mature.

U školskoj godini 2018./2019. Centar je na novi način pristupio nadzoru:

- savjetodavnom ulogom, što znači većom pomoći školama u provedbi ispita državne mature

- većom suradnjom između Centra, škola i nadzornika uvažavanjem njihovih sugestija, prijedloga i mogućih problema pri provedbi ispita državne mature.

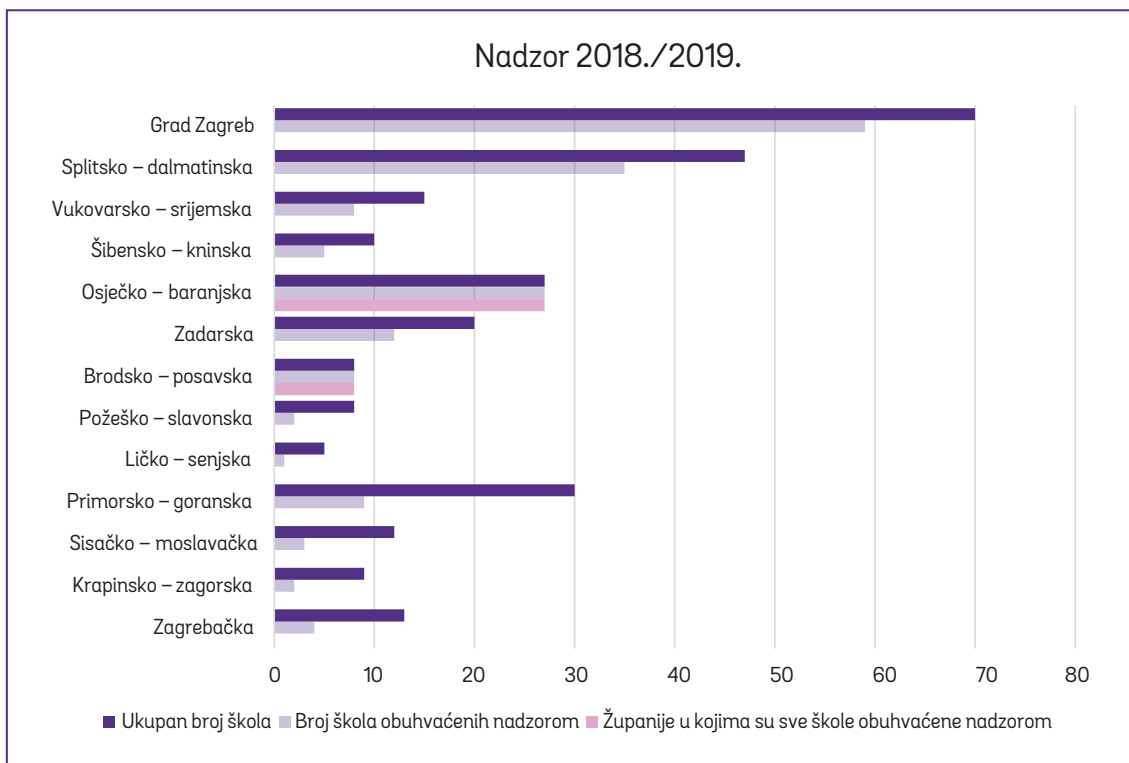
Za nadzor državne mature imenovane su 62 osobe. U 177 škola obavljeno je 405 nadzora provedbe ispita državne mature. Zaprimita su 264 obrasca. Obrazac služi za promatranje pridržavanja odredbi Pravilnika o polaganju ispita državne mature i Pravila o polaganju državne mature.

Centar će i dalje intenzivno raditi na usavršavanju uvjeta provedbe ispita državne mature i većoj suradnji svih dionika u sustavu.

Tablica 14. Ukupan broj srednjih škola u Republici Hrvatskoj i broj škola u kojima je proveden nadzor ispita državne mature u školskoj godini 2018./2019.

ŽUPANIJA	BROJ ŠKOLA U KOJIMA JE PROVEDEN NADZOR	UKUPAN BROJ ŠKOLA
Zagrebačka	4	13
Krapinsko-zagorska	2	9
Sisačko-moslavačka	3	12
Primorsko-goranska	9	30
Ličko-senjska	1	5
Požeško-slavonska	2	8
Brodsko-posavska	8	8
Zadarska	12	20
Osječko-baranjska	27	27
Šibensko-kninska	5	10
Vukovarsko-srijemska	8	15
Splitsko-dalmatinska	35	47
Grad Zagreb	59	70

Grafički prikaz 1. Prikaz ukupnoga broja škola i škola u kojima je proveden nadzor ispita državne mature u školskoj godini 2018./2019.

5.4. PRIPREMA ISPITA I ISPITNIH MATERIJALA

DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2019./2020.

U svakoj se kalendarskoj godini izrađuju ispitni materijali za dvije državne mature. U 2019. godini završena je izrada ispita državne mature za školsku godinu 2019./2020. i istodobno je započela izrada ispita državne mature za školsku godinu 2020./2021.

U prvome tromjesečju 2019. godine započela je izrada ispita i ispitnih materijala za ljetni i jesenski rok državne mature za 2019./2020. godinu. Za izradu ispita i ispitnih materijala za tu godinu na temelju javnoga poziva imenovano je 27 stručnih radnih skupina. Izradu ispita i ispitnih materijala stručno su koordinirali djelatnici Centra (predmetni koordinatori u suradnji sa stručnjacima za razvoj i analizu ispita te jezičnim stručnjacima).

Tijekom godine izrada ispita i ispitnih materijala za školsku godinu 2019./2020. obuhvatila je izradu planiranoga broja ispitnih inačica i pripadajućih ispitnih materijala za 36 ispita, metodološku recenziju svih ispitnih inačica prethodno navedenih ispita koju obavljaju stručnjaci Centra te sadržajnu recenziju svih ispitnih inačica i pripadajućih ispitnih materijala koju obavljaju vanjski stručnjaci iz odgojno-obrazovnog, znanstvenog i visokoškolskoga sustava. Krajem godine započeto je s lekturom ispitnih materijala i predajom konačnih inačica ispita na grafičko oblikovanje (prijelom i korektura).

Krajem 2019. godine objavljen je i Javni poziv kandidatima koji će sudjelovati u izradi i razvoju ispita i ispitnih materijala za državnu maturu u školskoj godini 2020./2021. te je imenovano 27 stručnih radnih skupina.

5.5. RAZVOJ ISPITA DRŽAVNE MATURE ZA ŠKOLSKU GODINU 2021./2022.

U članku 9. prema Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 41/19.) navedeno je sljedeće:

1. *Ispitni sadržaji te način provjere i ocjenjivanja znanja i sposobnosti u ispitima uređuju se predmetnim ispitnim katalozima.*
2. *Ispitne kataloge koji se izrađuju prema nastavnim planovima i programima odnosno kurikulumima iz općeobrazovnih predmeta donosi Centar najkasnije do 1. listopada tekuće kalendarske godine za školsku godinu u kojoj se polažu ispiti uz prethodnu suglasnost ministra.*
3. *Ispitne kataloge objavljuje Centar na svojoj mrežnoj stranici na početku školske godine u kojoj se polažu ispiti, a mogu biti objavljeni i u tiskanome obliku.*

Ispitni se katalozi izrađuju prema nastavnome planu i programu odnosno kurikulumu gimnazijskih predmeta jer učenici gimnazijskih programa završavaju svoje srednjoškolsko obrazovanje polaganjem državne mature.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja započelo je projekt provedbe eksperimentalnoga programa „Škola za život” kao prvoga koraka prema ostvarenju cilja Cjelovite kurikularne reforme. Eksperimentalni program proveo se u prvome razredu gimnazija u svim nastavnim predmetima i prvome razredu strukovnih škola s četverogodišnjim programima u općeobrazovnim predmetima. U školskoj godini 2019./2020. započelo je uvođenje toga programa za sve učenike. Stoga je nužno pripremiti državnu maturu za ovu generaciju učenika i sljedeće generacije učenika koji će svoje srednjoškolsko obrazovanje završiti prema tim novim kurikulumima te uskladiti ispitne kataloge, tj. sadržaj i način vrednovanja.

Za pripremu rekonceptualizacije državne mature predmetni su koordinatori analizirali nekoliko stranih kurikula za predmet za koji su stručni, a zatim su napravili usporedbu postojećih planova i programa te kurikula s obzirom na ispitivanje (popis obrazovnih ishoda). Na temelju tih usporedbi napravljena je kategorizacija potrebnih promjena za daljnju operacionalizaciju svih potrebnih aktivnosti za izradu ispitnih materijala. Krajem listopada 2019. godine održan je sastanak s ministricom i njezinim suradnicima posvećen državnoj maturi 2022. godine na kojemu je dogovorena suradnja dviju institucija u izradi ispitnih materijala za tu maturu te potreba provedbe probne mature u 2021. godini za tu generaciju učenika. To su učenici koji 2022. godine pristupaju državnoj maturi, a koji će tijekom trećega i četvrtoga razreda pohađati nastavu prema novim kurikulumima, dok su prva dva razreda pohađali nastavu prema prijašnjim planovima i programima.

Centar je stoga u prosincu 2019. godine objavio Javni poziv kandidatima koji će sudjelovati u izradi nacрта ispita i ispitnih kataloga za državnu maturu u školskoj godini 2021./2022.

Polaganje državne mature regulirano je Pravilnikom o polaganju državne mature i vezano uz Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Statut Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje

obrazovanja i *Strategiju razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* 2016. – 2020. U *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* 2017. – 2021. definiran je strateški cilj 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu*.

5.6. IZMJENE PRAVILNIKA O POLAGANJU DRŽAVNE MATURE

Zakonska osnova za donošenje Pravilnika o polaganju državne mature sadržana je u članku 82. stavku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 16/12. i 86/12.). Pravilnik o polaganju državne mature donesen je 2008. godine (Narodne novine, br. 97/08.), a potom su napravljene dvije izmjene (Narodne novine, br. 127/10., 1/13.). U tom su Pravilniku o polaganju državne mature propisani sadržaj, uvjeti, način i postupak polaganja ispita državne mature i definirano je koje ispite pristupnici moraju položiti. Također, definirane su procedure pripreme i provedbe državne mature, ispitni rokovi, raspored ispita, prijave i odjave ispita, načini polaganja, nadzor tijekom polaganja ispita, utvrđivanje i sankcioniranje kršenja pravila tijekom polaganja ispita, načini postupanja s ispitnim materijalima, ocjenjivanje te podnošenje prigovora.

S obzirom da su se okolnosti polaganja ispita državne mature tijekom vremena mijenjale te da su ispitne tehnologije unaprijeđene, bilo je nužno osuvremeniti Pravilnik o polaganju državne mature kako bi bio usklađen s praksom.

Početak svibnja 2019. godine na snagu je stupio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o polaganju državne mature u kojemu su precizirane neke formulacije, rokovi objave ispitnih kataloga za sljedeću godinu, rokovi prijave i odjava ispita te poslovi školskoga ispitnog povjerenstva, određeni su ispitni centri za redovne učenike, preciznije su definirane obveze plaćanja ispita, prava na prilagodbu ispitne tehnologije i način njihova ostvarivanja, obrisan je članak kojim se zahtijeva polaganje svih dijelova ispita koji se sastoje od više dijelova i precizirani su postupanje i mjere za nedopušteno ponašanje učenika te postupak obrade prigovora na ocjenu. Krajem godine donesen je i Pravilnik o dopuni Pravilnika o polaganju državne mature čime je omogućeno buduće polaganje izbornih predmeta i dijelova obvezatnih ispita državne mature prije završetka nastavne godine.

OSIGURAVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA

6.1. ANALIZA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ OBVEZATNIH PREDMETA – HRVATSKOGA JEZIKA

Sažetak

Ispiti državne mature u Republici Hrvatskoj provode se od školske godine 2009./2010. Državna se matura sastoji se od obvezatnoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obvezatnome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj i osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezatno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Jedno je od važnih mjerila kvalitete i valjanosti ispitivanja znanja utjecaj koji ispit znanja ima na proces učenja i poučavanja. U 2018. godini dana je u tisak znanstvena publikacija *Analiza povezanosti ispita državne mature i nastave u srednjim školama*.

U 2019. nastavljene su analize vezane uz obvezatne ispite državne mature odnosno uz školski esej iz Hrvatskoga jezika. Ispit iz Hrvatskoga jezika sastoji se od dvaju dijelova: testa i školskoga eseja. U testu su zadatci zatvorenoga tipa kojima se ispituje poznavanje jezika i književnosti, dok se u eseju od učenika traži pisanje opsežnijega teksta u kojemu također dolazi do izražaja poznavanje jezika i književnosti. Iako ta dva dijela ispita u suštini mjere ista znanja, esej bi se mogao smatrati primjenom znanja jer on mjeri pisanje koje je važan dio komunikacijske kompetencije. Sustavna kvalitativna i kvantitativna analiza pisanih radova učenika važna je iz dvaju razloga. Prvi je razlog razvoj ispitnih materijala za ispitivanje pisanja i definiranje jasnih standarda za razine postignuća u vještini pisanja na kraju srednjoškolskoga obrazovanja. Kvalitativne i kvantitativne analize ispitnih materijala pridonose izradi valjanih, objektivnih i pouzdanih ispitnih materijala. Drugi je razlog potreba da se nastavnicima Hrvatskoga jezika, učenicima i ostaloj zainteresiranoj javnosti podastre konkretna i detaljna povratna informacija o obilježjima pisanih radova učenika na kraju srednjoškolskoga obrazovanja. Zbog toga su uz postojeće kriterije ocjenjivanja u analizu uneseni i dodatni kriteriji kao što su gramatička povezanost i suvislost teksta, argumentacija u tekstu, oblikovanje odlomaka u tekstu te gramatička i leksička obilježja teksta. Konačan rezultat analize školskih eseja su smjernice za sustavno poučavanje pisanja u srednjoj školi.

Rezultati

U 2019. godini izrađen je uzorak radova učenika koji čini 150 radova na višoj i 150 radova na osnovnoj razini. Uzorak čini po trideset radova učenika iz pet zadnjih ciklusa ljetnoga roka državne mature od školske godine 2014./2015. do školske godine 2018./2019. Odbrani su radovi učenika iz gimnazija i iz strukovnih škola u omjerima u kojima učenici

tih programa pristupaju državnoj maturi. Za analizu pisanih radova učenika sastavljeni su kriteriji koji se odnose na elemente suvislosti teksta, povezivanja misli u tekstu te na gramatičku povezanost teksta. Analiza radova učenika prema navedenim kriterijima nastaviti će se u 2020. godini.

Projekt *Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.2. RAZVOJ ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ HRVATSKOGA JEZIKA

Sažetak

Ispit državne mature iz Hrvatskoga jezika obvezatan je učenicima gimnazijskih programa. U svakoj ga školskoj godini polaže i veliki broj učenika strukovnih programa kako bi stekli uvjete za nastavak obrazovanja na visokim učilištima.

Nakon ljetnoga roka državne mature provode se statističke i psihometrijske analize ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika. Analize konzistentno pokazuju da ocjenjivanje školskoga eseja nije dovoljno pouzdano jer se ocjene različitih ocjenjivača razlikuju. Ocjenjivanje školskoga eseja vrlo je složeno i ocjenjivači procjenjuju na temelju 12 kriterija. Skale tih kriterija različite su i variraju od dviju do sedam kategorija. Poznato je da ljudska radna memorija obuhvaća sedam plus/minus dvije informacije (Zarevski, 2001.) te je stoga prijeko potrebno smanjiti broj kriterija kako bi se povećala pouzdanost ocjenjivanja. Na temelju stečenih iskustava u dosadašnjim provedbama ispita i međunarodnih standarda u testiranju materinskih jezika postavljen je opći cilj projekta, a to je izrada nove specifikacije ispita odnosno izrada novoga ispitnog kataloga.

Unutar toga općeg cilja definirani su sljedeći specifični ciljevi: (1.) izrada novoga koncepta esejskoga zadatka, (2.) izrada kriterija bodovanja esejskoga zadatka, (3.) izrada vodiča za ocjenjivanje esejskoga zadatka i (4.) novi koncept za ostala ispitna područja.

Rezultati

Kako bi se postavljeni ciljevi realizirali, imenovana je stručna radna skupina koja je sa svojim radom započela 2017. godine. Tijekom 2018. godine ostvarena su prva dva cilja. U 2019. godini izrađeni su radni dokumenti u kojem su razrađeni kriteriji ocjenjivanja i koncept ispita za područje čitanja i područje upotrebe jezika. Budući da je Centar od Ministarstva znanosti i obrazovanja dobio nalog da za državnu maturu u školskoj godini 2021./2022. pripremi ispite prema predmetnim kurikulumima, navedeni će dokumenti biti uklopljeni u ispitnu specifikaciju i ispitni katalog iz Hrvatskoga jezika za državnu maturu od školske godine 2021./2022.

Projekt *Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika* povezan je sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.3. SADRŽAJNA I METODOLOŠKA ANALIZA

PROVEDENIH ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ GEOGRAFIJE

Sažetak

Geografija je na državnoj maturi izborni predmet. Svrha je provedbe ispita državne mature iz Geografije upis pristupnika na Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te na ostale fakultete koji priznaju bilo koji položen izborni predmet državne mature. Cilj je sadržajne i metodološke analize ispita državne mature iz Geografije ispitati u kojoj mjeri ispit državne mature iz Geografije mjeri geografska znanja i geografske vještine. U analizi se posebna pozornost usmjerava na utvrđivanje usvojenosti sadržaja prirodne, društvene i regionalne geografije te geografije Hrvatske, na razlike među sadržajnim područjima ispitivanja te na analizu ispitnih zadataka i čestica kojima su se ispitivale geografske vještine.

Rezultati

Tijekom 2019. godine nastavljene su aktivnosti koje se odnose na sadržajnu i metodološku analizu iz Geografije, a koje podrazumijevaju interpretaciju svih kodiranih zadataka prema sadržajnim područjima ispitivanja. Također, u sklopu izrade sadržajne analize iz Geografije bio je planiran znanstveno-istraživački rad i sudjelovanje na konferencijama. Pripremljena su i prezentirana tri rada na dvjema međunarodnim konferencijama i jednoj domaćoj konferenciji te je objavljen jedan znanstveni članak. Teme radova bile su:

- *Kompetencije nastavnika Geografije – između tradicije i suvremenosti*
- *Trends in Evaluation of Geographic Knowledge and Skills in the Republic of Croatia*
- *Deset godina provedbe ispita državne mature iz Geografije – stanje i perspektive.*

Rad *Kompetencije nastavnika Geografije – između tradicije i suvremenosti* prezentiran je na znanstvenome stručnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem u Gospiću u svibnju 2019. godine na VI. danima Šime i Ante Starčevića. Tema skupa bila je *Učitelj – između tradicije i suvremenosti*. U radu su prikazani rezultati pristupnika u rješavanju zadataka u ispitima državne mature iz Geografije. Rezultati provedenih psihometrijskih analiza pokazali su na temelju kojih se zadataka mogu najbolje razlikovati učenici prema njihovim geografskim znanjima i vještinama. To može pridonijeti razvoju metodičkih smjernica i jačanju kompetencija nastavnika Geografije kako bi što uspješnije odgovorili na nove potrebe (zahtjeve) odgojno-obrazovnoga sustava, što je prikazano i interpretirano na konferenciji.

Rad *Trends in Evaluation of Geographic Knowledge and Skills in the Republic of Croatia* prezentiran je na međunarodnome simpoziju geografa u Ohridu u Republici Sjevernoj Makedoniji u listopadu 2019. godine povodom obilježavanja 70. godišnjice makedonskoga geografskog društva. Tema skupa bila je *Novi trendovi u geografiji*. Primarni cilj rada bio je istražiti nove

pristupe u vrednovanju geografskoga predtercijarnog obrazovanja koji su uz promjenu paradigme u učenju i poučavanju najveći izazov kurikularnih promjena. pristupi u unutarnjem vrednovanju podrazumijevaju vrednovanje naučenoga, vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje. Osnovni trendovi u unutarnjem vrednovanju reflektiraju se i na vanjsko vrednovanje. U radu su analizirani rezultati svih provedenih ispita vanjskoga vrednovanja (državna matura i nacionalni ispiti iz Geografije) i utvrđen je utjecaj različitih pristupa vrednovanja na rezultate. Kontinuiranim praćenjem postignuća učenika dokazano je da su učenici najuspješniji u rješavanju zadataka koji se odnose na geografska znanja i geografske vještine iz područja geografije Hrvatske, a najmanje uspješni u rješavanju zadataka iz područja regionalne geografije svijeta. U zborniku radova simpozija objavljen je rad u cijelosti.

Deset godina provedbe ispita državne mature iz Geografije – stanje i perspektive rad je prezentiran na VII. hrvatskome geografskom kongresu u listopadu 2019. godine u Čakovcu. U školskoj godini 2018./2019. proveden je deseti ciklus državne mature iz Geografije. U radu je prikazano kontinuirano praćenje provedbe i rezultata pristupnika u ispitima državne mature iz Geografije. Tim praćenjem utvrđeno je da postoje razlike u prosječnim postignućima prema sadržajnim područjima ispitivanja i prema kognitivnim razinama ishoda učenja. Na temelju rezultata može se zaključiti i da je na temelju ispita državne mature iz Geografije moguće vrlo dobro razlikovati znanje pristupnika pa je osnovna svrha ispita zadovoljena.

U 2020. godini završit će se cjeloviti izvještaj svih provedenih analiza i objavljivat će se znanstveni radovi na tu temu kako bi se pridonijelo unapređenju procesa učenja i poučavanja Geografije.

Projekt *Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.4. SADRŽAJNA ANALIZA NACIONALNIH ISPITA IZ MATEMATIKE I IZRADA PRIRUČNIKA REZULTATI SADRŽAJNE ANALIZE NACIONALNIH ISPITA IZ MATEMATIKE S PRIMJERIMA ZADATAKA

Sažetak

Nacionalni ispiti iz Matematike provodili su se od 2011. do 2014. godine u osmim razredima osnovnih škola. Cilj je projekta detaljno procijeniti razine matematičkih znanja, vještina i sposobnosti učenika pri završetku osmoga razreda osnovne škole te utvrditi postojeće i potencijalne probleme u stjecanju znanja te razvoju vještina i sposobnosti iz Matematike tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja.

Tijekom 2016. godine razvijen je detaljni kodni plan za svaki zadatak koji obuhvaća sve poželjne, očekivane i primijenjene ispravne strategije rješavanja te sve očekivane i učestale uočene pogreške učenika. U 2017. godini svi su ispitni materijali kodirani te su 2018. godine ocijenjeni zadatci iz nacionalnih ispita provedenih u školskoj godini 2013./2014. Nakon ocjenjivanja uslijedila je statistička analiza koja je bila temelj sadržajne analize zadataka i pojedinih područja ispitivanja koju su napravili članovi stručne radne skupine.

Rezultati

Tijekom 2018. i početkom 2019. godine autori sadržajne analize ispitnih materijala pripremili su priručnik za nastavnike *Rezultati sadržajne analize nacionalnih ispita iz Matematike s primjerima zadataka*. Potom je slijedila dorada, uređivanje i stručna recenzija koju su napravile prof. dr. sc. Sanja Rukavina i dr. sc. Ivana Slamić.

Priručnik će biti tiskan početkom 2020. godine, a zatim će zajedno s rezultatima sadržajne analize biti predstavljen nastavnicima Matematike kroz stručne skupove i županijska vijeća.

Na temelju projekta *Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola* koji je proveden od 2011. do 2014. godine napravljena je sadržajna analiza nacionalnih ispita i priručnik *Rezultati sadržajne analize nacionalnih ispita iz Matematike s primjerima zadataka*, što je povezano sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.5. IZRADA I PRIMJENA INSTRUMENATA ZA IDENTIFIKACIJU DAROVITOSTI U PODRUČJU MATEMATIKE

Sažetak

Radu s darovitim učenicima u području matematike u Republici Hrvatskoj dosad nije bilo posvećeno dovoljno pozornosti. Pojedine osnovne škole i njihovi osnivači prepoznali su taj problem i započeli su s različitim oblicima poticanja darovitih učenika, no uočen je problem nedostupnosti instrumenata za identifikaciju darovitih. Stoga je Centar tijekom 2018. godine započeo s projektom *Izrada i primjena instrumenata za identifikaciju darovitosti u području matematike*. U sklopu projekta imenovana je stručna radna skupina s deset članova koja je podijeljena u tri podskupine ovisno o vrsti instrumenta kojim su se koristili: podskupina za izradu ispita, podskupina za izradu popratnih upitnika i podskupina za izradu upitnika o dosadašnjemu iskustvu osnovnih škola u identifikaciji i radu s darovitim učenicima. Također, dvije djelatnice Centra sudjeluju u aktivnostima vezanim uz projekt.

Tijekom travnja 2019. godine instrumenti su primijenjeni u 42 škole na ukupno 1400 učenika četvrtih razreda te na njihovim učiteljima i roditeljima. Isto tako, upitnik o dosadašnjemu iskustvu osnovnih škola u identifikaciji i radu s darovitim učenicima primijenjen je *online* te su dobiveni odgovori iz gotovo 800 osnovnih škola.

Rezultati

Pojedine županije kao osnivači škola prepoznale su važnost rada i ulaganja u darovite učenike te su započele s različitim oblicima poticanja darovitih učenika poput osnivanja centara izvrsnosti i/ili darovitosti. Pritom su se suočili s nedostupnosti standardiziranih instrumenata za identifikaciju darovitih učenika. Stoga je Centar na poticaj županija započeo s projektom *Izrada i primjena instrumenata za identifikaciju darovitosti u području matematike*. Ta je aktivnost Centra u skladu sa *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije* (Narodne novine, br. 124/14.) u kojoj je navedeno: *U prepoznavanju i razvoju sposobnosti naročita pozornost bit će posvećena darovitim pojedincima. U skrbi za darovite ključnu ulogu ima upravo obrazovni sustav jer jedino on omogućuje sustavnu ranu identifikaciju i podršku razvoju darovitih.*

Centar je s aktivnostima vezanim uz taj projekt započeo u srpnju 2018. godine iako se glavnina aktivnosti odvijala tijekom 2019. godine. Tako je početkom godine završena priprema svih instrumenata i započeta je intenzivna komunikacija sa školama kako bi se ispitivanje moglo kvalitetno pripremiti i provesti. U sklopu ispitivanja svaki je učenik rješavao ispit kojim se mjere tri matematičke domene: rezoniranje, kreativnost i znanje. Osim toga, svaki je učenik popunjavao upitnik o svojim interesima i motivaciji za područje matematike te je imao zadatak imenovati učenika/učenicu iz razreda za koju smatra da je darovit/darovita u području matematike. Upitnike su popunjavali i roditelji i učitelji. Zadatak je roditelja bio procijeniti sposobnosti, interese i motivaciju svojega djeteta u području matematike. Učitelji su popunjavali dvije vrste upitnika, jedan u kojemu su se

osvrnuli na vlastito iskustvo u radu s darovitim učenicima i drugi koji su dobili za svakoga svojeg učenika i u kojem su za svakoga učenika trebali procijeniti sposobnosti, interese i motivaciju u području matematike.

Tijekom provedbe ispitivanja djelatnici Centra posjetili su deset škola i od ravnatelja škola dobili su snažnu podršku za nastavak provedbe projekta, ali i za daljnju suradnju s Centrom.

Isto tako, upitnik o dosadašnjemu iskustvu osnovnih škola u identifikaciji i radu s darovitim učenicima primijenjen je *online* i dobiveni su odgovori iz gotovo 800 osnovnih škola. Na taj je način formirana dosad najveća i najpouzdanija baza podataka o radu s darovitim učenicima u Republici Hrvatskoj.

Svi su upitnici sadržavali pitanja otvorenoga i zatvorenoga tipa. Stoga su nakon provedbe provedene kvantitativne i kvalitativne analize dobivenih odgovora i napisan je izvještaj. Dakako, zbog količine prikupljenih podataka očekuje se nastavak rada na analizama te povezivanje sa zainteresiranim stručnjacima kako bi se što veća količina podataka analizirala i dala na korištenje hrvatskomu obrazovnom sustavu.

Projekt je predstavljen ravnateljima škola na njihovu godišnjem skupu u organizaciji HUROŠ-a te na međunarodnoj konferenciji *Izazovi u radu s darovitom djecom i mladima* koja je održana u ožujku 2019. godine u Splitu.

U nastavku projekta očekuje se izrada priručnika u kojemu će biti navedeni instrumenti koje će škola samostalno primjenjivati u procesu identifikacije darovitih učenika.

Projekt *Izrada i primjena instrumenata za identifikaciju darovitosti u području matematike* povezan je sa strateškim ciljem 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente*, 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda*, 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava* i 2.9. *razviti učinkovite sustave izvještavanja u odnosu na krajnje korisnike* u *Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.6. RAZVOJ NOVOGA KONCEPTA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ FIZIKE

Sažetak

U svakoj školskoj godini ispit državne mature iz Fizike polaže veliki broj učenika gimnazijskih i strukovnih programa (oko 6000 njih) da bi stekli uvjete za nastavak obrazovanja na visokim učilištima. Cilj je ovoga projekta na temelju kvantitativne i kvalitativne analize zadataka iz prethodnih ispita državne mature iz Fizike razviti novi koncept ispita državne mature iz Fizike.

Rezultati

U 2019. godini provedena je statistička i psihometrijska analiza svih ispita državne mature iz Fizike od 2009. godine. Analiza je pokazala da broj pristupnika ispitu državne mature iz Fizike pokazuje trend smanjenja. Ispitu je na početku provedbe državne mature pristupalo više pristupnika iz strukovnih programa, dok trenutačno ispitu većinom pristupaju učenici iz gimnazijskih programa koji su u svakoj od školskih godina postizali bolji rezultat od pristupnika iz strukovnih programa. Od početka provedbe smanjio se interes pristupnika muškoga spola za pristupanje ispitu, a porastao je interes pristupnika ženskoga spola koji su u svakoj od školskih godina postizali bolji rezultat od pristupnika muškoga spola. U sklopu analize izračunati su indeksi diskriminativnosti i indeksi težine zadataka unutar svakoga pojedinog ispita. Indeksi diskriminativnosti upućuju na činjenicu da je na temelju ispita bilo moguće kvalitetno razlikovali dobre od loših pristupnika pri čemu je utvrđen trend povećanja broja zadataka na temelju kojih je bilo moguće izvršno razlikovati dobre od loših pristupnika te stabilni trendovi broja zadataka loše i marginalne diskriminativnosti. Indeksi težine upućuju na pretežnu dominantnost zadataka srednje težine, potpuni nestanak vrlo teških zadataka od školske godine 2014./2015. te nagli porast broja laganijih zadataka od školske godine 2016./2017. do školske godine 2017./2018. Prema broju zadataka iz pojedine težinske kategorije najlakši ispit bio je u školskoj godini 2017./2018., a najteži u školskoj godini 2010./2011.

Početkom 2019. godine osnovana je stručna radna skupina čija je glavna uloga bila izrada novoga koncepta ispita državne mature iz Fizike. Članovi stručne radne skupine su na početku upoznati s rezultatima statističke i psihometrijske analize nakon čega su individualno procijenili težine dosadašnjih zadataka i dobiveno usporedili s indeksima težine iz psihometrijske analize. Nadalje, usporedili su dosad korištene ishode iz ispitnoga kataloga s ishodima iz novoga kurikula. Osim navedenoga, pridruženi vanjski suradnik procijenio je kognitivne razine dosadašnjih zadataka kao i zastupljenost kognitivnih razina prema tematskim područjima.

Nakon što se utvrdi novi nacrt ispita državne mature iz Fizike, očekuje se da će do lipnja 2020. godine stručna radna skupina izraditi primjere novih ispitnih zadataka kao i priručnik za nastavnike i učenike.

Projekt *Razvoj novoga koncepta ispita državne mature iz Fizike* povezan je sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati ispite državne mature u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

VANJSKO VREDNOVANJE

7.1. VANJSKO VREDNOVANJE USTANOVA RANOGA I PREDŠKOLSKOGA ODGOJA I OBRAZOVANJA – RAZVOJ METODOLOGIJE

Sažetak

Specifične značajke i osjetljivost djece rane dobi iziskuju visoku razinu kvalitete ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Na kvalitetu tih ustanova utječu okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd. nužni za djetetov cjeloviti razvoj, odgoj i učenje. Stalno vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse pretpostavlja kontinuirano unapređivanje i razvoj ustanove. Centar od 2010. godine razvija sveobuhvatni model samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja s ciljem implementacije sustava praćenja i osiguravanja kvalitete na nacionalnoj razini. Okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja temelji se na elementima unutarnjega i vanjskoga vrednovanja pri čemu odgovornost za samovrednovanje preuzimaju ustanove, a podršku u procesu osigurava Centar. Proces samovrednovanja je od 2011. do 2015. godine implementiran u više od 140 ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Okvir samovrednovanja se uz praćenje uspješnosti implementacije procesa samovrednovanja kontinuirano razvijao kako bi odgovorio na realne potrebe svake pojedine odgojno-obrazovne ustanove, a time i sustava ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Razvoj okvira vanjskoga vrednovanja nastavlja se na okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te na elemente modela vanjskoga vrednovanja na drugim odgojno-obrazovnim razinama koji su primjenjivi u sustavu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Nužno je da u razvoj okvira vanjskoga vrednovanja budu uključeni stručnjaci iz područja te da je predloženi pristup usklađen sa suvremenim paradigmatama razvoja i učenja djeteta rane dobi kao i sa suvremenim pristupima osiguravanja kvalitete ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

Rezultati

U 2019. godini razvijen je prijedlog metodologije vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Imenovano je Povjerenstvo za razvoj okvira vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja koje je u 2019. godini utvrdilo teorijska polazišta vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, analiziralo elemente metodologije samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja i izradilo prijedlog komplementarne metodologije vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, doradilo postojeće i razvilo nove procedure i instrumente za potrebe praćenja i unapređenja kvalitete rada ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, analiziralo rezultate implementacije procesa samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga

odgoja i obrazovanja i predložilo mjere daljnje implementacije procesa te izradilo okvir vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, prijedlog implementacije i sustav podrške ustanovama u procesu praćenja i unapređenja kvalitete rada. Razvijena metodologija, uključujući i instrumente, će se u 2020. godini pilotirati u odabranim dječjim vrtićima. Po završetku pilot projekta, na temelju prikupljenih povratnih informacija i analize podataka, prijedlog okvira vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja doradit će se i pripremiti za implementaciju na razini ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

Projekt *Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja – razvoj metodologije* povezan je sa strateškim ciljem 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente*, 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova* i 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava* u *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.2. VANJSKO VREDNOVANJE EKSPERIMENTALNE PROVEDBE STRUKOVNIH GIMNAZIJA

Sažetak

Izvođenje eksperimentalnih programa strukovnih gimnazija započelo je u 13 srednjih strukovnih škola u školskoj godini 2013./2014. Komunikacijom sa školama utvrđeno je da su tri škole započele s provedbom već u prethodnoj školskoj godini 2012./2013. (programi: ekonomska, tehnička i turistička gimnazija), tijekom 2014./2015. školske godine programe strukovnih gimnazija provodilo je 15 škola, a tijekom 2015./2016. školske godine 17 škola. U vanjsko je vrednovanje bilo uključeno pet programa strukovnih gimnazija. Ekonomska, tehnička i turistička gimnazija izvode se kontinuirano od 2012./2013. školske godine, gimnazija održivoga razvoja izvodi se od 2013./2014. školske godine, a zdravstvena gimnazija od 2015./2016. školske godine. Tijekom 2016. godine Centar je u sklopu ovoga projekta proveo istraživanje koje je uključivalo sadržajnu analizu programa strukovnih gimnazija, anketno ispitivanje učenika i nastavnika te strukturirane intervju i pregled školske dokumentacije, a izvještaj projekta dostavljen je Ministarstvu znanosti i obrazovanja. Centar je u 2018. godini proveo četvrtu i posljednju etapu projekta *Praćenje obrazovne vertikale učenika strukovnih gimnazija*. S obzirom da je primarni cilj programa strukovnih gimnazija nastavak obrazovanja učenika u tercijarnome obrazovanju odabranoga sektora ili područja, analizirani su izbori studijskih programa učenika i njihova relevantnost u odnosu na program strukovne gimnazije koji su završili.

Rezultati

Izvještaj o svrsishodnosti i dostizanju ciljeva programa strukovnih gimnazija pripremljen je i dostavljen Ministarstvu znanosti i obrazovanja u siječnju 2019. godine.

Projekt *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem 2.7. *evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.3. ANALIZA PRISTUPA VANJSKOGA VREDNOVANJA ODGOJNO-OBRAZOVNIH USTANOVA

Sažetak

Obrazovni sustav je izuzetno važan segment društvenoga funkcioniranja, a njegova kvaliteta utječe na sva područja društva i na osobni razvoj pojedinca. Unapređenje kvalitete obrazovanja jedan je od strateških ciljeva Republike Hrvatske, ali treba biti i zadaća svih ključnih dionika sustava. Centar od 2006. godine sustavno radi na razvoju i implementaciji različitih pristupa praćenja i osiguravanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava. Nastavno na uvođenje procesa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda kroz nacionalne ispite, Centar je 2006. godine započeo s implementacijom procesa samovrednovanja u srednjim školama, a 2008. godine u osnovnim školama. Razvoj metodologije samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja započinje 2010. godine, a implementacija procesa u dječje vrtiće 2012. godine. Do danas se razvijaju dodatni oblici i pristupi vrednovanju odgojno-obrazovnih ustanova odnosno nadograđuju se postojeći. Tijekom godina u provedbu projekata samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja bio je uključen značajan broj odgojno-obrazovnih ustanova (dječjih vrtića, osnovnih škola, gimnazija i strukovnih škola), ali i veliki broj odgojno-obrazovnih radnika (ravnatelja, učitelja/nastavnika/odgojitelja i stručnih suradnika sa svih razina odgojno-obrazovnog sustava i iz različitih dijelova Republike Hrvatske) te su prikupljeni podatci i povratne informacije o različitim fazama razvoja i implementacije projekata. S ciljem boljšeg razumijevanja prednosti i nedostataka različitih pristupa Centar je u 2019. godini započeo analizu elemenata pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova.

Rezultati

Na temelju svih dosadašnjih pristupa razvoju i implementaciji modela praćenja i unapređivanja kvalitete rada dječjih vrtića te osnovnih i srednjih škola (projekata samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova) Centar se u 2019. godini usmjerio na analizu dostupne metodologije, aktivnosti i rezultata projekata iz područja praćenja i osiguravanja kvalitete obrazovanja. Analizom su utvrđena polazišta razvoja procesa samovrednovanja na razini ranoga i predškolskoga, osnovnoškolskoga i srednjoškolskoga obrazovanja te su prepoznati ključni dionici i njihova uloga u razvoju i implementaciji pojedinih pristupa. Analiza metodologije potvrdila je usklađenost modela s europskim dokumentima (preporukama i smjernicama), kao i s relevantnim istraživanjima u području. Analizom nacionalnih modela utvrđeni su ključni elementi pristupa koji su međusobno uspoređeni: područja kvalitete rada ustanove, ključni dionici, faze implementacije procesa samovrednovanja, instrumenti, podrška ustanovama u procesu samovrednovanja i elementi implementacije procesa. Rezultati analize potvrđuju usklađenost procesa samovrednovanja na različitim razinama sustava odgoja i obrazovanja

uvažavajući pritom specifičnosti pojedinih odgojno-obrazovnih ustanova. Za potrebe stjecanja dubljega i cjelovitoga uvida u pojedine elemente pristupa potrebno je prikupiti dodatnu dokumentaciju i podatke na temelju kojih će se detaljnije analizirati uspješnost implementacije procesa praćenja i unapređenja kvalitete rada odgojno-obrazovnih ustanova. Rezultati analize bit će polazište za unapređenje postojećih elemenata odnosno za razvoj novoga cjelovitog pristupa vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova (dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola).

Projekt *Analiza pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova* i 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.4. PILOT-PROJEKT: VANJSKO VREDNOVANJE OSNOVNIH ŠKOLA I GIMNAZIJA

Sažetak

Pilot-projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* temelji se na strukturnome modelu i integriranome pristupu vrednovanja škola. Taj se model konceptualno povezuje sa samovrednovanjem škola te oni zajedno čine komplementarni model koji primjenom u sustavu pridonosi podizanju odgovornosti, unapređivanju rada škola i ostvarivanju boljih rezultata. Model koji je testiran u pilot-projektu uključuje najvažnija područja kvalitete rada i ishode koje bi dobra škola trebala ostvarivati. Sastoji se od osam ključnih područja kvalitete, 38 tema unutar tih područja, detaljno razrađenih kriterija kvalitete u svim tematskim područjima te niza poticajnih pitanja koja bi školama trebala olakšati preispitivanje vlastitoga ostvarivanja kriterija učinkovite prakse. Ostvarivanje poželjnih kriterija kvalitete provjerava se na dva načina. Prvi su samoanaliza i samovrednovanje škola, a drugi je vanjsko vrednovanje. Ta dva komplementarna pristupa stopljena su u jedinstveni integrirani pristup za koji se pretpostavlja da svojim sinergijskim djelovanjem može značajno utjecati na unapređivanje kvalitete rada škola i na podizanje razine odgovornosti svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja.

Primarna je svrha pilot-projekta priprema nacionalnoga pristupa uvođenju sustavnoga, valjanoga, objektivnoga i pouzdanoga vrednovanja rada škola.

U 2018. godini 20 osnovnih škola i 10 gimnazija izradile su svoje samoevaluacijsko izvješće koje predstavlja podlogu i polazište za vanjsko vrednovanje škola.

Rezultati

Od postavljenih ciljeva s početka pilot-projekta ostvareni su sljedeći rezultati:

- provjerila se primjenjivost predloženoga pristupa i modela vrednovanja rada osnovnih škola i gimnazija
- škole koje su sudjelovale u projektu osnažile su svoje unutarnje kapacitete za samovrednovanje i unapređivanje vlastite odgojno-obrazovne prakse uz podršku „kritičkih prijatelja“
- prikupljene su vrijedne informacije na temelju kojih će se izraditi modifikacija integriranoga modela vanjskog vrednovanja škola.

Tijekom 2019. godine analizirani su:

- samoevaluacijska izvješća škola i razvojni planovi
- upitnik *Obilježja školskoga tima za kvalitetu*

- zapisnici škola sa sastanaka s „kritičkim prijateljima“
- izvješća „kritičkih prijatelja“ sa sastanaka u školama
- izvješća „kritičkih prijatelja“ o procesu samovrednovanja škola – inicijalno stanje škola
- izvješća „kritičkih prijatelja“ o predloženoj modelu vrednovanja.

Na temelju analize gore navedenih materijala moguće je zaključiti da su škole vrlo odgovorno i sustavno pristupile pilot-projektu, što je dovelo do prepoznavanja određenih jakosti i slabosti kao i prilika za unapređenje u različitim segmentima rada škole. Izrađena su izvješća za škole i određeni broj škola dobio je svoja izvješća krajem 2019. godine. Do kraja prvoga mjeseca tekuće godine i ostale škole koje su sudjelovale u pilot-projektu dobit će svoja izvješća.

Provedbom samovrednovanja škole su ujedno dale svoje mišljenje i preporuke za modifikaciju predloženog modela. U nastavku su navedeni prijedlozi škola:

- potrebno je smanjiti broj područja vrednovanja
- potrebno je preformulirati ili izostaviti teme i pitanja koja se ponavljaju kroz različita područja
- nije moguće odgovoriti na određena pitanja jer ih u praksi nije moguće provjeriti ni dokazati
- potrebno je pojednostaviti model i postaviti ga na razinu stvarnih prilika u školama, pri čemu se misli na razinu odgovornosti i donošenje samostalnih odluka ravnatelja (u pogledu financija, odabira zaposlenika, planiranja stručnih usavršavanja i sl.) kao i na prilagodbu stručne terminologije odnosno objašnjenja pojmova s kojima se nastavnici do sada nisu susreli.

Najveći broj prijedloga za modifikaciju modela odnosi se na područja upravljanja i vođenja, profesionalnoga razvoja odgojno-obrazovnih radnika, kurikula škole i rezultata/ishoda rada škole.

Centar je na temelju svih prikupljenih povratnih informacija iz pilot-projekta i ostale dostupne metodologije dosadašnjih pristupa razvoju i implementaciji modela praćenja i unapređivanja kvalitete rada dječjih vrtića te osnovnih i srednjih škola (kroz projekte samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja) započeo cjelovitu analizu čiji će rezultati biti polazište za unapređenje postojećih elemenata i razvoj novoga cjelovitog pristupa vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova.

Pilot-projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

NACIONALNI ISPITI

8.1. NACIONALNI ISPITI IZ HRVATSKOGA JEZIKA U SREDNJOJ ŠKOLI

Sažetak

Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020.* U većini se obrazovnih sustava u Europskoj uniji, ali i šire sustavno promiče kultura kvalitete obrazovanja te se razvijaju mehanizmi koji omogućuju nastavnicima, obrazovnim ustanovama i obrazovnoj politici da preuzmu odgovornost i da trajno rade na unapređenju kvalitete svih aspekata obrazovnog sustava. Jedan od temeljnih mehanizama za uspostavu cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja jesu nacionalni ispiti odnosno standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Centar je u skladu sa svojim ovlastima Ministarstvu znanosti i obrazovanja predložio projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. U sklopu toga projekta razrađen je dokument *Model sustava nacionalnih ispita* u kojemu se navodi da će se ispitivati dva nastavna predmeta i jedno predmetno područje, a to su Hrvatski jezik, Matematika i predmetno područje prirodoslovlja. U gotovo svim razvijenim obrazovnim sustavima, kao što su obrazovni sustavi zemalja članica OECD-a, kao osnova ispitivanja u nacionalnim ispitima uzimaju se temeljne kompetencije u jeziku na kojemu se učenici školuju (materinski jezik) i Matematika². Svaka zemlja uz ta dva predmetna područja odabire i neka druga područja koja se smatraju važnima i koja treba pratiti i unaprijediti. Takav sveobuhvatni pristup nacionalnim ispitima osmišljen je u projektu *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Ispit iz Hrvatskoga jezika važan je dio sustava nacionalnih ispita. U ovome projektu planiran je razvoj ispita iz Hrvatskoga jezika za treći razred srednje škole. Cilj je ispitivanja utvrditi razine postignuća učenika srednjih škola iz Hrvatskoga jezika na kraju drugoga razreda srednje škole (ispitivanje je provedeno na početku trećega razreda u školskoj godini 2018./2019.). Ispitivanje je provedeno na prigodnome uzorku učenika iz 215 srednjih škola koje su dobrovoljno sudjelovale u ispitivanju. Ispitivanjem su bile obuhvaćene vještine čitanja različitih vrsta tekstova i pisanja te poznavanje strukture hrvatskoga jezika. Pritom su bili uzeti u obzir pragovi i programi za srednju školu, načela iz prijedloga kurikula Hrvatskoga jezika i opća načela za ispitivanje jezika u komunikacijskome kontekstu. Na taj je način ispit iz Hrvatskoga jezika, koji je izrađen u sklopu ovoga projekta, povezan s pristupom ispitivanju Hrvatskoga jezika opisanom u dokumentu *Model sustava nacionalnih ispita*.

Ovim bi se projektom u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske trebali uvesti nacionalni ispiti kao trajni mehanizam praćenja kvalitete obrazovnog sustava.

² vidjeti: http://www.oecd.org/edu/school/Evaluation_and_Assessment_Synthesis_Report.pdf

Rezultati

U 2019. godini analizirani su podatci prikupljeni na temelju provedenih nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika provedenih u trećim razredima četverogodišnjih i petogodišnjih srednjih škola u mjesecu studenome 2018. godine. Na temelju analize podataka sastavljene su dvije vrste izvještaja. Prvi je izvještaj *Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika, izvještaj o rezultatima i provedbi probnoga ispitivanja* u kojemu su navedeni rezultati ispita na nacionalnoj razini i rezultati u pojedinome ispitnom području – čitanju, pisanju i upotrebi jezika. U tome su izvještaju opisani ispit, ispitna područja i vrste zadataka. Iznesene su procedure za pripremu i provedbu ispita te podatci prikupljeni u provedbi ispita.

Drugi je izvještaj o rezultatima na razini škole. Za svaku od 212 srednjih škola koje su pristupile ispitivanju sastavljen je izvještaj u kojemu su prikazani rezultati škole u odnosu na rezultate na nacionalnoj razini, rezultati pojedine škole u odnosu na srednjoškolski program ili programe koji se izvode u pojedinoj školi te rezultati pojedine škole u odnosu na rezultate ispita na razini županije u kojoj se škola nalazi. Centar je svakoj školi poslao izvještaje o rezultatima nacionalnih ispita na razini škola. Rezultati nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika u trećim razredima srednjih škola uzet će se u obzir u razvoju ispita državne mature prema predmetnome kurikulumu.

Projekt *Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika u srednjoj školi* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.2. NACIONALNI ISPITI IZ GEOGRAFIJE ZA OSNOVNE ŠKOLE

Sažetak

Nacionalni ispiti ključni su za vrednovanje obrazovnih postignuća, praćenje sustava obrazovanja te informiranje svih dionika obrazovnog sustava o postignućima učenika. S obzirom na važnost osnovnoga školstva i njegovu temeljnu ulogu u sustavu odgoja i obrazovanja, nužno je sustavom nacionalnih ispita nastaviti vrednovanje obrazovnih postignuća u osnovnoj školi. Stoga se nametnula potreba za ponovnim utvrđivanjem trenutačno dostignutih trajnih znanja i vještina iz Geografije u osnovnoj školi. U studenome 2018. godine proveden je nacionalni ispit iz Geografije (probno ispitivanje) među učenicima osmih razreda u 34 osnovne škole u kojemu je sudjelovalo ukupno 1757 učenika (86 % učenika osmih razreda tih škola). Tijekom 2019. godine nastavljene su projektne aktivnosti i priprema za glavno ispitivanje planirano u školskoj godini 2019./2020.

Rezultati

Centar je tijekom 2019. godine djelomično realizirao sve predviđene aktivnosti koje se odnose na provedbu nacionalnih ispita iz Geografije za osnovnu školu.

Ključne aktivnosti provedbe projekta u 2019. godini bile su analiza zadataka nakon provedenoga probnog ispitivanja, izrada dviju ispitnih inačica za glavno ispitivanje, prijevod ispitnih materijala na srpski i talijanski jezik, lektura, prijelom i korektura, grafičko oblikovanje ispitnih knjižica, izrada uzorka za glavno ispitivanje, tisak ispitnih materijala, izrada obrazaca potrebnih za provedbu glavnoga ispitivanja (upute za ispitivanje, obrazac za vođenje zapisnika tijekom ispitivanja, izrada i tisak zahvalnica školama) te pakiranje ispita i priprema za slanje školama. Tijekom pripremne faze prije provedbe ispitivanja komuniciralo se sa školama i ispitnim koordinatorima zbog organizacije ispitivanja, usklađeni su popisi učenika odabranih za uzorak, obaviješteni su učenici i učitelji o svim pojedinostima i poslani su upute o ispitivanju u škole.

Glavno ispitivanje planirano 29. studenoga 2019. godine nije provedeno zbog aktualnoga stanja u hrvatskome odgojno-obrazovnom sustavu (štrajk radnika u školama). Zbog toga je provedba ispita odgođena za siječanj 2020. godine te se sve ostale aktivnosti vezane uz nacionalni ispit iz Geografije prolongiraju na 2020. godinu.

Projekt *Nacionalni ispit iz Geografije za osnovne škole* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.3. NACIONALNI ISPITI U STRUKOVNOME OBRAZOVANJU I OSPOSABLJAVANJU – TEHNIČAR ZA RAČUNALSTVO I PRODAVAČ

Sažetak

Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju pružaju sustavu obrazovanja povratne informacije o rezultatima usvojenosti ishoda učenja na nacionalnoj razini ili na reprezentativnome uzorku, a školama pružaju povratnu informaciju o razini usvojenosti ishoda učenja te na taj način mogu imati važnu ulogu u osiguravanju kvalitete obrazovanja. Stoga bi se uvođenjem takvih nacionalnih ispita povećala kvaliteta strukovnoga obrazovanja i konkurentnost pojedinih kvalifikacija na tržištu rada, a istodobno bi se ojačao sustav strukovnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Centar je 2017. godine započeo s razvojem stručno-teorijskih ispita za dvije kvalifikacije – tehničar za računalstvo (razina 4.2.) i prodavač (razina 4.1.) kojima će se vanjski vrednovati kompetencije učenika prema kriterijima propisanim u standardu zanimanja i standardu kvalifikacije odnosno u kurikulumima pojedine strukovne kvalifikacije. Četiri inačice ispitnih knjižica za svaku kvalifikaciju izrađene su 2018. godine te su recenzirane i pripremljene za primjenu u predtestiranju.

Rezultati

Centar je u 2019. godini pripremio, organizirao i proveo predtestiranje nacionalnih ispita za kvalifikacije – tehničar za računalstvo i prodavač na uzorku škola u Republici Hrvatskoj. Svaki od tih ispita pisalo je više od 400 učenika koji su predstavljali gotovo polovinu svih učenika trećih razreda koji se obrazuju za kvalifikaciju – prodavač i četvrtinu učenika trećih razreda koji se obrazuju za kvalifikaciju – tehničar za računalstvo. Krajem 2019. godine obrađeni su i analizirani rezultati ispita.

Projekt Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – tehničar za računalstvo i prodavač povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente i 2.3. razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

8.4. NACIONALNI ISPITI U STRUKOVNOME OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU – ZDRAVSTVENA NJEGA

Zdravstvena njega – ispit vještina

Sažetak

Specifični ciljevi koji su definirani u okviru provedbe ispita vještina iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje – medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege jesu odrediti područja ispitivanja i popis vještina koje će se provjeravati, napraviti opis postupaka za izvođenje svake vještine, ispitne specifikacije i primjere zadataka za ispitivanje vještina te provesti pilot-istraživanje za provjeru karakteristika ispitnih zadataka za učenike petih razreda srednjih škola koje provode program za stjecanje kvalifikacije – medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Svrha je projekta razviti standardizirane ispite vještina kojima se provjerava razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika iz obvezatnih strukovnih modula u skladu s općim načelima struke. Rezultati ispitivanja pomoći će, prije svega, školama, ali i učenicima da dobiju točnu, valjanu i pravodobnu informaciju o razini usvojenosti znanja definiranih Strukovnim kurikulumom za stjecanje kvalifikacije – medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Rezultati

Centar je tijekom 2019. godine realizirao sve predviđene aktivnosti za provedbu ispita vještina iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje – medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Ključne aktivnosti bile su dorada ispitnih specifikacija, izrada novih zadataka za provjeru vještina te provedba pilot-istraživanja za provjeru karakteristika praktičnih zadataka.

Centar je prema planiranim aktivnostima i očekivanim ishodima sklopio ugovor o suradnji s pet škola koje imaju program medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege i dogovorio termin provedbe pilot-istraživanja te su odabrane vještine koje će se ispitivati i zadatci za provjeru tih vještina.

Pilot-istraživanje provedeno je 5. prosinca 2019. godine u Srednjoj školi Bedekovčina, 9. prosinca 2019. godine u Školi za medicinske sestre Mlinarska, 12. prosinca 2019. godine u Školi za medicinske sestre Vinogradska, 18. prosinca 2019. godine u Medicinskoj školi Varaždin i 19. prosinca 2019. godine u Školi za medicinske sestre Vrapče. Tijekom pet dana provedbe ispita vještina testirano je deset vještina (po dvije vještine iz svakoga od četiriju odabranih područja ispitivanja): *Opća načela zdravlja i njege*, *Zdravstvena njega – opća*, *Zdravstvena njega – specijalna u četvrttoj godini učenja* i *Zdravstvena njega kirurškoga bolesnika – opća*

te po jedna vještina iz područja *Zdravstvena njega zdravoga djeteta i adolescenta* i *Zdravstvena njega bolesnoga djeteta i adolescenta*).

U ispitivanju je sudjelovalo 100 učenika, po 20 učenika iz petih razreda svake odabrane škole te pet članova stručne radne skupine koji su pripremali prostor za izvođenje zadataka i vrednovali postupak za sve zadatke. Nakon provedbe pilot-istraživanja sadržajno su se dorađivali zadatci koji su se testirali.

Zdravstvena njega – teorijski ispit

Sažetak

Specifični ciljevi koji su definirani u okviru provedbe teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za kvalifikaciju medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege jesu izraditi inačicu ispita prema ispitnome katalogu koji je temeljni dokument ispita i u kojemu je jasno opisano što će se i na koji način ispitivati u ispitu, provesti ispitivanje i implementirati provedbu u srednjim školama koje provode program za stjecanje kvalifikacije medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege, dostaviti rezultate školama te usuglasiti jedinstveni način provedbe i vrednovanja teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za kvalifikaciju medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege na nacionalnoj razini u školskoj godini 2019./2020.

Svrha je projekta razviti standardizirane teorijske ispite kojima se provjerava razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika iz obvezatnih strukovnih modula u skladu s općim načelima struke. Rezultati ispitivanja pomoći će, prije svega, školama, ali i učenicima da dobiju točnu, valjanu i pravodobnu informaciju o razini usvojenosti znanja definiranih Strukovnim kurikulumom za stjecanje kvalifikacije medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege.

Rezultati

Centar je tijekom 2019. godine realizirao sve predviđene aktivnosti za provedbu teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za kvalifikaciju medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege.

Ključne aktivnosti provedbe ispita bile su izrada ispita i popratnoga ispitnog materijala, metodološka i sadržajna recenzija ispita, grafičko oblikovanje ispitne knjižice, izrada popisa učenika koji će sudjelovati u ispitivanju, tisak ispitnih materijala, izrada obrazaca potrebnih za provedbu ispita, provedba ispitivanja, analiza podataka i slanje izvješća o postignutim rezultatima svim školama koje su sudjelovale u ispitivanju.

Prema planiranim aktivnostima i očekivanim ishodima Centar je sa školama dogovorio termin provedbe ispita, napravljene su ispitne specifikacije, odabrani su zadatci najboljih psihometrijskih karakteristika, sastavljen je ispit koji je proveden u svim školama Repu-

blike Hrvatske s programom medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege te su izrađena izvješća o rezultatima koja su potom poslana školama.

Ispitom se provjeravala razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika u skladu s općim načelima struke te razina usvojenosti algoritama intervencija u skladu sa standardima i kompetencijama iz temeljnih društvenih znanosti u sestrinstvu (*Etika u sestrinstvu*), javnoga zdravstva i zdravstvene zaštite (*Opća načela zdravlja i njege*) i sestrinske skrbi (*Zdravstvena njega – opća*, *Zdravstvena njega – specijalna u četvrtoj godini učenja*, *Zdravstvena njega kirurškoga bolesnika – opća*, *Zdravstvena njega zdravoga djeteta i adolescenta*, *Zdravstvena njega bolesnoga djeteta i adolescenta*).

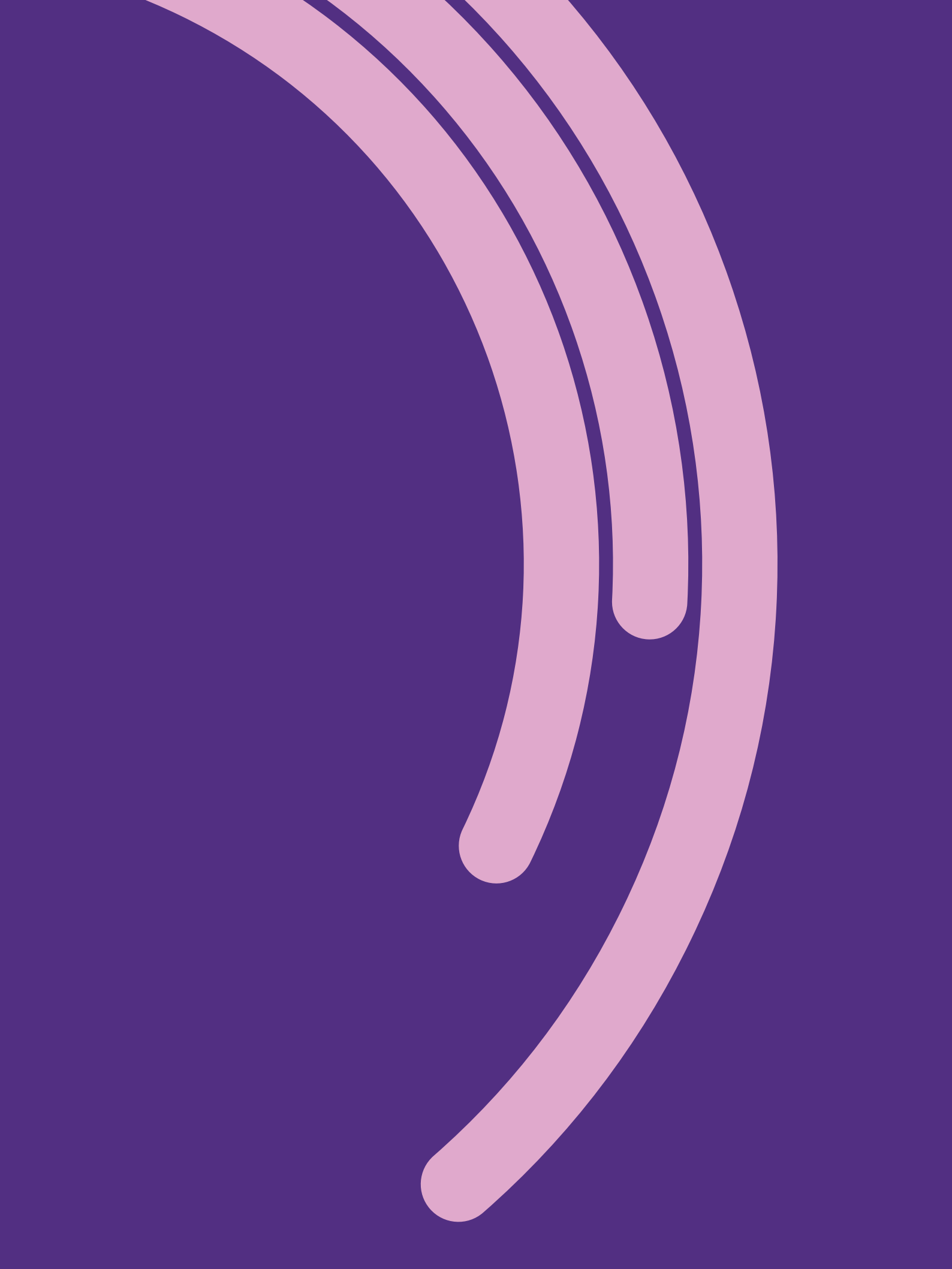
Provedeni ispit sastojao se od jedne ispitne cjeline i sadržavao je 74 zadatka zatvorenoga tipa.

Ispit iz obvezatnih strukovnih modula za kvalifikaciju medicinske sestre opće njege/medicinskoga tehničara opće njege proveden je 16. listopada 2019. godine. Ispitni materijali pripremljeni su za 957 učenika, a ispit je polagalo 943 učenika odnosno 98,5 % od ukupnoga broja učenika petih razreda.

U provedbi ispita sudjelovali su učenici petih razreda Srednje škole Pregrada, Srednje škole Bedekovčina, Srednje škole Viktorovac, Sisak, Medicinske škole Karlovac, Srednje škole u Maruševcu s pravom javnosti, Medicinske škole Varaždin, Srednje škole Koprivnica, Medicinske škole u Rijeci, Tehničke škole Virovitica, Srednje škole Pakrac, Srednje medicinske škole Slavonski Brod, Medicinske škole Ante Kuzmanića, Zadar, Medicinske škole Osijek, Medicinske škole Šibenik, Zdravstvene i veterinarske škole dr. Andrije Štampara, Vinkovci, Zdravstvene škole Split, Medicinske škole Dubrovnik, Srednje škole Čakovec – izdvojena lokacija županijska bolnica Čakovec, Škole za medicinske sestre Mlinarska, Zagreb, Škole za medicinske sestre Vinogradska, Zagreb, Škole za medicinske sestre Vrapče, Zagreb, Medicinske škole Pula i Medicinske škole Bjelovar.

Centar je tijekom listopada i studenoga 2019. godine unosio i analizirao podatke, a škole su rezultate svojih učenika dobile u prosincu 2019. godine

Projekt *Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Zdravstvena njega* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA

9.1. IEA ETIMSS 2019.

Sažetak

Međunarodnim istraživanjem trendova u znanju matematike i prirodoslovlja (TIMSS) ispituju se znanja i vještine učenika u matematici i prirodoslovlju na međunarodnoj razini. Istraživanje TIMSS provodi se svake četiri godine u četvrtim i/ili osmim razredima osnovnih škola te u četvrtim razredima srednjih škola. Temelji se na trima sadržajnim domenama za svako područje i na trima kognitivnim domenama (činjeničnomu znanju, primjeni znanja i zaključivanju). Sadržajne domene odnose se na gradivo koje se ispituje, a u matematici su to domene brojeva, geometrijskih oblika i mjerenja te prikaza podataka, dok su u prirodoslovlju to domene znanosti o životu, fizičkih znanosti i znanosti o Zemlji. U istraživanju se osim ispita primjenjuju i upitnici za učenike, roditelje, učitelje i ravnatelje kojima se prikupljaju podatci o sredstvima za učenje kod kuće, školskome okruženju, metodama poučavanja, kurikulu, školskoj i razrednoj klimi te općim socioekonomskim pokazateljima. Istraživanje TIMSS provodi se već preko 20 godina, a njegovi rezultati pokreću promjene u obrazovnim politikama s ciljem poboljšanja odgojno-obrazovnih sustava diljem svijeta.

Rezultati

Istraživanje eTIMSS 2019. treći je ciklus istraživanja TIMSS u kojemu su sudjelovali učenici Republike Hrvatske. U tome ukupno sedmome ciklusu međunarodnoga istraživanja TIMSS ostvaren je prelazak s dosadašnjega „papir i olovka” načina ispitivanja na elektronički način ispitivanja (na računalima i/ili tabletima). Centar je nastavno na sudjelovanje Republike Hrvatske u ciklusima TIMSS 2011. i TIMSS 2015. te provedeno pilot-istraživanje i probno istraživanje 2017. i 2018. godine uspješno proveo glavno istraživanje eTIMSS 2019. U glavnome eTIMSS istraživanju 2019. sudjelovalo je 373 razredna odjela iz 196 osnovnih škola diljem Hrvatske. Od ukupno 7340 uzorkovanih učenika četvrtih razreda glavnomu eTIMSS istraživanju odazvalo se njih 6150 (odnosno 84 %). U istome su omjeru prikupljeni i popratni upitnici za učenike i upitnici o učenju u ranoj dobi koje su popunjavali njihovi roditelji/skrbnici. Također, prikupljeno je 195 upitnika za ravnatelje i 367 upitnika za učitelje razredne nastave (što je 98 % odaziva uzorka učitelja).

S obzirom na dva načina provedbe ispitivanja TIMSS 2019., e-ispitivanje i klasično „papir i olovka” ispitivanje, postojala su tri tipa uključenih škola. Najveći dio škola provodio je e-ispitivanje (120 škola i 205 razrednih odjela), a manji dio škola provodio je isključivo „papir i olovka” ispitivanje (39 škola i 61 razredni odjel). Otprilike jednak broj škola odabran je za istodobnu provedbu obaju načina ispitivanja (37 škola). U njima je otprilike dvije trećine razrednih odjela provodilo e-ispitivanje (70 razrednih odjela), a trećina „papir i olovka” ispitivanje (37 razrednih odjela). Bez obzira na način provedbe ispitivanja, sve su škole dobile tiskane anketne upitnike za učenike i roditelje/skrbnike koje su trebali popuniti, dok su upitnici za učitelje i ravnatelje popunjavani isključivo *online*.

Za glavno eTIMSS 2019. istraživanje pripremljeno je ukupno osam tiskanih ispitnih knjižica koje su sadržavale pitanja iz područja matematike i prirodoslovlja za četvrti razred osnovne škole iz prethodnog ciklusa. U elektroničkome obliku pripremljeno je 14 blokova zadataka iz matematike i 14 blokova zadataka iz prirodoslovlja od kojih je samo dio bio istovjetan s prethodnim ciklusima. Upitnici za ravnatelje i učitelje koji su provedeni u *online* okruženju izrađeni su u zasebnome IEA *Online Survey System* (OSS) programu, a preostala su dva upitnika za učenike i roditelje tiskana. Uz ispitne knjižice i navedene popratne materijale izrađeni su priručnici za školske koordinatore i provoditelje ispitivanja u ukupno šest oblika za prethodne opisane načine provedbe ispitivanja. Priručnici su prevedeni s engleskoga jezika i prilagođeni specifičnostima provedbe u školama u Republici Hrvatskoj. Zbog promjena koje su nastupile od svibnja 2019. godine na temelju Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine, broj 42/18.) svim sudionicima istraživanja – učenicima, roditeljima, učiteljima i ravnateljima – upućene su Izjave o zaštiti podataka vezane uz postupanje s podatcima koji se prikupljaju u okviru TIMSS-a. Također, roditelji/skrbnici su uz informirani pristanak potpisali i suglasnost za sudjelovanje njihove djece u ovome istraživanju.

Provedba glavnoga istraživanja u školama trajala je od 18. ožujka do 18. travnja 2019. godine. Unaprijed je utvrđeno da je u 32 škole potrebno dostaviti dodatne uređaje za provedbu e-ispitivanja (ukupno 16 % škola), a otprilike trećinu tih škola činile su one iz Zagreba. Centar je na sve lokacije dostavio laptope i/ili tablete, a u većini slučajeva prisutni djelatnici/suradnici Centra pružili su i dodatnu tehničku podršku u provedbi e-ispitivanja. U provedbi glavnoga istraživanja predviđen je međunarodni (*International Quality Control Monitor*) i nacionalni (*National Quality Control Monitor*) nadzor kvalitete provedbe istraživanja u 10 % svih škola sudionica. Prema odabiru IEA organizacije provedbu međunarodnoga nadzora u Republici Hrvatskoj preuzeli su djelatnici Agencije za odgoj i obrazovanje. U okviru nacionalnoga nadzora djelatnici Centra posjetili su 21 osnovnu školu. Tijekom obaju tipova nadzora posjećeno je ukupno 21 % škola na dan provedbe TIMSS 2019. ispitivanja kako bi se prikupile informacije, dojmovi i iskustva o provedbi.

Nakon povrata svih materijala iz škola započelo je bodovanje odgovora učenika te unos i obrada prikupljenih podataka. Oko polovinu svih TIMSS zadataka čine zadatci otvorenoga tipa (kratkoga i produženoga odgovora) kojima je prvo potrebno dodijeliti bodove. U ocjenjivanju je ukupno sudjelovalo 10 ocjenjivača (po četiri za matematiku i četiri za prirodoslovlje te dvije zamjene za ocjenjivače prirodoslovlja). Redoslijed ocjenjivanja za oba sadržajna područja bio je sljedeći: (1.) nacionalno bodovanje zadataka u tiskanim knjižicama, (2.) u elektroničkome obliku uz paralelnu provedbu dvostrukoga ocjenjivanja za oba načina, (3.) međunarodno ocjenjivanje trendova za Republiku Hrvatsku, odnosno zadataka koji su već bodovani u prethodnim ciklusima te (4.) međunarodno ocjenjivanje dijela zadataka na engleskome jeziku kako bi se utvrdila suglasnost između zemalja sudionica ciklusa 2019. Ocjenjivanje ispitnih knjižica u tiskanome obliku i blokova zadataka u elektroničkome obliku, uključujući i provjere u objema inačicama, održavalo se u zaštićenome prostoru Centra tijekom svibnja 2019. godine. Ocijenjene su ukupno 1562 ispitne knjižice (u tiskanome obliku) i 71 981 odgovor na zadatke otvorenoga tipa (za 4595 dostupnih ispita učenika u e-inačici). Ocjenjivači su u *CodingExpert* sustavu dodatno ocijenili 4510 trend-odgovora na hrvatskome jeziku (*Trend Reliability Scoring*) te 4400 odgovora

na engleskome jeziku za usporedbu između zemalja (*Cross Country Reliability Scoring*). Za tiskane inačice ispitnih knjižica organiziran je unos podataka u specijaliziranome programu *IEA Data Management Expert (DME)*, a taj je posao obavljalo oko 10 vanjskih suradnika (studenata). U računala su ručno uneseni i podatci iz dvaju otisnutih kontekstualnih upitnika – upitnika za učenike (6153 unesena upitnika) i upitnika za roditelje (6069 unesenih upitnika). Unos i provjere unosa podataka trajale su do kraja lipnja 2019. godine. Dvostruko su unesene gotovo sve tiskane ispitne knjižice (97 %) te četvrtina (24 %) svih upitnika za učenike i roditelje, što jamči visoku kvalitetu podataka dostupnih za analize. Baze podataka za Republiku Hrvatsku, sukladno rokovima, predane su međunarodnim partnerima početkom srpnja nakon čega je nacionalni projektni tim, prema dodatnim upitima IEA-e, nastavio kontinuirano provjeravati baze podataka do kraja 2019. godine.

Po završetku istraživačkih aktivnosti popunjen je *online* međunarodni upitnik kojim se prikupljaju informacije o pojedinim fazama pripreme i provedbe istraživanja, a zatim, u suradnji s predmetnim stručnjacima, i kontekstualni upitnici koji se odnose na sukladnost sadržaja predmeta Matematike i Prirode i društva u četvrtim razredima osnovne škole s ispitivanim TIMSS 2019. sadržajima. Krajem godine započele su i pripreme za izradu poglavlja o Republici Hrvatskoj u Enciklopediji TIMSS 2019.

U 2019. godini održana su dva sastanaka nacionalnih koordinatora (u ožujku i u prosincu). Republika Hrvatska se dodatno uključila u IEA inicijativu regionalne suradnje u okviru koje se predviđa i objava rezultata u ediciji *Dinaric Perspectives*. Sastanci ove podskupine zemalja održavaju se jednom godišnje od 2017. godine, a treći takav regionalni sastanak za TIMSS 2019. i drugi za PIRLS 2021. istraživanje održan je u Hrvatskoj u rujnu na otoku Braču.

Projekt *IEA eTIMSS 2019*. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.2. IEA EPIRLS 2021.

Sažetak

Međunarodno istraživanje razvoja čitalačke pismenosti (*Progress in International Reading Literacy Study – PIRLS*) provodi se u petogodišnjim ciklusima od 2001. godine. Osnovni je cilj PIRLS istraživanja vrednovanje čitalačke kompetencije učenika u dobi od oko 10 godina, ali i praćenje trendova obrazovnih politika i aktivnosti povezanih s čitanjem i pisanjem. Republika Hrvatska se prvi put uključila u PIRLS istraživanje 2011. godine koje je tada provedeno u 152 osnovne škole (uz sudjelovanje 4784 učenika). Postignuća učenika Republike Hrvatske u PIRLS istraživanju 2011. godine su među prvih deset najboljih rezultata zemalja sudionica, njih 57. Tada je u Republici Hrvatskoj zabilježen najveći postotak učenika koji ne vole čitati (samo 17 % učenika jako voli čitati, 53 % ih donekle voli čitati, a 29 % ih uopće ne voli čitati). Sredinom 2018. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je odluku o ponovnome uključivanju u aktualni ciklus istraživanja PIRLS 2021. s ciljem mjerenja trendova u čitalačkoj pismenosti nakon 10 godina. Provođitelj istraživanja u Republici Hrvatskoj je Centar, a ono će se provesti u elektroničkome obliku uz pomoć računala i/ili tableta.

Rezultati

Projektni partner, statistički zavod Kanade (*Statistics Canada*), je prema dostavljenome okviru osnovnih škola Republike Hrvatske proveo uzorkovanje škola za PIRLS 2021. probno i glavno istraživanje u listopadu 2019. godine. Prema postavkama iz prethodno provedenih ciklusa IEA istraživanja u Hrvatskoj za eksplicitnu stratifikaciju određeni su veličina i tip osnovne škole (matična ili područna škola), a za implicitnu stratifikaciju regija i/ili županija te urbano ili ruralno okruženje škole. Iz mogućega odabira u uzorak unaprijed su isključene privatne osnovne škole i škole s vrlo malim brojem učenika u ciljanome razredu (manje od 2 učenika), što je činilo 1,7 % isključenja na razini škola.

Krajem godine započele su intenzivne pripreme istraživačkoga materijala odnosno ispitnih knjižica i upitnika za učenike u *online* obliku (uz pomoć *Online Translation System* platforme), upitnika za učitelje i ravnatelje u *online* obliku (uz pomoć *IEA Online Survey System* programa) te „papir-olovka” anketnoga upitnika za roditelje/skrbnike. Inicijalna priprema navedenoga materijala uključivala je prijevod s engleskoga jezika, prilagodbu prijevoda u skladu s odrednicama hrvatskoga odgojno-obrazovnog sustava, grafičku obradu te međunarodne verifikacije u dvije faze – nakon prijevoda i nakon grafičke pripreme.

U prosincu 2019. godine odabranim su osnovnim školama upućeni pozivi za uključivanje u PIRLS 2021. istraživanje, čemu se odazvalo svih 44 ravnatelja. Zatim su imenovani školski koordinatori te je započelo prikupljanje podataka o razrednim odjelima s ciljem odabira uzorka razrednih odjela četvrtih razreda (u *IEA WinW3S* programu).

Također, u 2019. godini održan je jedan sastanak nacionalnih koordinatora (u lipnju), a po uzoru na aktivnosti pokrenute u TIMSS istraživanju inicirana je dodatna mogućnost regionalnoga izvještavanja o rezultatima PIRLS 2021. istraživanja u ediciji *Dinaric Perspectives*. Sastanci ove podskupine zemalja održavaju se jednom godišnje od 2017. godine, a drugi takav regionalni sastanak za PIRLS 2021. istraživanje održan je u rujnu na otoku Braču u Hrvatskoj.

Usporedno s međunarodnim PIRLS aktivnostima od 2018. godine provodi se i nacionalno istraživanje čitalačke pismenosti u petim i sedmim razredima osnovne škole. Početkom 2018. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja u suradnji s Ministarstvom kulture zadužilo je Centar za dio istraživačkih aktivnosti predviđenih akcijskim planom Nacionalne strategije poticanja čitanja od 2017. do 2022. godine. S tim je ciljem osnovano Povjerenstvo za provedbu istraživanja za Nacionalnu strategiju poticanja čitanja odnosno okupljen je tim stručnjaka koji je nastavio i u 2019. godini pratiti provedbu planiranih istraživanja na ciljanim razinama osnovnoškolskoga obrazovanja. U svibnju je osnovana i nova stručna radna skupina koja je prilagođavala postojeće i izradila nove ispitne materijale za ispitivanje čitalačke pismenosti u petim i sedmim razredima osnovne škole. Toj skupini prikazane su analize i rezultati prethodno provedenoga ispitivanja čitalačke pismenosti u petim razredima (u prosincu 2018. godine) s ciljem informirane izrade novih ispitnih materijala prema uzoru na međunarodno PIRLS istraživanje uz uvažavanje nacionalnih programskih dokumenata u području čitalačke pismenosti.

Provedba probnoga ispitivanja u sedmim razredima osnovnih škola odgođena je na početak 2020. godine zbog problema s realizacijom rasporeda u školama uslijed dugotrajnoga štrajka. Ipak, usporedno s uključivanjem škola u PIRLS 2021. istraživanje u prosincu su upućena pozivna pisma za sudjelovanje u ovome nacionalnom istraživanju i odaziv je bio zadovoljavajući. Određeni broj škola u kojima su 2018. godine u probnome ispitivanju sudjelovali peti razredi (dio prigodnoga uzorka škola iz osam županija koje su bile uključene u projekt HRZZ-a *Modeliranje mentalne gramatike hrvatskoga: ograničenja informacijske strukture*) također je uključen i u ispitivanje u sedmim razredima. Ukupno je riječ o 56 osnovnih škola iz svih dijelova Hrvatske.

Projekt IEA *ePIRLS 2021.* povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.3. IEA ICCS 2022.

Sažetak

Svrha je međunarodnoga istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja (ICCS – *International Civic and Citizenship Study*) u različitim zemljama istražiti načine na koje su mladi ljudi spremni preuzeti ulogu građana u 21. stoljeću. Istraživanje uključuje ispitivanje znanja učenika u području građanstva, ispitivanje volje učenika za uključivanje u teme u području građanstva, ispitivanje stavova učenika povezanih s pitanjima u području građanstva i ispitivanje širega konteksta tema iz područja građanstva. Tijekom školske godine 2015./2016. građanski odgoj i obrazovanje uveden je kao međupredmetna tema u osnovne i srednje škole Republike Hrvatske, što je zatim potvrđeno prijedlozima kurikuluma 2017. i 2018. godine, kao i donošenjem novoga Kurikuluma za međupredmetnu temu Građanski odgoj i obrazovanje 25. siječnja 2019. godine. Republika Hrvatska pridružila se po prvi puta ICCS-u u ciklusu 2016. godine, a početkom 2018. godine, Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je odluku o nastavku provedbe ovoga projekta odnosno o uključenju u ICCS 2022. U narednome ciklusu ICCS 2022. potvrđen je veći odaziv zemalja sudionica.

Rezultati

Centar je u skladu s politikom otvorenoga pristupa uz odobrenje IEA-e objavio prijevode dviju publikacija o rezultatima istraživanja ICCS 2016. u elektroničkome obliku: Europski izvještaj ICCS 2016. – Percepcije mladih o Europi u vrijeme promjena i Međunarodni izvještaj ICCS 2016. – Postati građanin svijeta koji se mijenja.

U 2019. godini glavna aktivnost bila je pokretanje novoga ciklusa istraživanja, osiguravanje financijskih sredstava za njegovu provedbu te organizacija drugih pripremnih aktivnosti. Nakon predavanja zamolbe Europskoj komisiji u travnju 2019. godine zaprimljen je pozitivan odgovor vezan uz sufinanciranje sudjelovanja u ICCS istraživanju u okviru Erasmus+ programa. Održan je jedan sastanak nacionalnih koordinatora (u svibnju), a nakon revizije teorijskih okvira istraživanja krajem godine započela je priprema pilot-istraživanja planirana u prvoj polovici 2020 godine.

Projekt ICCS 2016./ICCS 2022. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.4. IEA ICILS 2023.

Sažetak

Međunarodno istraživanje računalne i informacijske pismenosti ICILS (*International Computer and Information Literacy Study*) prvo je međunarodno obrazovno istraživanje koje ispituje pripremljenost učenika za život u digitalnome dobu. Glavni je cilj ICILS istraživanja istražiti načine na koje mladi razvijaju računalnu i informacijsku pismenost kako bi što uspješnije sudjelovali u suvremenome digitalnom dobu. U skladu s tim, glavna istraživačka pitanja odnose se na kontekste u kojima se razvija računalna i informacijska pismenost te na znanja i sposobnosti učenika u računalnoj i informacijskoj pismenosti. Prvi ciklus ovoga istraživanja, ICILS 2013., u kojemu je sudjelovala i Republika Hrvatska, bio je usmjeren na računalnu i informacijsku pismenost učenika u dobi od 14 godina. Upitnik za učenike sadržava pitanja o korištenju računala u školi i izvan nje, o stavovima učenika o ICT-u, o njihovoj razini samoučinkovitosti pri korištenju računala te o njihovim demografskim karakteristikama. Osim uzorkovanih učenika u ciklusu ICILS 2013. anketirani su i njihovi učitelji, ravnatelji i ICT administratori (informatičari) škola koje pohađaju uzorkovani učenici.

Rezultati

Republika Hrvatska će se nakon propuštenoga ciklusa ICILS 2018., a zbog izvanredne važnosti te tematike za odgojno-obrazovne sustave odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja u srpnju 2019. godine ponovno pridružiti tomu istraživanju u ciklusu ICILS 2023. Provoditelj istraživanja je Centar.

Projekt IEA ICILS 2023. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.5. OECD/PISA 2018.

Sažetak

PISA (*Programme for International Student Assessment*) najveće je svjetsko obrazovno istraživanje koje provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 2000. godine s ciljem prikupljanja usporedivih podataka o učinkovitosti i socijalnoj pravednosti obrazovnih sustava kroz ispitivanje ključnih znanja i kompetencija petnaestogodišnjih učenika u trima ključnim područjima: čitalačkoj, matematičkoj i prirodoslovnoj pismenosti. Republika Hrvatska uključila se u treći ciklus PISA istraživanja (PISA 2006.) i od tada je sudjelovala u svim ciklusima. Kontinuirano sudjelovanje u PISA istraživanjima Republici Hrvatskoj omogućuje dobivanje pokazatelja o postignućima učenika i kontekstualnim čimbenicima uz pomoć kojih bi se mogle objasniti razlike u postignućima učenika, kao i u podacima o trendovima, odnosno promjenama u postignućima učenika kroz vrijeme.

Ciklus PISA 2018. sedmi je ciklus istraživanja u svijetu u kojemu je sudjelovalo 79 zemalja među kojima i Republika Hrvatska. Ukupno je sudjelovalo više od 600 000 učenika diljem svijeta koji predstavljaju oko 32 milijuna petnaestogodišnjih učenika u zemljama sudionicama. Glavna ispitna domena u tome ciklusu istraživanja bila je čitalačka pismenost, dok su se manjim brojem zadataka ispitivala znanja i kompetencije učenika iz matematičke i prirodoslovne pismenosti te globalne kompetencije učenika. U Republici Hrvatskoj je u istraživanju PISA 2018. ukupno sudjelovalo 6609 petnaestogodišnjih učenika iz 179 srednjih škola i 4 osnovne škole. Uz učenike su u istraživanju sudjelovali i ravnatelji škola i roditelji uzorkovanih učenika koji su popunili kontekstualne upitnike.

Rezultati

U prvome dijelu 2019. godine pregledani su preliminarni rezultati koje je dostavio PISA-in međunarodni konzorcij, odgovoreno je na sve upite konzorcija vezane uz odstupanja rezultata za pojedina ispitna pitanja i provjerena je konzistentnost podataka. Nakon zaprimanja prve i druge inačice međunarodne baze podataka i međunarodnoga izvještaja PISA-inu konzorciju dostavljeni su komentari na rezultate i tekst međunarodnoga izvještaja.

Od rujna do kraja studenog 2019. godine provedene su međunarodne i nacionalne analize prvoga dijela rezultata (čitalačka, matematička i prirodoslovna pismenost) prikupljenih u glavnome ispitivanju 2018. godine na temelju kojih je pripremljen nacionalni izvještaj i promidžbeni materijali za službenu objavu rezultata.

- Ukupno je tiskano 1500 primjeraka nacionalnoga izvještaja *PISA 2018: Rezultati, odrednice i implikacije* koji će početkom 2020. godine biti distribuirani u sve osnovne i srednje škole, na sveučilišta i u druge relevantne institucije.
- Analizirana su i pripremljena individualizirana izvješća za svaku od 179 srednjih škola i 4 osnovne škole koje su sudjelovale u istraživanju PISA 2018. koja će biti diseminirana u škole sudionice početkom 2020. godine. Cilj je individualiziranih izvješća pružiti

povratne informacije školama sudionicama o postignućima njihovih učenika i nizu pokazatelja vezanih uz okruženje učenja i poučavanja u svakoj školi.

Ažurirana je i uređena mrežna stranica (<https://pisa.ncvvo.hr/>) na kojoj je objavljen nacionalni izvještaj i niz promidžbenih materijala.

S obzirom na to da je čitalačka pismenost bila glavna ispitna domena u ciklusu istraživanja 2018., radi boljšeg razumijevanja i lakše interpretacije rezultata preveden je OECD-ov *Konceptualni okvir čitalačke pismenosti u istraživanju PISA 2018* i objavljeni su primjeri zadataka iz čitalačke pismenosti korišteni u istraživanju PISA 2018. Uz to su objavljene sve informacije o istraživanju PISA 2018. i postavljene su poveznice na OECD-ovu službenu stranicu na kojoj se nalazi međunarodna baza podataka i sva relevantna istraživačka dokumentacija.

Prevedena je i objavljena OECD-ova publikacija *Bilješka o Hrvatskoj* s najvažnijim rezultatima istraživanja PISA 2018.

Pripremljen je izvršni sažetak nacionalnoga izvještaja koji je postavljen na mrežnu stranicu.

- Pripremljeno je priopćenje za medije koje je postavljeno na mrežnu stranicu i dostavljeno svim medijima na dan objave rezultata.

Službeni rezultati za medije objavljeni su 3. prosinca 2019. godine u Ministarstvu znanosti i obrazovanja nakon čega se nastavilo s diseminacijom rezultata u javnosti. Održan je niz skupova s predstavljanjem rezultata nadležnim institucijama, stručnoj javnosti, znanstvenoj zajednici i predstavnicima gospodarskoga sektora. Uz to se tijekom cijeloga prosinca 2019. godine intenzivno surađivalo s medijima radi što boljšeg informiranja javnosti o rezultatima koje su ostvarili učenici u Republici Hrvatskoj.

U 2020. godini će se uz nastavak diseminacije prvoga dijela rezultata objavljenih 2019. godine i edukacije studenata, učitelja, nastavnika i drugih obrazovnih stručnjaka provesti analize i bit će pripremljen nacionalni izvještaj s drugim dijelom rezultata o globalnim kompetencijama učenika čija će službena objava biti u lipnju 2020. godine.

Projekt *OECD/PISA 2018.* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava*, 3.1. *unaprijediti sustavno informiranje agencija u odgojno-obrazovnome sustavu, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Vlade Republike Hrvatske, Hrvatskoga sabora i krajnjih korisnika o radu Centra i diseminaciju rezultata vanjskoga vrednovanja* i 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.6. OECD/TALIS 2018.

Sažetak

TALIS (*Teaching and Learning International Survey*) najveće je međunarodno istraživanje o učenju i poučavanju koje je 2008. godine pokrenula Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). TALIS istraživanja omogućuju učiteljima, nastavnicima i ravnateljima škola da daju obrazovnim vlastima povratne informacije o učinkovitosti postojeće obrazovne politike vezane uz učenje i poučavanje. Svrha TALIS istraživanja jest dobivanje međunarodno usporedive baze podataka o karakteristikama i radnim uvjetima učitelja, nastavnika i ravnatelja, njihovu inicijalnome obrazovanju i stručnome usavršavanju, evaluaciji njihova rada te njihovim stavovima i nastavnim strategijama, što zemljama sudionicama omogućuje evaluaciju i optimizaciju postojećih obrazovnih politika usmjerenih na učenje i poučavanje.

TALIS 2018. treći je ciklus istraživanja u svijetu (a drugi ciklus u kojemu je sudjelovala Republika Hrvatska) čije je glavno ispitivanje provedeno 2018. godine. U tom je ciklusu ukupno sudjelovalo više od 240 000 učitelja i nastavnika te 13 000 ravnatelja iz 48 zemalja, od čega 30 zemalja članica OECD-a i 18 zemalja partnerica. U Republici Hrvatskoj je u istraživanju ukupno sudjelovalo 3358 učitelja od petoga do osmoga razreda iz 196 osnovnih škola i 188 ravnatelja osnovnih škola te 2661 nastavnik iz 150 srednjih škola i 145 ravnatelja srednjih škola. Sudjelovanje Republike Hrvatske u istraživanju TALIS 2018. sufinancirala je Europska komisija.

Rezultati

Između siječnja i ožujka 2019. godine pregledani su preliminarni rezultati koje je dostavio TALIS-ov međunarodni konzorcij, odgovoreno je na sve upite konzorcija vezane uz odstupanja rezultata za pojedina pitanja u upitnicima i provjerena je konzistentnost podataka. Nakon zaprimanja prve i druge inačice međunarodne baze podataka i međunarodnoga izvještaja TALIS-ovu konzorciju dostavljeni su komentari na rezultate i tekst međunarodnoga izvještaja.

Od veljače do lipnja 2019. godine provedene su međunarodne i nacionalne analize prvoga dijela rezultata (inicijalno obrazovanje i profesionalni razvoj učitelja, nastavnika i ravnatelja) prikupljenih u glavnome ispitivanju 2018. godine na temelju kojih je pripremljen nacionalni izvještaj i promidžbeni materijali za službenu objavu rezultata.

- Ukupno je tiskano 1400 primjeraka nacionalnoga izvještaja *TALIS 2018: Učitelji, nastavnici i ravnatelji – cjeloživotni učenici* koji će biti distribuirani u sve osnovne i srednje škole, na sveučilišta i u druge relevantne institucije.

Ažurirana je i uređena mrežna stranica (<https://www.ncvvo.hr/medunarodna-istrazivanja/talis/>) na kojoj je objavljen nacionalni izvještaj i niz promidžbenih materijala.

Pripremljeno je priopćenje za medije koje je dostavljeno svim medijima na dan objave rezultata i postavljeno na mrežnu stranicu.

Službeni rezultati za medije i stručnu javnost objavljeni su 19. lipnja 2019. godine u Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja nakon čega su u drugome dijelu 2019. godine održana izlaganja za obrazovne stručnjake čiji je cilj bila diseminacija rezultata istraživanja.

U 2020. godini će se uz nastavak diseminacije prvoga dijela rezultata objavljenih 2019. godine provesti analize i bit će pripremljen nacionalni izvještaj s drugim dijelom rezultata (mreže učitelja i nastavnika, ugled i status profesije, društvena vrijednost profesije, autonomija i odgovornost učitelja, nastavnika i ravnatelja) čija će službena objava biti u ožujku 2020. godine.

Projekt *OECD/TALIS 2018.* povezan je sa strateškim ciljem 1.8. *aplicirati i provesti projekte financirane iz EU fondova*, 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava*, 3.1. *unaprijediti sustavno informiranje agencija u odgojnoobrazovnome sustavu, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Vlade Republike Hrvatske, Hrvatskoga sabora i krajnjih korisnika o radu Centra i diseminaciju rezultata vanjskoga vrednovanja* i 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.7. OECD/PISA 2021.

Sažetak

PISA (*Programme for International Student Assessment*) najveće je svjetsko obrazovno istraživanje koje provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 2000. godine s ciljem prikupljanja usporedivih podataka o učinkovitosti i socijalnoj pravednosti obrazovnih sustava kroz ispitivanje ključnih znanja i kompetencija petnaestogodišnjih učenika u trima ključnim područjima: čitalačkoj, matematičkoj i prirodoslovnoj pismenosti. Republika Hrvatska uključila se u treći ciklus PISA istraživanja (PISA 2006.) i od tada je sudjelovala u svim ciklusima. Kontinuirano sudjelovanje u PISA istraživanjima Republici Hrvatskoj omogućuje dobivanje pokazatelja o postignućima učenika i kontekstualnim čimbenicima uz pomoć kojih bi se mogle objasniti razlike u postignućima učenika, kao i u podacima o trendovima, odnosno promjenama u postignućima učenika kroz vrijeme.

Ciklus PISA 2021. osmi je ciklus istraživanja u svijetu u kojemu će sudjelovati 85 zemalja među kojima i Republika Hrvatska. Glavna ispitna domena u tome ciklusu istraživanja bit će matematička pismenost, dok će prirodoslovna i čitalačka pismenost biti sporedne domene. Uz te će se domene u tome ciklusu istraživanja prvi put ispitivati kreativno mišljenje učenika. Probno ispitivanje ciklusa PISA 2021. provest će se 2020. godine, a glavno ispitivanje 2021. godine.

Rezultati

Početkom 2019. godine napravljena je i odobrena nacionalna prilagodba upitnika za učenike, upitnika za škole i upitnika za roditelje. Nakon međunarodno odobrenoga plana prevođenja te odabira nacionalne i međunarodne edukacije prevoditelja od ožujka do rujna 2019. godine prevedeni su i međunarodno verificirani svi upitnici, ispitna pitanja i ostala ispitna dokumentacija potrebna za testiranje učenika. Pregledana su i odobrena sva trend ispitna pitanja i čestice u upitniku iz prethodnih ciklusa istraživanja. Testirani su digitalni upitnici prema međunarodno utvrđenim scenarijima.

Nakon donošenja plana prevođenja i pripreme školskih materijala za provedbu testiranja dovršeni su i prilagodba i prijevod svih obrazaca, priručnika i popratne dokumentacije za školske koordinate, ispitne administratore i ravnatelje uzorkovanih škola. Pripremljen je i međunarodno verificiran plan edukacije ispitnih administratora. Donesen je plan uzorkovanja ispitanika za probno ispitivanje za cijeli ciklus PISA 2021., utvrđen je ispitni period, definirana je ispitna populacija i usklađeni su obrazovni programi unutar stratifikacijskoga nacrtu (SPT), pripremljeni su podaci za izradu uzorka za probno ispitivanje (ST2), specificirani su podaci za izradu uzorka za probno ispitivanje (ST3 i ST3A) i definiran je popis uzorkovanih škola za probno ispitivanje (ST4). Nakon izrade uzorka ispitanika za probno ispitivanje pripremljeni su podaci za uzorkovanje škola za probno ispitivanje (ST5). U rujnu 2019. godine odabran je i odobren uzorak od 40 škola za probno ispitivanje nakon čega su uzorkovane škole obaviještene o sudjelovanju. Potkraj 2019.

godine uzorkovane škole dostavile su podatke o imenovanim školskim koordinatorima koji će u pripremi i provedbi probnoga ispitivanja biti veza između škola i nacionalnoga PISA tima.

Projekt OECD/PISA 2021. povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava* i 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.8. OECD/TALIS 2024.

Sažetak

TALIS (*Teaching and Learning International Survey*) najveće je međunarodno istraživanje o učenju i poučavanju koje je 2008. godine pokrenula Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). TALIS istraživanja omogućuju učiteljima, nastavnicima i ravnateljima škola da daju obrazovnim vlastima povratne informacije o učinkovitosti postojeće obrazovne politike vezane uz učenje i poučavanje. Svrha TALIS istraživanja jest dobivanje međunarodno usporedive baze podataka o karakteristikama i radnim uvjetima učitelja, nastavnika i ravnatelja, njihovu inicijalnome obrazovanju i stručnome usavršavanju, evaluaciji njihova rada te njihovim stavovima i nastavnim strategijama, što zemljama sudionicama omogućuje evaluaciju i optimizaciju postojećih obrazovnih politika usmjerenih na učenje i poučavanje.

Istraživanje TALIS 2024. četvrti je ciklus istraživanja u svijetu (a treći ciklus u kojemu će sudjelovati Republika Hrvatska) čije će probno ispitivanje biti provedeno 2023., a glavno ispitivanje 2024. godine.

Rezultati

Nakon dobivanja suglasnosti od Ministarstva znanosti i obrazovanja za uključivanje Republike Hrvatske u novi ciklus TALIS istraživanja (TALIS 2024.) Republika Hrvatska podnijela je Europskoj komisiji aplikaciju za sufinanciranje sudjelovanja u istraživanju TALIS 2024. od 2020. do 2022. godine u sklopu programa Erasmus+. Pripremne aktivnosti istraživanja TALIS 2024. započet će 2020. godine.

Projekt OECD/TALIS 2024. povezan je sa strateškim ciljem 1.8. *aplicirati i provesti projekte financirane iz EU fondova*, 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava* i 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

**OSTALI PROJEKTI I
AKTIVNOSTI
NACIONALNOGA CENTRA ZA
VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

10.1. IZRADA ISPITA ZA UČENIKE PRVIH, PETIH I SEDMIH RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA I PRVIH RAZREDA SREDNJIH ŠKOLA U SKLOPU EVALUACIJE EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT”

Sažetak

Jedan od glavnih ciljeva uvođenja eksperimentalnoga programa „Škola za život” jest povećanje kompetencija učenika u rješavanju problema. Zadaća Centra kao partnera u projektu uvođenja eksperimentalnoga programa jest provedba ispitivanja razina usvojenosti tih kompetencija.

Opći cilj ovoga elementa evaluacije postavljen je na temelju stečenih iskustava u dosadašnjim provedbama ispita i s obzirom na međunarodne standarde u ispitivanju. Taj je cilj provedba ispitivanja koje će se temeljiti na problemskim zadacima kojima će se mjeriti kompetencije učenika u rješavanju problema (integrirani sadržaji odabranih predmetnih kurikula i međupredmetnih tema).

Tijekom 2018. godine imenovana je stručna radna skupina koja je izradila nacrt ispita, a u 2019. godini izrađeni su ispitni materijali i bio je primijenjen ispit. Rezultati su analizirani i prikazani u izvješčaju koje je predano Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

Rezultati

Glavni cilj ispitivanja koje je Centar proveo kao dio evaluacije eksperimentalnoga programa „Škola za život” bio je provesti *online* ispitivanje koje će se temeljiti na zadacima koji ispituju kompetencije učenika u rješavanju problema i to na integriranim ishodima i pripadajućim sadržajima odabranih eksperimentalnih predmetnih kurikula i međupredmetnih tema. Unutar općega cilja definirano je nekoliko specifičnih ciljeva koji se podudaraju s glavnim aktivnostima, a to su:

- definirati konceptualni okvir za ispitivanje kompetencija učenika u rješavanju problema (integrirani ishodi i pripadajući sadržaji odabranih predmetnih kurikula i međupredmetnih tema)
- izraditi nacrt ispita za prve, pete i sedme razrede osnovnih škola i prve razrede srednjih škola
- izraditi ispitne materijale s naglaskom na problemskim zadacima
- digitalizirati ispitne inačice

- izraditi popratne ispitne materijale (upute za učenike, priručnik za provedbu za nastavnike i sl.)
- provesti ispitivanje
- odrediti razine postignuća
- analizirati rezultate i izraditi izvještaj

Eksperimentalni program „Škola za život” se tijekom školske godine 2018./2019. odvijao u prvim, petim i sedmim razredima osnovnih škola te u prvim razredima srednjih škola. Program se provodio u 48 osnovnih i 26 srednjih škola i u njega je bilo uključeno ukupno 8456 učenika. U skladu s tim, ispitivanjem su bili obuhvaćeni svi učenici uključeni u provedbu eksperimentalnoga programa odnosno učenici za koje je dobivena suglasnost za ispitivanje.

Glavninu aktivnosti proveo je stručni tim Centra koji je imenovan posebnom odlukom te stručna radna skupina koja je započela s radom u rujnu 2018. godine.

Na početku rada donesena je odluka da će kompetencija rješavanja problema biti operativno definirana kroz PISA 2003. konceptualni okvir s obzirom da je upravo u tome ciklusu PISA istraživanja prvi put provedeno kroskurikularno ispitivanje rješavanja problema. Kasniji su PISA ciklusi u većoj mjeri bili usmjereni prema mjerenju temeljnih pismenosti.

Tijekom 2019. godine izrađeni su ispitni materijali za četiri generacije učenika. Svi su ispitni materijali digitalizirani odnosno preneseni u digitalnu platformu *Assessment Master* koja je omogućila njihovu *online* primjenu.

Sve ispitne materijale recenziralo je sedam stručnjaka. Isto tako, svi su ispiti zajedno s pripadajućim uputama probno provedeni u jednoj zagrebačkoj osnovnoj školi. Nakon provedbe pilot-ispitivanja učinjene su neke manje izmjene u ispitnim zadacima i uputama čime je povećana kvaliteta ispitnih materijala.

Specifičnost pripreme provedbe ispitivanja bila je u tome što se prema uputama Ministarstva znanosti i obrazovanja cjelokupna komunikacija sa školama odvijala isključivo kroz digitalnu platformu *Loomen*. Takva se komunikacija nije pokazala u potpunosti zadovoljavajućom odnosno neke informacije, važne za provedbu ispitivanja, nisu bile prenesene jer učitelji i nastavnici nisu u dovoljnoj mjeri bili aktivni na navedenoj platformi.

Tijekom provedbe ispitivanja djelatnici Centra proveli su uvid u kvalitetu provedbe u deset osnovnih i osam srednjih škola u različitim područjima Republike Hrvatske. Analiza obrazaca s uvida i provedbe ispitivanja pokazala je da je ispitivanje provedeno u skladu s visokim međunarodnim standardima te da su upute vrlo detaljne. Kao takve one mogu biti polazište za izradu uputa u budućim *online* ispitivanjima koje će Centar samostalno provoditi.

Nakon provedenoga ispitivanja organizirana je radionica na kojoj je prema Angoffovoj proceduri te u skladu s PISA 2003. okvirom 35 stručnjaka odredilo razine postignuća. Na temelju postavljenih razina analizirani su dobiveni rezultati provedenoga ispita.

Izvještaj o svim provedenim procedurama te o rezultatima ispitivanja napisao je stručni tim Centra. Potom je izvještaj dan domaćim i međunarodnim recenzentima. Na temelju recenzija napravljen je djelomično izmijenjen izvještaj. Obje inačice izvještaja dane su na uvid Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

S obzirom da se eksperimentalni program „Škola za život” nastavlja provoditi u osnovnim i srednjim školama te da su i ostale škole ušle u frontalnu primjenu programa, očekuje se nastavak provedbe ispitivanja u području kompetencije rješavanja problema.

Projekt *Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa Škola za život* povezan je sa strateškim ciljevima 1.13. *unaprijediti sigurnosne protokole i procedure izrade i provedbe ispita te njihovu primjenu*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente*, 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava* i 2.7. *evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

10.2. OBRADJE I ANALIZE PODATAKA PRIKUPLJENIH UPITNICIMA ZA UČENIKE, UČITELJE, STRUČNE SURADNIKE I RAVNATELJE U SKLOPU EVALUACIJE EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT”

Sažetak

Praćenje i vrednovanje eksperimentalnoga programa „Škola za život” provodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja u suradnji s Centrom. Operativna podrška anketnomu istraživanju na drugoj razini implementacije uključivala je operativnu ulogu u obradi podataka i primarnim statistikama. Djelatnici Centra u 2018. godini pružili su podršku u pripremi anketnoga istraživanja.

Rezultati

Podatci su prikupljeni u dvjema točkama mjerenja u koordinaciji Ministarstva znanosti i obrazovanja. Inicijalno su u elektroničkome obliku provedeni prvi put od 11. prosinca 2018. do 24. veljače 2019. godine, dok su u završnoj točki mjerenja provedeni tijekom lipnja 2019. godine. Upitnici su bili namijenjeni učenicima petih i sedmih razreda osnovnih škola te učenicima prvih razreda srednjih škola u eksperimentalnim školama, učiteljima koji predaju predmete koji se eksperimentalno provode u navedenim razredima te ravnateljima i stručnim suradnicima u eksperimentalnim školama. Završna točka mjerenja uključivala je i upitnik za roditelje.

U 2019. godini djelatnici Centra imali su zadaću obraditi i analizirati prikupljene podatke. U sklopu te zadaće izrađena su tri izvještaja: izvještaj o rezultatima primjene upitnika u inicijalnome mjerenju, izvještaj o rezultatima primjene upitnika u završnome mjerenju te izvještaj usporedbe rezultata između dviju točki mjerenja. Svi izvještaji su pravovremeno dostavljeni Povjerenstvu za praćenje i evaluaciju eksperimentalnoga programa „Škola za život”.

10.3. SUDJELOVANJE U RADU POVJERENSTVA ZA PRAĆENJE I EVALUACIJU EKSPERIMENTALNOGA PROGRAMA „ŠKOLA ZA ŽIVOT” PRI MINISTARSTVU ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Sažetak

Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju eksperimentalnoga programa „Škola za život” (u daljnjemu tekstu: Povjerenstvo) osnovano je 27. kolovoza 2018. godine (KLASA: 602-01/18-01/00876, URBROJ: 533-06-18-0001). Članovima Povjerenstva imenovani su stručnjaci iz nadležnih agencija odgojno-obrazovnoga sustava te predstavnici drugih institucija u području, a koje su povezane s evaluacijom eksperimentalnoga programa „Škola za život”³. Povjerenstvo ima ulogu „pratiti, koordinirati, savjetovati i objedinjavati” podatke svih razina evaluacije ovoga eksperimentalnoga programa.⁴

Rezultati

U 2019. godini Povjerenstvo je održalo 10 sjednica i jedan *online* radni sastanak (u prosincu), a od svojega osnutka održalo je ukupno 17 sjednica.

Povjerenstvo je aktivno sudjelovalo u izradi i odobravanju završnih inačica popratnih upitnika za učitelje, stručne suradnike, ravnatelje, učenike i roditelje u prvoj (prosinac 2018.) i drugoj (lipanj 2019.) točki mjerenja motivacije i zadovoljstva navedenih dionika. U siječnju 2019. godine javnim pozivom odabrana je znanstveno-istraživačka institucija sa zadaćom izrade objedinjenoga izvještaja sa svih razina vrednovanja eksperimentalnoga programa „Škola za život” u školskoj godini 2018./2019. Tim znanstvenika s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dostavio je Povjerenstvu radnu (rujan) i konačnu inačicu (prosinac) objedinjenoga izvještaja koju su članovi Povjerenstva usvojili u siječnju 2020. godine.

Sudjelovanje u radu ovoga Povjerenstva povezano je sa strateškim ciljem 2.7. *evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja* i 3.2. *jačati suradnju s nacionalnim institucijama u sustavu odgoja, obrazovanja i znanosti* u *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

³ Agencija za odgoj i obrazovanje, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb i Faculty of Education and Social Work, The University of Auckland.

⁴ Prva projektna razina odnosi se na aktivnosti projekata financiranih iz EU fondova (European Social Fund i Structural Reform Support Service) i na toj razini glavni nositelj aktivnosti bio je British Council. Za drugu implementacijsku razinu nadležno je Ministarstvo znanosti i obrazovanja i NCVVO. Ona se općenito odnosi na ciljeve iz poziva, na prijavu škola za eksperimentalni program te, specifično, na utvrđivanje: (1.) kompetencije učenika u rješavanju problema i (2.) motivaciju i zadovoljstvo učitelja, učenika i roditelja, stručnih suradnika i ravnatelja. Na trećoj razini evaluacije ciljevi su usmjereni na kontinuirana poboljšanja edukacija za dionike, nastavnih materijala, opreme i okruženja učenja i poučavanja, a za provedbu aktivnosti zaduženi su nadležno ministarstvo, mentorski tim i ekspertna radna skupina.

10.4. SUDJELOVANJE U PROJEKTU E-ŠKOLE:

USPOSTAVA SUSTAVA RAZVOJA DIGITALNO ZRELIH ŠKOLA

Sažetak

Cilj je projekta *E-škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola* implementacija sustava digitalno zrelih škola u cjelokupnome sustavu osnovnoga i srednjega obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Digitalno zrele škole koriste se informacijsko-komunikacijskim tehnologijama (IKT) koje pridonose učinkovitom i transparentnom upravljanju školama te razvoju digitalno kompetentnih nastavnika spremnih za primjenu inovacija u vlastitim pedagoškim praksama. Međutim, potrebno je vratiti se na cilj širega programa projekta koji u svojem fokusu ima učenika. Stoga se razvoj digitalno kompetentnih učenika može smatrati posrednim ciljem projekta, odnosno može se reći da se očekuje da će digitalno zrele škole pridonijeti razvoju digitalno kompetentnih učenika.

Centar je zadužen za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnoga sustava te na temelju evaluacijskih nalaza daje preporuke za unapređenje kvalitete obrazovanja (Zakon o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Narodne novine, br. 151/04.). S obzirom na zakonski definiranu djelatnost, bilo je za očekivati uključivanje Centra u projekt jer na taj način Centar obavlja svoju zadaću vrednovanja odgojno-obrazovnoga sustava koja mu je propisana zakonom.

Rezultati

Centar je tijekom 2019. godine uputio CARNetu prijedlog suradnje s razrađenim hodogramom aktivnosti i pratećim financijskim planom. CARNet je prihvatio zaprimljeni prijedlog nakon čega se pristupilo definiranju sporazuma o suradnji. Sporazumom su definirane sljedeće aktivnosti Centra kao partnera u sklopu ovoga projekta:

1. Istraživanje učinka primjene digitalnih tehnologija na ostvarivanje ishoda učenja, digitalne kompetencije te iskustva i stavove učenika koje će uključivati:
 - izradu nacrtu istraživanja i odabir metodologije za istraživanje učinka primjene digitalnih tehnologija na ostvarivanje ishoda učenja, digitalne kompetencije te iskustva i stavove učenika
 - razvoj istraživačkih instrumenata za vanjsko vrednovanje ishoda učenja, za digitalne kompetencije te za ispitivanje iskustava i stavova učenika
 - razvoj organiziranoga sustava procedura potrebnih za valjanu, pouzdanu i sigurnu provedbu e-ispitivanja digitalnih i drugih kompetencija učenika
 - provođenje e-ispitivanja ishoda učenja, digitalnih kompetencija, iskustava i stavova učenika na uzorku učenika
 - izvještavanje o tijeku i rezultatima istraživanja.

2. Suradnja partnera na analizi i evaluaciji:

- nacрта istraživanja (uključujući metodologiju i vremenski plan)
- istraživačkih instrumenata
- završnih izvještaja znanstvenih istraživanja koja će se provoditi tijekom projekta, a to su istraživanje
- učinaka provedbe projekta *E-škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola* (II. faza) i istraživanje eksperimentalne primjene modela korištenja IKT-a.

U ovome trenutku očekuje se definiranje konačne inačice sporazuma i potpisivanje istoga od strane Centra kao partnera i CARNeta kao voditelja projekta.

Sudjelovanje u projektu *E-škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola* povezano je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti projekte financirane iz fondova Europske unije*, 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava* i 3.2. *jačati suradnju s nacionalnim institucijama u sustavu odgoja, obrazovanja i znanosti u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

10.5. IZRADA I PROVEDBA SVIH ISPITA IZ

HRVATSKOGA JEZIKA KAO STRANOGA ILI INOGA JEZIKA

Sažetak

Centar je u 2019. godini proveo aktivnosti vezane uz izradu i primjenu ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika. Prvi je ispit za djecu i/ili učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi. Ispit za učenike prvoga razreda osnovne škole koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik izradilo je u 2013. godini stručno povjerenstvo koje je imenovao Centar.

Sve osnovne škole u Republici Hrvatskoj prijavljuju Centru učenike koji će polagati taj ispit. Nakon provedenih ispita Centar obrađuje rezultate i izrađuje izvješće za svakoga učenika koje se šalje natrag u njegovu školu. Ispit poznavanja hrvatskoga jezika nije u potpunosti standardiziran. U Centru je potkraj 2016. godine imenovana stručna radna skupina koja je tijekom 2017. godine dorađivala ispitne materijale i ispit za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi. Rezultati tih ispita trebali bi pomoći stručnomu povjerenstvu škole u donošenju odluke o uključivanju učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u pripremnu i dopunsku nastavu odnosno trebali bi pomoći da se inojezični učenik što uspješnije uključi u nastavni proces. U 2018. godini završen je novi ispit za učenike osnovne škole koji nedovoljno znaju hrvatski jezik.

U 2019. godini Centar je osnovao povjerenstvo koje je izradilo ispit za učenike srednjih škola koji nedovoljno znaju hrvatski jezik. Rezultati toga ispita trebali bi pomoći stručnomu povjerenstvu škole u donošenju odluke o uključivanju učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u pripremnu i dopunsku nastavu odnosno trebali bi pomoći da se inojezični učenik što uspješnije uključi u nastavni proces.

Drugi je ispit na razini B2 *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira* (ZEROJ-a). Taj je ispit i pripadajuće ispitne materijale sastavila stručna radna skupina imenovana u Centru 2012. godine i od tada se kontinuirano provodi u ljetnome i jesenskome roku. Taj ispit polažu strani državljani kojima je uvjet za upis u prvu, odnosno u drugu godinu preddiplomskoga stručnog studija te specijalističkoga diplomskog stručnog studija sukladno odlukama visokih učilišta. Primjena ispita od 2014. godine pokazala je da je potrebna dorada svih ispitnih materijala. Podloga za izmjenu ispita na razini B2 jest psihometrijska analiza podataka i dosadašnja iskustva u provedbi ispita. U Centru je 2019. godini radila stručna radna skupina koja je doradila ispitne materijale i pripremila ispit za provedbu u 2019. godini.

Rezultati

Centar je u 2019. godini nastavio s provedbom ispita za djecu/učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik. U osnovnim se školama nastavio primjenjivati ispit za učenike osnovne škole koji nedovoljno znaju hrvatski jezik.

U 2019. godini u osnovnim je školama provedeno 153 ispita u 98 osnovnih škola. Centar je izradio izvještaj o rezultatima za svakoga učenika koji je pristupio ispitu i taj je izvještaj poslan u školu.

Ispit hrvatskoga jezika na razini B2 za upis stranih državljana u prvu, odnosno u drugu godinu preddiplomskoga stručnog studija te specijalističkoga diplomskog stručnog studija sukladno odlukama visokih učilišta proveden je u ljetnome roku u srpnju i u jesenskome roku u rujnu 2019. godine. U ljetnome roku taj su ispit polagala četiri pristupnika, a u jesenskome također četiri pristupnika.

U 2019. godini Centar je izradio ispit iz hrvatskoga jezika za učenike srednjih škola koji nedovoljno znaju hrvatski jezik. Ispit obuhvaća sve četiri jezične djelatnosti: čitanje, pisanje, slušanje i govorenje. Ispit je prema zahtjevu srednjih škola u 2019. godini proveden u trima srednjim školama. Centar je za provedbu ispita imenovao posebno povjerenstvo koje čine djelatnici Centra i članice stručne radne skupine koje su izradile ispit. Članovi povjerenstva uputili su ispitnoga koordinatora u školi kako pripremiti uvjete za provedbu pisanoga dijela ispita, a članice povjerenstva ocijenile su pisani dio ispita i provele usmeni dio ispita. Centar je izradio izvještaj o rezultatima za svakoga učenika koji je pristupio ispitu i taj je izvještaj poslan u školu.

Projekt *Izrada i provedba ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda* u Ope-
rativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

10.6. POVJERENSTVO ZA UPRAVLJANJE PODATCIMA PRIKUPLJENIM ISTRAŽIVAČKO-ZNANSTVENIM I PROJEKTNIM AKTIVNOSTIMA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Sažetak

Povjerenstvo za upravljanje podacima prikupljenim istraživačko-znanstvenim i projektnim aktivnostima Centra (u daljnjemu tekstu: Povjerenstvo za podatke) osnovano je početkom 2012. godine. Od studenoga 2017. godine je prošireno, a čine ga voditelj povjerenstva i četiri člana. Njegova je osnovna zadaća pružanje informacija i podataka korisnicima zainteresiranim za pisanje znanstvenih radova na temelju baza podataka koje posjeduje Centar. Povjerenstvo za podatke surađuje sa službenikom za informiranje i voditeljima znanstveno-istraživačkih projekata u Centru, ovisno o području za koje su podatci zatraženi. Dosad je prosječno zaprimano pet zamolba korisnika godišnje pri čemu se većina zamolba sadržajno odnosila na podatke o rezultatima koje su pristupnici ostvarili u ispitima državne mature. Povjerenstvo za podatke obrađuje, a Informacijsko-računalni odjel isporučuje podatke za sve takve zahtjeve pri čemu se štite osobni podatci ispitanika prema važećoj svjetskoj i europskoj legislativi, nacionalnim zakonima i propisima te smjernicama Agencije za zaštitu osobnih podataka. Cilj je povećati iskoristivost podataka koje je Centar prikupio obavljajući svoju osnovnu djelatnost istraživanja u odgojno-obrazovnome sustavu.

Rezultati

Povjerenstvo za podatke je tijekom 2019. godine zaprimilo četiri zamolbe tražitelja podataka koje su sve pozitivno riješene. U jednoj je zamolbi bilo potrebno dopuniti zahtjev (te je dva puta rješavana), a za jednu pribaviti dodatne suglasnosti za korištenje predmetnih podataka. Zamolbe su Centru uputili vanjski tražitelji, a sve su se zamolbe sadržajno odnosile na ponovnu upotrebu rezultata ispita državne mature. Polovinu zamolba (dvije) uputile su institucije odgojno-obrazovnoga sustava, a polovinu pojedinci. Povjerenstvo za podatke također je savjetodavno sudjelovalo u odgovaranju na upite koji su se odnosili na pružanje informacija o podacima i istraživanjima Centra.

Rad ovoga Povjerenstva povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

10.7. IZDAVAČKA DJELATNOST

Centar je u 2019. godini objavio dva nacionalna izvještaja:

1. Markočić Dekanić, A.; Markuš Sandrić, M.; Gregurović, M. (ur.) (2019). *TALIS 2018: Učitelji, nastavnici i ravnatelji – cjeloživotni učenici - Međunarodno istraživanje učenja i poučavanja*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
2. Markočić Dekanić, A.; Gregurović, M.; Batur, M.; Fulgosi, S. (ur.) (2019). *PISA 2018: rezultati, odrednice i implikacije - Međunarodno istraživanje znanja i vještina učenika*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Centar je u 2019. godini preveo i objavio na hrvatskome jeziku publikaciju:

Markočić Dekanić, A. (ur.)(2019): *Konceptualni okvir čitalačke pismenosti u istraživanju PISA 2018*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Sažetci publikacija

TALIS 2018: Učitelji, nastavnici i ravnatelji – cjeloživotni učenici – Međunarodno istraživanje učenja i poučavanja

TALIS 2018. treći je ciklus OECD-ova međunarodnoga istraživanja učenja i poučavanja, najvećega istraživanja u svijetu koje daje priliku učiteljima, nastavnicima i ravnateljima škola da podijele svoja iskustva o radu s ciljem unapređenja kvalitete učenja i poučavanja. TALIS istraživanje pokrenula je Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) početkom 2000-ih godina s ciljem prikupljanja valjanih i usporedivih međunarodnih podataka o učenju i poučavanju kako bi se zemljama sudionicama pomoglo u evaluaciji i redefiniranju politika vezanih uz učenje i poučavanje. Istraživanja se provode u petogodišnjim ciklusima, a Republika Hrvatska priključila se 2010. godine sudjelujući u drugome ciklusu istraživanja (TALIS 2013.).

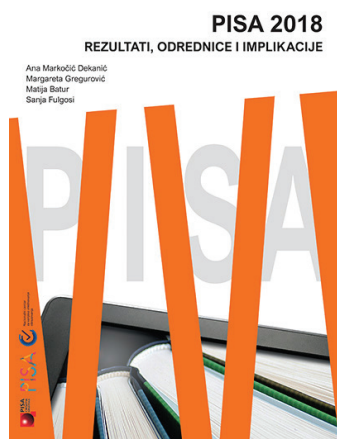
Istraživanje TALIS 2018. provedeno je 2018. godine na otprilike 240 000 učitelja i 13 000 ravnatelja iz 48 zemalja među kojima je i Republika Hrvatska. U Republici Hrvatskoj je u istraživanju sudjelovalo 3358 učitelja predmetne nastave i 188 ravnatelja iz 196 osnovnih škola te 2661 nastavnik i 145 ravnatelja iz 150 srednjih škola.

U ovome izvještaju opisan je prvi dio rezultata istraživanja TALIS 2018. usmjerenih na prvu dimenziju profesionalizma učitelja, nastavnika i ravnatelja u Republici Hrvatskoj: bazu znanja i kompetencija, što uključuje razvoj njihovih specifičnih znanja i vještina tijekom formalnoga inicijalnog obrazovanja i stručnoga usavršavanja tijekom karijere. Naglasak je, između ostaloga, na vezama između sadržaja i karakteristika inicijalnoga obrazovanja i kontinuiranoga stručnog usavršavanja te osjećaja pripremljenosti za rad, primjene nastavnih strategija te samoučinkovitosti učitelja i njihova zadovoljstva poslom i profesijom.

Detaljnije informacije i analize rezultata mogu se pronaći u OECD-ovu međunarodnome izvještaju *TALIS 2018 Results: Teachers and School Leaders as Lifelong Learners* dostupnom na adresi https://www.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en, a međunarodna baza podataka može se pronaći na službenim stranicama OECD-a na adresi: <http://www.oecd.org/education/talis/>.

http://dokumenti.ncvvo.hr/Dokumenti_centra/TALIS/TALIS_2018_nacionalni_izvjestaj.pdf

PISA 2018: rezultati, odrednice i implikacije – Međunarodno istraživanje znanja i vještina učenika

PISA (*Programme for International Student Assessment*) odnosno međunarodni program ispitivanja znanja i vještina petnaestogodišnjih učenika najveće je svjetsko obrazovno istraživanje koje Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) provodi od 2000. godine u zemljama članicama OECD-a i partnerskim zemljama s ciljem prikupljanja međunarodno usporedivih podataka o kvaliteti, učinkovitosti i pravednosti obrazovnih sustava. Ovaj izvještaj daje pregled hrvatskih i međunarodnih rezultata ciklusa PISA 2018., sedmoga ciklusa PISA istraživanja koji je proveden 2018. godine u 79 zemalja i u kojemu se po treći put nakon 2000. godine čitalačka pismenost učenika ispitivala kao glavno ispitno područje, a matematička i prirodoslovna pismenost te globalne kompetencije učenika kao sporedna ispitna područja. U istraživanju

je ukupno sudjelovalo oko 600 000 učenika koji predstavljaju oko 32 milijuna petnaestogodišnjih učenika u zemljama sudionicama. U Republici Hrvatskoj je ispitivanje provedeno u 179 srednjih škola i 4 osnovne škole, a ukupno je sudjelovalo 6609 petnaestogodišnjih učenika. Detaljnije informacije o PISA istraživanjima mogu se pronaći na mrežnim stranicama Centra na adresi: <https://pisa.ncvvo.hr/> te na OECD-ovim mrežnim stranicama na adresi <http://www.oecd.org/pisa/>.

https://mk0piscancvvocpcw453.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2019/12/PISA-2018_izvje%C5%A1taj.pdf

Konceptualni okvir čitalačke pismenosti u istraživanju PISA 2018.

Ovaj tekst izvorno je objavila na engleskom jeziku Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). U ciklusu PISA 2018 čitalačka je pismenost po treći put glavno ispitno područje pa u skladu s time dolazi i do treće revizije konceptualnog okvira. Revizija bi trebala odražavati promjene u definiciji čitalačke pismenosti, kao i kontekstima u kojima čitalačka pismenost čini sastavni dio građanskog života. Iz tog je razloga revizija konceptualnog okvira temeljena na suvremenim i sveobuhvatnim teorijama čitalačke pismenosti, a u obzir su uzeti i načini na koje učenici dolaze do informacija i koriste ih u raznim kontekstima. Danas je općeprihvaćeno da se naše razumijevanje čitalačke pismenosti razvija zajedno s društvenim i kulturnim promjenama. Vještine čitalačke pismenosti potrebne za individualni rast, obrazovni uspjeh, ekonomsko

sudjelovanje i građanske dužnosti prije 20 godina bile su drugačije od današnjih, a kroz sljedećih 20 godina vjerojatno će se i dalje mijenjati. Svrha obrazovanja i dalje mijenja fokus s pukog sakupljanja i pamćenja informacija prema širem konceptu znanja – „bilo da je riječ o tehničaru ili stručnjaku, uspjeh leži u sposobnostima komuniciranja, dijeljenja i korištenja informacija kako bi se riješili kompleksni problemi, u sposobnostima prilagodbe i inovacije kao odgovorima na nove zahtjeve i promjenjive okolnosti, u sposobnostima upravljanja tehnologijom i širenja njezine moći kako bi se razvijala nova znanja i širili ljudski kapaciteti i produktivnost” (Binkley et al., 2010, str. 1). Sposobnosti pronalaženja, pristupanja, razumijevanja i promišljanja o svim vrstama informacija važne su za pojedince kako bi mogli u potpunosti sudjelovati u društvu znanja. Postignuće u čitalačkoj pismenosti ne čini samo temelj za postignuća u drugim predmetnim područjima unutar obrazovnog sustava, već je i preduvjet za uspješno sudjelovanje u većini segmenata života odrasle osobe (Cunningham i Stanovich, 1998; OECD, 2013a; Smith, Mikulecky, Kibby i Dreher, 2000). Iz tog razloga PISA-in konceptualni okvir za ispitivanje čitalačke pismenosti učenika koji se bliže završetku obveznog obrazovanja mora biti usmjeren na čitalačke vještine koje uključuju pronalaženje, odabir, tumačenje, integriranje i vrednovanje informacija iz niza različitih tekstova vezanih uz izvanškolske situacije.

https://mk0pisancvopocw453.kinstacd.com/wp-content/uploads/2019/10/Konceptualni-okvir-%C4%8Ditala%C4%8Dke-pismenosti_PISA-2018.pdf

**UNAPREĐENJE POSLOVANJA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

11.1. RAZVOJ INFORMACIJSKOGA SUSTAVA PODRŠKE ISTRAŽIVAČKO-PROJEKTOJ I ADMINISTRATIVNOJ DJELATNOSTI

Sažetak

Razvoj informacijskoga sustava podrške istraživačko-projektnoj i administrativnoj djelatnosti dugogodišnji je i kontinuirani projekt koji uključuje niz aktivnosti u koordinaciji s različitim odjelima, službama i tijelima Centra koje će stvoriti održivu platformu i okruženje za digitalizaciju svih procesa i procedura. Razvoj sustava obuhvaća kontinuiranu nadogradnju i održavanje hardverske, softverske i mrežne infrastrukture Centra i implementaciju rješenja za kolaborativno projektno vođenje, održavanje i unapređenje baza podataka za administrativne i istraživačko-razvojne podatke te održavanje i unapređenje mrežne stranice Centra. Planirane aktivnosti uključuju i suradnju s vanjskim izvođačima.

Rezultati

Tijekom 2019. godine napravljena je analiza postojećega stanja hardverske, softverske i mrežne infrastrukture Centra te je provedena javna nabava za odabir institucije za nadogradnju ICT infrastrukture koja je preduvjet za daljnje aktivnosti digitalizacije. Redizajnirano je mrežno sjedište Centra i pokrenute su aktivnosti konsolidacije i ažuriranja sadržaja na mrežnoj stranici.

Projekt Razvoj informacijskoga sustava podrške istraživačko-projektnoj i administrativnoj djelatnosti povezan je sa strateškim ciljem 1.11. osigurati kvalitetu poslovnih procesa i rizika te informacijske sigurnosti s ciljem dostizanja ISO standarda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

11.2. RAZVOJ APLIKACIJE ZA NADZOR PROVEDBE I POLAGANJA ISPITA DRŽAVNE MATURE

Sažetak

Svrha je aplikacije prikupljanje brzih i pravodobnih informacija od osoba koje su na terenu u ulozi nadzornika. Takve informacije podrazumijevaju podatke o trenutačnoj lokaciji i prijavi nadzornika te podatke o školi, ravnatelju škole, ispitnomu koordinatoru, voditelju ispitne prostorije, dežurnim nastavnicima, učenicima, potencijalnim nepravilnostima itd.

Rezultati

Tijekom 2019. godine obavljene su sljedeće planirane aktivnosti:

1. Definiranje zahtjeva za aplikaciju:

- definirani su svi korisnici aplikacije i njihove uloge
- definirani su svi ulazni i izlazni podatci aplikacije.

2. Definiranje dizajna i arhitekture aplikacije:

- definirana je struktura i sve temeljne funkcionalnosti aplikacije
- definirane su minimalne potrebne specifikacije poslužitelja
- definirana je odgovarajuća baza podataka na poslužitelju
- definirane su minimalne potrebne specifikacije mobilnih uređaja
- definirano je korisničko sučelje aplikacije.

Tijekom 2020. godine očekuje se razvoj programskoga kôda, testiranje aplikacije i implementacija aplikacije.

Projekt *Razvoj aplikacije za nadzor provedbe i polaganja ispita državne mature* povezan je sa strateškim ciljem 2.9. *razviti učinkovite sustave izvještavanja u odnosu na krajnje korisnike u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

11.3. RAZVOJ APLIKACIJE ZA IZVJEŠTAJE O REZULTATIMA DRŽAVNE MATURE

Sažetak

Svrha je aplikacije automatizirana izrada izvještaja o rezultatima državne mature. Takva bi aplikacija bila prilagodljiva u smislu pružanja mogućnosti automatizirane izrade različitih vrsta izvještaja u skladu s oblikom ispitivanja.

Rezultati

Tijekom 2019. godine analizirano je tržište dostupnih komercijalnih programskih rješenja. Zbog specifičnosti svrhe i ciljeva aplikacije odbačena je mogućnost korištenja dostupnih komercijalnih programskih rješenja ponajviše zbog toga što bi učinkovita primjena takvih programskih rješenja zahtijevala dodatne preinake u skladu sa specifičnim potrebama Centra, što je u konačnici vremenski i materijalno neisplativo. Stoga se pristupilo izradi vlastitoga programskog rješenja. Djelatnici Informacijsko-računalnoga odjela samostalno su razvili osnovnu inačicu programskoga rješenja koja je uspješno testirana na izradi izvještaja o rezultatima državne mature u ljetnome roku u školskoj godini 2018./2019. Programsko rješenje razvijeno je upotrebljavajući *open-source* programski jezik i okruženje za računalnu statistiku (programski jezik „R”).

Namjera je tijekom 2020. godine nastaviti s razvojem aplikacije pri čemu se u suradnji s vanjskim suradnicima očekuje definiranje svih zahtjeva za aplikaciju, definiranje dizajna i arhitekture aplikacije, razvoj programskoga kôda aplikacije, testiranje aplikacije i implementacija aplikacije.

Projekt *Razvoj aplikacije za izvješća o rezultatima državne mature* povezan je sa strateškim ciljem 2.9. *razviti učinkovite sustave izvještavanja u odnosu na krajnje korisnike u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

11.4. RAZVOJ RAČUNALNOGA APLIKACIJSKOG SUSTAVA ZA RAZVOJ ISPITA I PROVEDBU ISPITIVANJA

Sažetak

Takav bi sustav trebao biti primjenjiv za različite oblike vrednovanja, bilo da je to vanjsko vrednovanje (državna matura i nacionalni ispiti) ili hibridno vrednovanje koje u budućnosti predviđa *Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije*.

Sustav će obuhvaćati različite aplikacije koje će služiti za razvoj nacionalnih ispita u projektu *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. To znači da će se u računalnu aplikaciju ugraditi specifikacije ispita koje će služiti kao sustav za izradu ispitnih zadataka. Zadatci će se putem računalnih aplikacija naručivati, izrađivati, recenzirati i pripremati za tisak. Sva komunikacija sa školama vezana uz pripremu i provedbu ispitivanja odvijat će se također putem aplikacije. Dio aplikacija služit će za računalno ispitivanje, a dio za ocjenjivanje. Putem računalne aplikacije učenici/škole moći će preuzeti rezultate ispitivanja učenika.

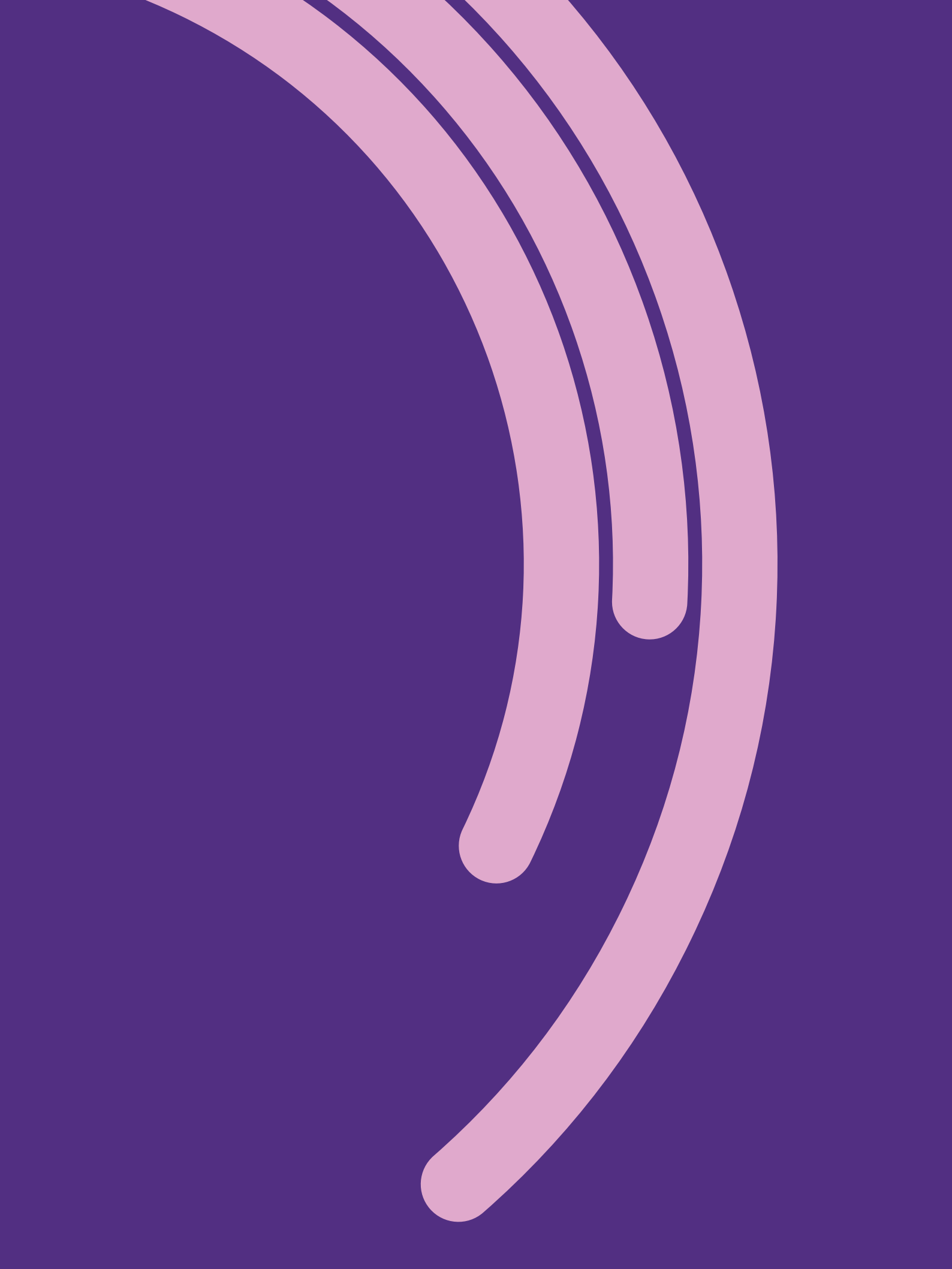
Ovaj će aplikacijski sustav biti održiv jer će u budućnosti, osim za ispitivanja i namjene predviđene u sklopu projekta *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*, služiti za razvoj i primjenu svih ostalih vrsta ispita kao što su ispiti državne mature. Isto tako, moći će poslužiti i kao platforma za hibridno vrednovanje predviđeno *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije*.

Rezultati

Budući da je razvoj računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja planiran u sklopu projekta *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* koji je trenutačno u fazi mirovanja, razvoj računalnoga sustava započet je radom na razvoju zasebne *web*-aplikacije za komunikaciju sa školama, administraciju i pohranu prikupljenih podataka. Ta će aplikacija biti integrirana u cjelokupni računalni sustav za razvoj ispita i provedbu ispitivanja u trenutku kada bude razvijena okolina i arhitektura cjelokupnoga sustava i kada budu zadovoljeni minimalni uvjeti potrebni za integraciju. U međuvremenu će *web*-aplikacija biti korištena zasebno pri čemu će se redovito održavati i po potrebi nadograđivati.

Projekt *Razvoj računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja* povezan je sa strateškim ciljem 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

ZAKLJUČAK

Centar je nadležan za kontinuiranu provedbu projekata vezanih uz različite aspekte vanjskoga vrednovanja kao što su vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, vrednovanje obrazovnih ishoda kroz ispite državne mature i nacionalne ispite, vrednovanje novih kurikula i programa te međunarodna istraživanja u obrazovanju. U 2019. godini glavna je programska zadaća Centra bila priprema i provedba ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2018./2019. te priprema državne mature za školsku godinu 2019./2020. Sve aktivnosti vezane uz pripremu i provedbu ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2018./2019. ostvarene su u potpunosti. Centar je u 2019. godini nastavio i s pripremom državne mature za školsku godinu 2019./2020. te su objavljeni ispitni katalozi i izrađeni su ispitni materijali.

Centar je započeo pripremu državne mature za 2022. godinu za generacije učenika koji će svoje srednjoškolsko obrazovanje završiti prema novim kurikulumima. U prosincu 2019. godine objavljen je Javni poziv kandidatima koji će sudjelovati u izradi nacрта ispita i ispitnih kataloga za državnu maturu u školskoj godini 2021./2022.

Centar je u 2019. godini pripremio, organizirao i proveo predtestiranje nacionalnih ispita za kvalifikaciju „tehničar za računalstvo” i „prodavač” na uzorku škola u Republici Hrvatskoj. Rezultati ispita obrađeni su i analizirani krajem 2019. godine.

Od ostalih ispita vanjskoga vrednovanja proveden je ispit iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje – medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege u petim razredima srednjih medicinskih škola Republike Hrvatske te su škole rezultate svojih učenika dobile u prosincu 2019. godine.

Nastavno na sudjelovanje Republike Hrvatske u ciklusima TIMSS 2011. i TIMSS 2015. te na provedeno pilot i probno istraživanje 2017. i 2018. godine Centar je uspješno proveo i glavno istraživanje eTIMSS 2019.

U lipnju 2019. godine objavljen je prvi dio rezultata istraživanja TALIS 2018. Također, objavljeni su i rezultati prvoga dijela PISA 2018. istraživanja te je posebna pozornost posvećena diseminaciji rezultata, educiranju učitelja, nastavnika i stručnih suradnika te informiranju javnosti. U 2020. godini provest će se analize i bit će pripremljen nacionalni izvještaj s drugim dijelom rezultata TALIS 2018. i PISA 2018.

U sklopu projekta *Izrada i primjena instrumenata za identifikaciju darovitosti u području matematike* završena je priprema svih instrumenata i ispitivanje je uspješno provedeno. U nastavku projekta očekuje se izrada priručnika u kojemu će biti navedeni instrumenti koje će škola samostalno primjenjivati u procesu identifikacije darovitih učenika.

Zadaća je Centra kao partnera u eksperimentalnome programu „Škola za život” provedba ispitivanja razina usvojenosti kompetencije rješavanja problema. U 2018. godini napravljen je nacrt ispita na temelju kojega su 2019. godini izrađeni ispitni materijali te je ispit proveden. Rezultati su analizirani i prikazani u izvještaju koji je predan Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

U protekloj godini unaprijeđena je suradnja s nacionalnim agencijama, odgojno-obrazovnim ustanovama i međunarodnim srodnim institucijama. Rezultatima svih vrsta vanjskoga vrednovanja te promidžbom i edukacijama vezanim uz projekte u nadležnosti Centra nastoji se potaknuti dionike odgojno-obrazovnoga sustava na unapređenje kvalitete obrazovanja u Republici Hrvatskoj te pridonijeti da svaki nastavnik te rezultate uzima u obzir za unapređenje procesa učenja i poučavanja te cjelokupnoga rada odgojno-obrazovnih ustanova.

Poslove Centra ne bi bilo moguće ostvariti bez profesionalnoga pristupa djelatnika Centra, podrške članova Upravnoga vijeća i vanjskih suradnika koji godinama uspješno surađuju s djelatnicima Centra.

Važna programska zadaća Centra u 2020. godini jest provedba jedanaeste državne mature. U 2020. godini Centar će posebnu pozornost posvetiti pripremi ispitnih materijala za državnu maturu koja će se provoditi u školskoj godini 2021./2022. implementacijom novih predmetnih kurikula. Centar će uz navedeno raditi na procedurama za primjenu digitalne tehnologije i razvoju računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja.

